

Evaluering af Ordningen regionale vækstmiljøer

Evaluering af Ordningen regionale vækstmiljøer

November 2004.

Indhold

Forord	5
Resumé	7
1.1 Er Ordningen regionale vækstmiljøer lykkedes?	8
1.2 Hvad er lykkedes? Ordningens effekter	9
1.3 Styrker og svagheder ved Ordningens design og gennemførelse	11
1.4 Strategiske perspektiver.....	13
Kapitel 2. Baggrund, formål og metode	15
2.1 Ordningen regionale vækstmiljøer	15
2.2 Formål med evalueringen	18
2.3 Evalueringsdesign	19
2.4 Datakilder.....	19
2.5 Rapportens opbygning.....	20
2.6 Præmisser	20
Kapitel 3. Vurdering af 17 vækstmiljøer	23
3.1 Store forskelle med hensyn til udgangspunkt og fremdrift	24
Kapitel 4. Evaluering af ordningens gennemførelse, effekter og potentialer	27
4.1 Projektkompetencer, strategi og organisation hos vækstmiljøer.....	27
4.2 Gennemførelse af delprojekter	33
4.3 Samspil mellem institutioner	36
4.4 Lokalt engagement og finansiering.....	37
4.5 Programeffekter	39
4.6 Realisme i forhold til videreførsel.....	43
Kapitel 5. Evaluering af Ordningens design og dens rolle i den regionale erhvervs politik	45
5.1 Ordningens styrker	45
5.2 Ordningens svagheder samt løsningsforslag.....	46
5.3 Strategiske perspektiver.....	49
Bilag: Faktablade for Vækstmiljøerne	53

Forord

Ordningen regionale vækstmiljøer blev iværksat af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU) for tre år siden. Ordningen tog udgangspunkt i erhvervs-mæssige styrkepositioner inden for et sammenhængende geografisk område. Formålet var at knytte stærkere samarbejder mellem virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, teknologiske videnformidlere og andre relevante aktører. Ambitionen var at bidrage til udvikling af varige samarbejdsrelationer og øget videndeling. Målgruppen var i særdeleshed de små og mellemstore virksomheder, som gennem vækstmiljøernes projekter skulle kunne medvirke til at viden samt efter- og videreud-dannelser bearbejdes og målrettes i forhold til deres behov. Formålet var at skabe bedre, hurtigere og mere direkte adgang til ny viden, læringsformer, netværk og teknologi.

Der er gennemført et stort stykke arbejde i de i alt 17 vækstmiljøer, som i de seneste tre år er opbygget rundt om i hele landet. Aktørerne har kastet betydelige ressourcer i at indgå i nye sammenhænge og med nye samarbejdspartnere. VTU's medfinansie-ring af vækstmiljøerne ophører, og det er derfor relevant at indsamle og systematisere de mange erfaringer. Denne evaluering omhandler spørgsmålet, om ordningen rammer virksomhedernes behov og medvirker til konkrete forbedringer i virksomheder-nes udvikling og rammebetingelser.

Arbejdet er gennemført af et analyseteam bestående af Bjarne E. Jensen, Pia Mulvad Reksten, Morten Hvidberg, Thomas Lyng Johannessen og Adrian Nygaard Lema, Oxford Research samt Jens Nyholm, Inside Consulting. Det er gennemført på opdrag fra VTU i perioden juni-november 2004.

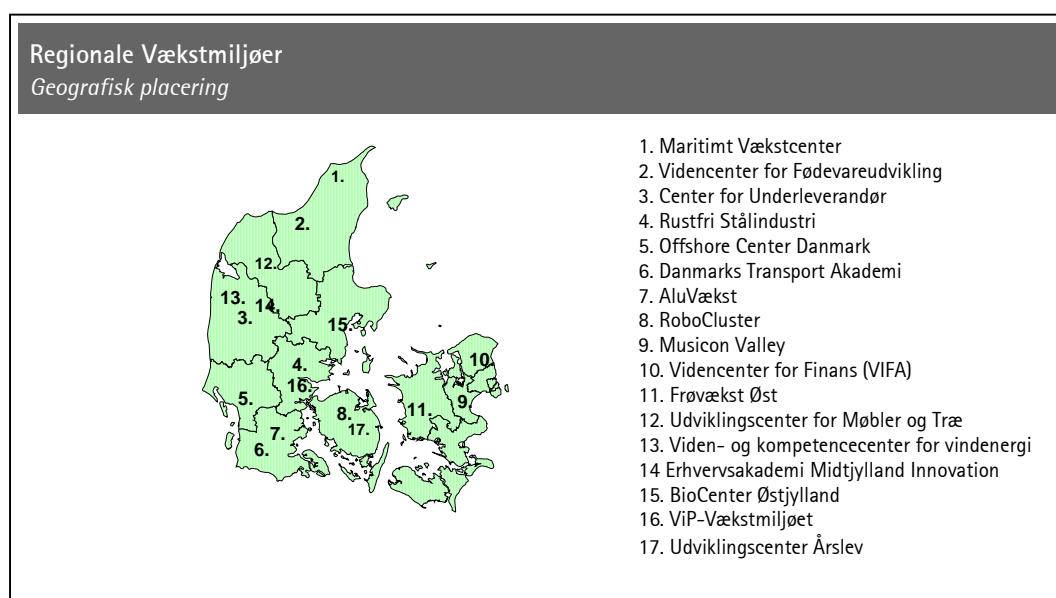
Arbejdet bygger blandt andet på interview med nøglepersoner og med virksomheder med relation til vækstmiljøerne. Endvidere er der gennemført workshops med konsortiepartnere/styregrupper i de enkelte vækstmiljøer. Der skal her lyde en samlet tak til de mange, der har bidraget undervejs i processen.

Oktober 2004

Resumé

I 2001 iværksatte Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU), som et forsøg, Ordningen regionale vækstmiljøer. Et *regionalt vækstmiljø* er defineret som *et samarbejde mellem virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, teknologiske videnformidlere og andre relevante aktører. Samarbejdet tager udgangspunkt i en eller flere erhvervsmæssige styrkepositioner inden for et sammenhængende geografisk område.* Denne ordning er nu ved at blive afsluttet og bliver derfor evalueret.

Der blev gennemført to ansøgningsrunder i henholdsvis 2001 og 2002, og på den baggrund blev der igangsat i alt 17 vækstmiljøer. Der er blevet givet tilskud til 17 forskellige vækstmiljøer: Tre på Sjælland, to på Fyn og tolv i Jylland.

VTU har givet et samlet statsligt tilskud til vækstmiljøerne på 103 mio. kr. Hvert vækstmiljø har typisk fået en treårig bevilling, som har varieret fra 3,2 mio. kr. til 15 mio. kr. Den gennemsnitlige bevilling er 6 mio. kr. Ud over den statslige bevilling har der været krav om privat medfinansiering i form af virksomhedsdeltagelse eller kontant bidrag. Endvidere har regionale partnere i nogle tilfælde bidraget til finansieringen.

Vækstmiljøerne er bygget op som konsortier bestående af eksempelvis viden- og uddannelsesinstitutioner og regionale myndigheder samt eksempelvis GTS- og sektorforskningsinstitutter samt brancheorganisationer. Bevillingerne er gået til at gennemføre delprojekter inden for hvert vækstmiljø. Projekterne drives typisk af medlemmer af konsortiet, men er rettet mod en bredere målgruppe. Ordningens krav om væsentlig deltagelse fra såvel virksomheder som fra uddannelsesinstitutioner har bevirket, at mange af aktiviteterne har kredset om projekter, som involverer disse to typer aktører.

Evaluerings formål: Fremadrettet erfaringsopsamling.

Ordningen regionale vækstmiljøer ophører. Derfor ønsker Ministeriet, at erfaringerne fra Ordningen systematiseres for at kunne give værdi til fremtidige indsatser. Der er tale om en ”mini-evaluering”, som primært har et fremadrettet sigte:

- ❑ Den skal bruges som erfaringsgrundlag i ministeriets videre arbejde med regional udvikling og samspil mellem virksomheder og videninstitutioner.
- ❑ Den skal spredes blandt vækstmiljøerne, så de kan drage nytte af hinandens erfaringer i deres fortsatte arbejde, herunder i en eventuel efterfølgende fortsættelse af vækstmiljøet på kommerciel basis.

De styrende spørgsmål for evalueringen er:

- ❑ Rammer Ordningen virksomhedernes behov og medvirker til konkrete forbedringer og udvikling af betydning for virksomhedens konkurrenceevne – i form af udvikling af produkter, processer, kompetencer, organisation og/eller strategi, herunder udvikling af målrettede ydelser – både inden for og uden for rammerne af vækstmiljøet?
- ❑ Er samspillet mellem videninstitutioner, virksomheder og myndigheder styrket, og hvordan har organisation og strategi i vækstmiljøerne bidraget til fælles mål og strategier mellem aktører?
- ❑ Har Ordningen styrket de regionale erhverv og specialiseringer og bidraget til regional erhvervsudvikling og vækst?

Grundlaget for evalueringen er en kombination af på den ene side interview med nøgleaktører samt workshops med konsortier/styregrupper og på den anden side interview med virksomheder, som er i vækstmiljøernes målgrupper.

1.1 Er Ordningen regionale vækstmiljøer lykkedes?

Det overordnede formål med ordningen er at forbedre virksomhedernes rammebetingelser ved at målrette viden og uddannelser til virksomhedernes behov og understøtte virksomhedernes innovationsevne. Evalueringens konklusioner er positive: Rammebetingelserne er forbedret. Som forsøgsordning er de regionale vækstmiljøer lykkedes. Ordningen har ikke resulteret i målbare effekter i form af vækst og nye arbejdspladser. Sådanne konkrete målsætninger har imidlertid ikke været forventet af Ordningen på kort sigt. Men som erhvervs- og vækstfremmende initiativ har ordningen udstukket den rette kurs.

1.1.1 Vækstmiljøerne har ikke skabt vækst (endnu)

Er Ordningen lykkedes; Er der skabt tilfredsstillende resultater? Hvis forventningen er regionaløkonomisk vækst, som kan aflæses i værditilvækst og øget antal arbejdspladser, som entydigt er skabt pga. denne ordning, så er svaret nej. Der er ikke på nuværende tidspunkt skabt så konkrete kvantitative resultater, at de kan aflæses, end-sige anerkendes af de relevante aktører.

Det ville imidlertid også være en overraskelse: Ordningen har karakter af at fungere som katalysator for langsigtet arbejde. Det er omfattende ting som innovation, netværksdannelse, kompetenceudvikling og nye uddannelser, som er sat i værk. Resultaterne vil først meningsfyldt kunne aflæses 5-10 år efter igangsættelse. På nuværende tidspunkt har nogle vækstmiljøer snart gennemført, hvad der kan betragtes som en treårig forsøgsperiode, mens andre blot er halvvejs.

1.1.2 Vækstmiljøerne har skabt ny værdi og grundlag for vækst

Der er stor variation i forudsætninger og gennemførelse af de 17 vækstmiljøer. Der er imidlertid i samtlige vækstmiljøer skabt ny værdi af regionaløkonomisk relevans. Det drejer sig om netværksdannelse og udviklingsprojekter, om udvikling og gennemførelse af skræddersyede kompetenceudviklende kurser, seminarer, konferencer og nye uddannelsesforløb på alle niveauer.

Såvel nøgleaktørerne bag vækstmiljøerne som en bredere kreds af virksomheder i miljøernes målgrupper vurderer, at aktiviteterne er relevante og giver et løft til de erhvervsmæssige rammebetingelser. Virksomhedernes tilfredshed med initiativet er i dag på et fornuftigt niveau, og der udtrykkes stor opbakning til og interesse for at deltage i fremtiden.

Generelt konstateres det, at de fleste delprojekter ikke ville være blevet gennemført uden Ordningens eksistens. Det samme gælder de synergier i form af netværkssamarbejder og afledte aktiviteter, som er opstået uden om de officielle aktiviteter, men med Ordningen som katalysator.

Det centrale perspektiv er, at ordningen regionale vækstmiljøer har understøttet udvikling af *specialiserede regionale innovationssystemer*. Videnoverførsel og brugerdrejet innovation er blevet styrket. Det er en opløftende konklusion – selv om resultaterne på bundlinjen først kommer senere.

I det efterfølgende uddybes ordningens effekter, styrker, svagheder og perspektiver.

1.2 Hvad er lykkedes? Ordningens effekter

Der er som nævnt endnu svært at måle effekterne af Ordningen. Mange aktiviteter er langt fra afsluttede, og virksomhederne føler, at de befinder sig midt i et længere forløb. Virksomhederne er generelt positive mht. perspektiverne i indsatsen. Tager man et kig på hvad, der er gennemført, kan man tyde konturerne af, at delprojekterne giver værdi til virksomhedsudviklingen, og at Ordningen medvirker til at skabe varige effekter. Det kan man se på flere niveauer: 1) Styrkelse af virksomhederne; 2) Styrkelse af institutionerne og videnssamspillet og 3) Generel styrkelse af aktivitetsniveauet i regionerne.

1) Styrkelse af virksomhederne:

Virksomhederne er blevet styrket – og der er perspektiver for, at effekterne blive mere markante med tiden. Især inden for fire områder er virksomhederne blevet styrket: 1) nye kompetencer, 2) ny viden, strategi og organisation, 3) innovation i produkter og processer og 4) nye samarbejdspartnere og netværk. Nogle af effekterne er:

- Over 3.000 virksomheder har i et eller andet omfang været i berøring med vækstmiljøets aktiviteter.
- Typisk har hver deltagende virksomhed haft 1-2 medarbejdere med i vækstmiljøernes aktiviteter. Enkelte virksomheder har haft et endog meget stor antal medarbejdere involveret.

- 82 pct. af virksomhederne kan i et eller andet omfang svare bekræftende på vækstmiljøets evne til at imødekomme virksomhedens behov og kritiske rammebetingelser.
- De aktiviteter, som virksomhederne hyppigst har deltaget i, er udviklingsprojekter, erfa-grupper samt konferencer og seminarer.
- 66 pct. af virksomhederne er enten ”meget tilfredse” eller ”tilfredse” med forløbene af delprojekterne.
- 96 pct. af alle virksomheder er i et eller andet omfang tilfredse med kontakten til vækstmiljøerne. Heraf er 48 pct. ”meget tilfredse”.
- Den mest synlige, anerkendte effekt hos virksomhederne er, at fire ud af fem virksomheder i en eller anden grad har oplevet styrkelse af kompetencer hos medarbejdere og ledere.
- Mange virksomheder er blevet mere innovative. Vækstmiljøerne har understøttet over halvdelen af virksomhedernes udvikling af nye produkter, processer, organisation og strategi. En femtedel af virksomhederne har ”i stor grad” udviklet innovationer på baggrund af delprojekter i vækstmiljøerne.
- Over halvdelen af virksomhederne har pga. vækstmiljøet opnået nyt samspil og samarbejde med andre virksomheder – både producenter, underleverandører og på tværs af brancher. Mange virksomheder lægger dog vægt på, at de forventer yderligere gevinster på dette felt fremover.

2) Styrkelse af institutionerne:

Tilbagemeldingen fra mange vækstmiljøer er, at man regionalt tænker mere i fælles baner - også på tværs af amts og kommunegrænser. Den institutionelle ramme omkring vækstmiljøet – det specialiserede regionale innovationssystem – er primært regionalt forankret, men udsynet, markedet og kunderne er nationale (og internationale). Derudover er de fleste tilknyttede institutioner blevet fagligt styrkede af samarbejdet. Nogle af effekterne er:

- 14 af vækstmiljøerne har haft centrale samarbejder med højere uddannelsesinstitutioner. Herigennem er opstået langt bedre kommunikation og samspil mellem forskning, uddannelse, myndigheder og erhvervsliv.
- Halvdelen af virksomhederne er særdeles tilfredse med de teknologiske videnformidlere og deres ydelser.
- 55 pct. er tilfredse eller særdeles tilfredse med forsknings- og udviklingsinstitutionerne.
- Knap 50 pct. er enten meget eller nogenlunde tilfredse med uddannelsesinstitutionernes indsats.

3) Generel styrkelse af aktivitetsniveauet i regionerne:

Der er kommet en ny videninfrastruktur og et stort antal nye samarbejder og aktiviteter i regionerne. Vækstmiljøerne har været samlingspunkt for et nyt samspil mellem viden og produktion. Evalueringen viser bl.a., at følgende resultater er opnået:

- Der er udviklet og gennemført i alt 195 nye aktiviteter i regionerne.
- Over halvdelen af virksomhederne mener, at der udover de planlagte aktiviteter yderligere har været utilsigtede *positive* effekter af vækstmiljøordningen.

- 68 pct. af virksomhederne mener, at regionerne er blevet styrket enten ”stor grad” eller i ”nogen grad”. Kun én tiendedel af alle virksomheder mener ikke, at regionernes spidskompetencer bliver styrket.

Ovenstående resultater dækker over en betydelig spændvidde mellem de 17 vækstmiljøer. Samlet konstaterer evalueringen, at aktiviteterne generelt er gennemført tilfredsstillende, og at resultater og perspektiver står mål med ambitionerne, som er formuleret i Ordningens retningslinjer.

1.3 Styrker og svagheder ved Ordningens design og gennemførelse

Ud over effekterne for det regionale erhvervsliv har Ordningen i sig selv haft dels nogle særlige styrker og dels nogle svagheder, som har hæmmet en optimal udvikling af vækstmiljøerne.

Ordningens styrker og svagheder er samlet i figuren og uddybes nedenfor.

Ordningens design: Styrker og svagheder	
Styrker	Svagheder
<ul style="list-style-type: none"> • Ordningen har skabt nye samarbejder og nye regionale videninfrastrukturer • Ordningen har skabt bedre kommunikation mellem myndigheder, videninstitutioner og erhvervsliv • Ordningen har været fleksibel sammenlignet med andre offentlige initiativer • Ordningen har ramt virksomhedernes behov og startet en proces med vækst og udvikling i regionerne • Ordningens fokus på konkrete projektaktiviteter har været løftestang for at skabe synergier og et egentligt udviklingsmiljø 	<ul style="list-style-type: none"> • Virksomhedernes deltagelse og engagement varierer meget. Mange steder når aktiviteterne ikke ud til en stor del af vækstmiljøernes målgruppe • Ordningen har med sine 3 år haft en for kort tidshorisont. Det er umuligt at skabe dokumenteret vækst på tre år • Nogle vækstmiljøer har haft begrænset fremdrift – især i opstartsfasen • Mangler stringent fokus på specialiserede erhverv i udvælgelse af vækstmiljøer • Detailstyring skaber bureaukrati og suboptimering

1.3.1 Ordningens styrker

- Ordningen har skabt nye samarbejder og nye regionale videninfrastrukturer. Ordningen har fordret netværk mellem store og små virksomheder. De store virksomheder har en væsentlig rolle som ”døråbnere” for resten af branchen. De kan trække de mindre virksomheder og underleverandører med sig, som umiddelbart kan være svære at engagere. Det er især lykkedes de steder, hvor de store virksomheder ser ud over deres egen dagsorden og tænker i fælles udfordringer for branchen/klyngen/værdikæden.
- Ordningen har styrket kommunikationen, fordi der er skabt rammer for regional specialisering gennem et institutionaliseret samarbejde. Vækstmiljøerne fungerer som en form for ”*neutralt eksperimentarium*” for virksomheder og institutioner – man kan ”*træde ud af den daglige jargon og koble produktion og uddannelse på nye måder.*” Ordningens særlige krav til konsortiesammensætning har således virket som en katalysator for ny erhvervsmæssig dynamik, som næppe ville være skabt uden Ordningen.

- Ordningen er relativt fleksibel og tilgodeser i høj grad, at der er tale om forsøgsprojekter, som kræver tilpasning undervejs. Administrationen af programmet har organisatorisk været præget af åbenhed og mulighed for i et vist omfang at få rådgivning om udformning og administration af vækstmiljøerne.
- Ordningen har ramt virksomhedernes behov og startet en proces med vækst og udvikling i regionerne. Ordningen har skabt tilpassede kompetenceudviklende kurser, som udfylder et behov ved at ramme virksomhedernes efterspørgsel mere præcist end de generelle tilbud. Desuden er udviklet nye uddannelser, som under ingen omstændigheder ville være udviklet uden vækstmiljøerne som katalysator. En af vækstmiljøernes styrker er, at de favner erhvervslivet bredt – altså også de små og mellemstore virksomheder samt virksomheder, der ikke tilhører det højteknologiske segment. Kodeordene for aktiviteterne i vækstmiljøerne er i vid udstrækning ”brugerdreven innovation” samt ”praksisnære innovationer” på det mellemteknologiske niveau. Vækstmiljøerne dækker dog også højteknologiske og forskningstunge projektaktiviteter. Det gælder dels virksomhedsdrevne udviklingsprojekter, der har søgt at løse en fælles problemstilling, men det gælder også mere forskningsdrevne projekter med efterfølgende udbredelse af viden.
- Ordningens fokus på konkrete projektaktiviteter har været løftestang for at skabe synergier og et egentligt udviklingsmiljø. Selve ansøgningsformen, med krav om konsortiedannelser, har samtidig animeret til, at der er arbejdet med de organisatoriske og strategiske ting. Kommunikation mellem myndigheder, uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og virksomheder er forbedret kraftigt: De er på vej mod fælles forståelse og fælles dagsorden. Byggestenene er lagt til en ny regional videninfrastruktur.

1.3.2 Ordningens svagheder

- Vækstmiljøerne har haft et relativt stort antal virksomheder som aktive deltagere. Imidlertid er der meget stor variation. I flere af miljøerne er virksomhedsdeltagelsen sparsom. Det er afgørende for miljøernes gennemslagskraft, at udviklingsaktiviteterne gennemføres i samarbejde med de mere forandringsparate virksomheder for at opnå den nødvendige kvalitet og innovationshøjde. I dette samspil forbedres de deltagende institutioners generelle ydelser – og dermed rammebetingelserne for bredden.
- Ordningens 3-årige sigte har været en lang forberedelse – det er først nu, at effekter og perspektiver begynder at vise sig. Erfaringer fra udlandet indikerer, at der skal en længere årrække til – 5-10 år – for at forankre denne type initiativer. Evalueringen bekræfter, at ordningens treårige forløb er for kort til at sikre udvikling og spredning af aktiviteter og viden.
- Nogle af vækstmiljøerne har haft begrænset fremdrift. Flere vækstmiljøer har været langsomme til at komme fra godkendt ansøgning til igangsættelse af delprojekter. Der er et misforhold mellem på den ene side den effektive udformning af konsortier og ansøgning og på den anden side implementering. Der er brugt relativt meget tid på opbygning af sekretariat og netværksdannelse, hvilket er gået ud over gennemførelsen.

- Der mangler konsekvens med hensyn til karakteren af vækstmiljøerne. Nogle har således en tværgående karakter, som ikke kan siges at være udtryk for en erhvervsmæssig specialisering. Dette har vist sig uheldigt. Fokuseringen på en klart defineret målgruppe har vist sig som det bedste redskab til at opnå gennemslagskraft.
- Administrative opgaver med registrering af virksomhedstimer har været meget tungt og tidskrævende. Det koster værdifuld tid for koordinatore og sender et uheldigt signal til deltagende virksomheder. Detailstyringen på projektniveau vedr. virksomhedsdeltagelse er uheldigt.

1.4 Strategiske perspektiver

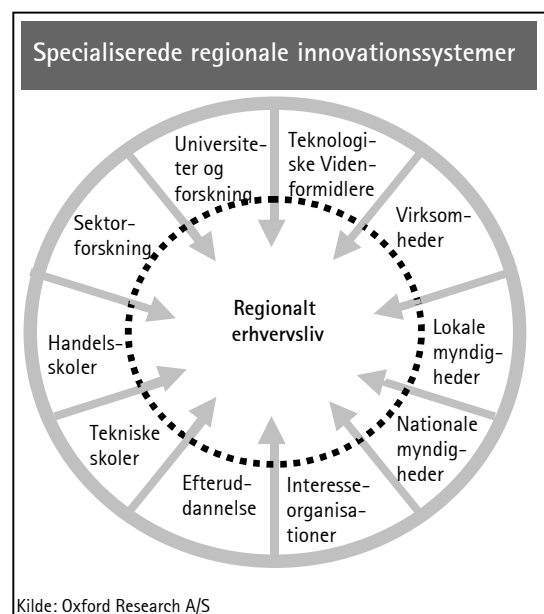
I mange år har debatten i dansk erhvervspolitik drejet sig om, at vi har gode innovative evner, men ikke formår at omsætte dette til produkter og vækst. Blandt andet fordi videnoverførsel og kommunikation mellem potentielle partnere er for ringe. Vi har forsøgt at italesætte og angribe problemstillingen fra forskellige vinkler, men hidtil med begrænset held.

Ordningen regionale vækstmiljøer har med relativt begrænsede midler vist sig som en katalysator til en spirende styrkelse af netop videnoverførsel og innovationsevne. Det skyldes, at Ordningen har tvunget en række partnere med forskellige udgangspunkter ind i et forpligtende samarbejde om fælles udfordringer. Det har vist sig som en stor, vanskelig og tidskrævende opgave. Det giver ikke resultater på bundlinjen med det samme. Men der er allerede skabt væsentlige nye aktiviteter, som ikke ville være gennemført uden Ordningen som katalysator. Tilgangen vinder gradvist aktørernes accept og virksomhedernes opbakning. Der er en bred opbakning og tro på, at dette er den rigtige vej i bestræbelserne på at skabe bedre rammebetingelser, synergier og vækst.

Forklaringen er simpel: Vækstmiljøerne synliggør en række aktører og kompetencer, som er specialiserede inden for specifikke fagområder: Oplevelsesindustrien, robotteknologi, offshore osv. Dermed øges synligheden og tilgængeligheden til kompetencerne inden for specialiseringer, som rammer målgrupperne meget præcist. Hvor et innovationssystem udgøres af nogle store kasser - universitet, forskningsinstitution osv. - rummer vækstmiljøet præcis de personer, som er relevante. Man kan sige, at der er tale om et **specialiseret regionalt innovationssystem**.

Med et specialiseret innovationssystem bliver det muligt at designe aktiviteter, som er målrettet specifikt i forhold til de relevante virksomheder. Det bliver mere nærværende og mere attraktivt for virksomhederne at deltage.

Vækstmiljøerne retter sig lige så ofte mod traditionelle erhverv – fiskeri, frøavl, stål, gartneri, finans – som mod nye erhverv som bioteknologi og offshore. Men tilsyneladende er dette en ordning,

hvormed vi endelig indfanger og bevæger vores videnoverførsel og innovation i den rigtige retning.

Ordningens fokus på samspil og videnuveksling mellem institutioner, virksomheder og myndigheder har medvirket til at skabe mere sammenhængende videninfrastruktur på det regionale niveau. Aktører er begyndt at arbejde inden for samme ramme – konturerne af nye specialiserede regionale innovationssystemer bliver gjort synligt og tilgængeligt.

Det er samtidig værd at bemærke, at ordningen ikke tager udgangspunkt i højteknologi. Vækstmiljøerne repræsenterer for en stor dels vedkommende virksomheder, for hvem innovation og forskning er meget praktisk orienteret med fokus på, der hvor markedet er i morgen. Vækstmiljøerne har med andre ord positivt ramt en del af de 95 pct. danske virksomheder, der ikke tilhører det højteknologiske segment. Vækstmiljøerne omfatter også højteknologiske virksomheder, men mens disse klarer selve teknologien selv, så har de i vækstmiljøerne fundet en model til at løse andre udfordringer – herunder kompetenceløft samt netværk og samarbejde med aktører, som befinder sig på andre niveauer i værdikæden.

Vækstmiljøerne dækker også over forskning og højteknologiske virksomheder og projekter. Mange af vækstmiljøerne omfatter begge typer. Der kunne ligge nogle interessante perspektiver i at se, hvordan disse forskellige virksomheder og projekter kunne befrugte hinanden og måske skabe en ny form for dynamik og kreativitet i forhold til udvikling af nye teknologier, løsninger og produkter. Netop fordi virksomheder, som befinder sig på forskellige niveauer i værdikæden, ikke er i direkte konkurrence, er der mulighed for at de lettere kan supplere hinanden. Værdikædetankgangen har i mange vækstmiljøer haft succes med at skabe koblinger mellem de forskningsdrevne og mere praktisk innovationsdrevne virksomheder.

Adgang til forskningsmiljøer er væsentligt, men det skal foregå på et niveau og inden for en ramme, hvor virksomhederne kan være med – ”*hvor virksomhederne bevarer begge fødder på jorden*” - og det er netop her, hvor vækstmiljøerne rammer et behov.

Evalueringen konkluderer, at vækstmiljøerne ”kun” har berøring med cirka en ottendedel af deres egne erklærede målgrupper. Imidlertid er det værd at fastslå, at ordningen har relativt mange virksomheder som aktive deltagere. Udviklingsaktiviteterne bør gennemføres i samarbejde med de mere forandringsparate virksomheder for at opnå den nødvendige kvalitet og innovationshøjde. I dette samspil forbedres de deltagende institutioners generelle ydelser - og dermed rammebetingelserne for bredden.

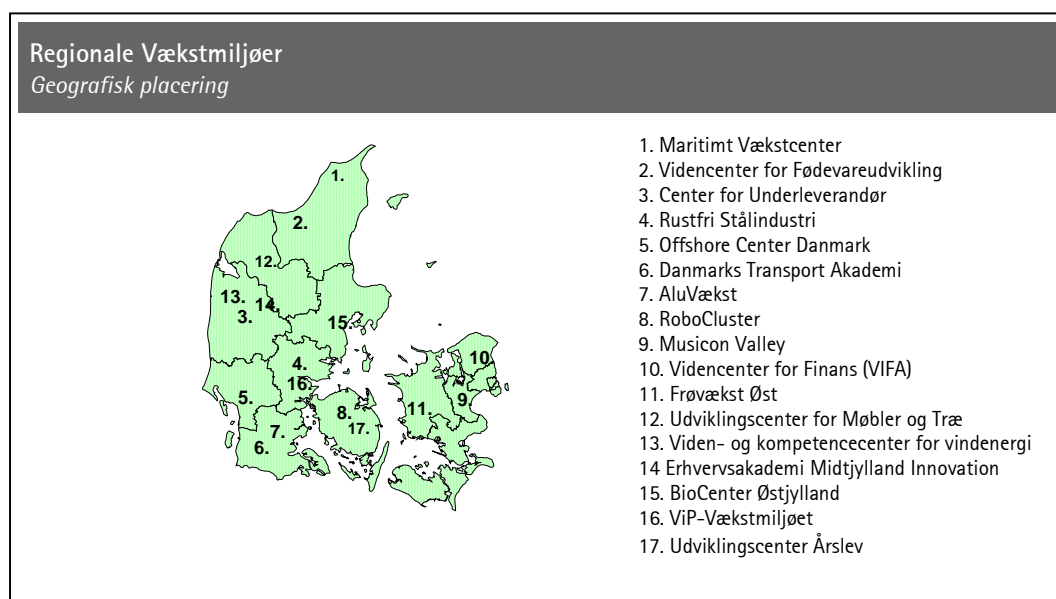
Kapitel 2. Baggrund, formål og metode

2.1 Ordningen regionale vækstmiljøer

I 2001 iværksatte Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, som et forsøg, Ordningen regionale vækstmiljøer. Et *regionalt vækstmiljø* er defineret som *et samarbejde mellem virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, teknologiske videnformidlere og andre relevante aktører. Samarbejdet tager udgangspunkt i en eller flere erhvervsmæssige styrkepositioner inden for et sammenhængende geografisk område.*

Der blev gennemført to ansøgningsrunder i henholdsvis 2001 og 2002, og på den baggrund blev der igangsat i alt 17 vækstmiljøer.

Vækstmiljøerne dækker landets regioner bredt. Figuren nedenfor illustrerer de 17 vækstmiljøers geografiske placering.

VTU har i årene 2001-2003 givet et samlet statsligt tilskud til vækstmiljøerne på 103 mio. kr. Hvert vækstmiljø har typisk fået en treårig bevilling. Bevillingen har varieret fra 3,2 mio. kr. til 15 mio. kr. Den gennemsnitlige bevilling er 6 mio. kr. og de fleste vækstmiljøer har modtaget mellem 3 og 7 mio. kr. Ud over den statslige bevilling har der været krav om offentlig eller privat medfinansiering.

Vækstmiljøerne er bygget op som konsortier bestående af eksempelvis viden- og uddannelsesinstitutioner og regionale myndigheder samt eksempelvis GTS- og sektorforskningsinstitutter og brancheorganisationer. Bevillingerne er gået til at gennemføre et eller flere delprojekter inden for hvert vækstmiljø. Projekterne drives typisk af medlemmer af konsortiet, men er rettet mod en bredere målgruppe. I Ordningen har der endvidere været krav om virksomhedsdeltagelse. Virksomhedernes ressourceforbrug udgør således den private medfinansiering. Endelig har det været et ønske at

ramme et bredt felt af erhverv. Tabellen nedenfor viser erhverv samt tilskudsmodtagerne bag de 17 vækstmiljøer.

Erhverv samt tilskudsmodtagere	
Erhverv	Tilskudsmodtagere
Transport	Dansk Transport og Logistik (DTL), International Transport Danmark (ITD), Transportbranchens Uddannelsescenter A/S, Århus Købmandsskole, Facit Erhvervsakademi, Institut for Transportstudier, Force Technology, Teknologisk Institut, Danmarks Transport Center A/S.
Fiskeri	Nordsøcentret, MARTEC, Aalborg Universitet, EUCNORD, Skagen Skipperskole, Teknologisk Institut.
Frøavl	Danmarks Jordbrugsforskning (DJF), Næsgaard Agerbrugsskole, Den erhvervsdrivende fond Grønt Center, Center for Virksomhedsudvikling, TIC Vestsjælland.
Musik/-oplevelsessektoren	Musicon Valley, RISØ, Roskilde Universitets Center, Roskilde Handelsskole og Roskilde Tekniske Skole.
Offshore	EU Vest-TIC, Force Technology, Aalborg Universitet Esbjerg, Maritimt Uddannelsescenter Vest, Rambøll, Esbjerg Erhvervscenter, Ribe Amt.
Underleverandører	Handels- og IngeniørHøjskolen i Herning, Handelshøjskolen i København, DELTA.
Fødevarerhverv	Nordvestjysk Uddannelsescenter, Holstebro Tekniske Skole, KVL, DTU-Biocentrum, Bioteknologisk Institut, CVU-VITA Holstebro, DTI, MAPP, NOVEM, Landsdelscenter MidtVest.
Aluminiumsproduktion	AluCluster, EUCSYD, Erhvervsakademi Syd, Syddansk Universitet, Force Technology, Skive Tekniske Skole (Træ og Møbel Centeret), Sønderjyllands TIC og Erhvervscenter.
Robot- og automationsteknologi	Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum, Odense Tekniske Skoler.
Den finansielle sektor	Handelshøjskolen i København, repræsentant fra den finansielle sektor v. underdirektør Pia Friberg, Dansk Standard.
Rustfrit stål	Bioteknologisk Institut, Trekantsrådets Erhvervsudviklingsprogram v/ Kolding Erhvervsråd, Stålklyngen Trekantområdet, Center for Småvirksomhedsforskning (CESFO) ved Syddansk Universitet, Center for Erhverv og Uddannelse (CEU) i Kolding.
Bioteknologi	Erhvervsakademiet v. Aarhus tekniske Skole, Teknologisk Institut, Aarhus Universitet.
Træ og møbel	Teknologisk Institut, TIC, Erhvervsakademi Midt-Vest v. Skive Tekniske Skole, Viborg Amt.
Fremstilling	CEU Herning, Herning Handelsskole, Ikast Handelsskole, HIH, Erhvervsrådet for Herning-Ikast-Brande, Teknologisk Institut.
Vindenergi	Forskningscenter RISØ, Danmarks Tekniske Universitet, Aalborg Universitet Handels- og IngeniørHøjskolen samt Skjern Tekniske Skole.
Planteavl/gartneri	Syddansk Universitet, Dansk Jordbrugsforskning Årlev, Odense Tekniske Skole, Gartnerskolen Søhus, Ingeniørhøjskolen Odense, Odense Erhvervsråd, Krymeda (Krydderi og medicinplanteproducenter i Danmark), Fyns ErhvervsCenter TIC.
Fremstilling	Teknologisk Institut, Dansk Design Center, Vitus Bering CVU.
Kilde: VTU	

Formålet med regionale vækstmiljøer

Vækstmiljøet skal intensivere og udvikle samarbejdsrelationerne mellem de deltagende parter - og derigennem bidrage til, at ny viden om f.eks. IT, teknologi, markedsudvikling, organisations- og læringsformer gøres anvendelsesorienteret og indgår i regionens erhvervsudvikling.

Vækstmiljøet skal bidrage til udvikling af varige samarbejdsrelationer og øget videndeling mellem de deltagende partnere. I den forbindelse er det vigtigt, at især små og mellemstore virksomheder får hurtig og direkte adgang til ny viden, læringsformer og teknologi - og kan medvirke til at viden, efter- og videreuddannelser bearbejdes og målrettes i forhold til deres behov.

Vækstmiljøet skal sikre:

- At der etableres viden- og læringsmiljøer, der kan styrke udvikling og vækst inden for de erhvervsområder, hvor regionen er specialiseret.
- At forskning og uddannelse gøres anvendelsesorienteret og målrettes det regionale erhvervslivs behov for nye produkter, processer m.v.
- At forsknings- og uddannelsesinstitutionerne får mulighed for at spille en større rolle i den regionale erhvervsudvikling og i stigende omfang får en aktiv og opsøgende rolle som samarbejdspartnere til de regionale virksomheder.
- At der udvikles og udbydes nye og relevante efter- og videreuddannelser inden for videreuddannelsessystemet for voksne, der er i overensstemmelse eller på forkant med erhvervslivets efterspørgsel og kompetencebehov.
- At de teknologiske vidensformidlere udvikler nye - og tilpasser eksisterende - ydelser, viden mv. til de konkrete viden- og kompetencebehov i regionens virksomheder og institutioner, og herigennem sikrer en bedre forankring og et mere dynamisk samspil mellem teknologiske vidensformidlere og den regionale erhvervsudvikling.
- At virksomhederne understøttes i deres udvikling af processer, produkter, markeder, medarbejderkompetencer og/eller organisation.

Generelt gælder, at de igangsatte projekter -

- skal have en vis generisk interesse, og resultaterne skal kunne formidles til en bred kreds af aktører på området.
- ikke må skræddersyes til én bestemt virksomhed i en sådan grad, at projektets almennyttige værdi forsvinder.
- iværksættes på områder, hvor der eksisterer barrierer for, at virksomhederne selv igangsætter projektet.
- skal have et undervisningsaspekt.
- ikke må virke konkurrenceforvridende.
- skal udformes som en aftale mellem de involverede parter i projektet, hvor mål og succeskriterier med projektet klart fremgår.
- ikke må have karakter af produktudvikling for enkeltvirksomheder.

Der er to typer aktiviteter forbundet med et regionalt vækstmiljø:

1) Generelle aktiviteter - f.eks. koordinering mellem vækstmiljøets parter; udarbejdelse af analyser og udredninger; rådgivning af virksomheder; etablering af netværk; formidlingsaktiviteter; konferencer; etablering og drift af hjemmeside; udarbejdelse af markedsføringsmaterialer (brochurer m.v.); udgifter til etablering, husleje m.v.

2) Projektaktiviteter, som f.eks. kan være projekter vedr. produktionsteknologi; anvendelse af IT; arbejdsmiljø og sikkerhed; organisation, ledelse og kompetence o.lign. Projektaktiviteterne skal befinde sig i krydsfeltet mellem forskning, udvikling, undervisning og rådgivning. Vækstmiljøets forskningsaktiviteter må kun udgøre en mindre del af det samlede antal igangsatte projekter.

Kilde: Retningslinier for tilskud til Regionale vækstmiljøer, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, 2002

2.2 Formål med evalueringen

Ordningen regionale vækstmiljøer ophører. Derfor ønsker Ministeriet, at erfaringerne fra Ordningen systematiseres for at kunne give værdi til fremtidige indsatser. Der er to overordnede formål med evalueringen:

1. Den skal bruges i Ministeriets videre arbejde med regional udvikling og samspil mellem virksomheder og videninstitutioner mht. vidensspredning, uddannelser, teknologiudvikling samt innovation.
2. Den skal spredes blandt vækstmiljøerne, så de kan drage nytte af hinandens erfaringer i deres fortsatte arbejde, herunder i en eventuel efterfølgende fortsættelse af vækstmiljøet på kommercielle vilkår.

De styrende spørgsmål for evalueringen er:

- Hvorvidt rammer Ordningen virksomhedernes behov og medvirker til konkrete forbedringer og udvikling af betydning for virksomhedens konkurrenceevne – i form af udvikling af produkter, processer, kompetencer, organisation og/eller strategi, herunder udvikling af målrettede ydelser – både inden for og uden for rammerne af vækstmiljøet?
- Er samspillet mellem videninstitutioner, virksomheder og myndigheder styrket, og hvordan har organisation og strategi i vækstmiljøerne bidraget til fælles mål og strategier mellem aktører?
- Har Ordningen styrket de regionale erhverv og specialiseringer og bidraget til regional erhvervsudvikling og vækst?

2.2.1 Evaluering på to niveauer

Evalueringen befinder sig på forskellige niveauer, hhv. det enkelte vækstmiljø og et samlet programniveau:

Programniveau:

Evalueringen er iværksat af VTU og drejer sig primært om at evaluere Ordningen som helhed, herunder fremadrettede perspektiver i erfaringerne. Undersøgelserne af de enkelte vækstmiljøer har således primært til formål at give grundlag for at vurdere, hvorvidt Ordningen har været det rette instrument i forhold til den overordnede erhvervspolitiske strategi. Dvs. om den viden samt de kompetencer og ydelser, der er udviklet, har medvirket til at forbedre væsentlige rammebetingelser for danske specialiseringer og kompetencemiljøer.

Det enkelte vækstmiljø:

For at kunne vurdere Ordningen som helhed, er det imidlertid nødvendigt at se nærmere på de enkelte vækstmiljøer og de effekter og resultater, de har haft på de deltagende institutioner og virksomheder. Hvert vækstmiljø vurderes i forhold til en række succeskriterier. Formålet er at give grundlag for et samlet billede af ordningens virkning samt at pege på best practice eksempler.

2.3 Evalueringsdesign

Metodedesignet for evalueringen søger at indfange de forskellige niveauer og programelementer, der skal undersøges. De seks centrale temaer i evalueringen er:

Centrale temaer i evalueringen			
1	Programmidler og forberedelse	➡	Kvaliteten af information, rådgivning og sparring til ansøgere
2	Ansøgninger og proces	➡	Rationale bag udvælgelsesproces
3	Projektportefølje	➡	Vurdering af projektkompetencer, strategi og organisation hos vækstmiljøer
4	Programaktiviteter	➡	Vurdering af samarbejde, gennemførelse, finansiering og lokalt engagement, samspil mellem institutioner samt realisme i forhold til videreførelse
5	Programeffekter	➡	<i>Institutioner</i> – øget samspil om at målrette viden, kompetencer og ydelser ift. virksomheder og deres kritiske rammebetingelser <i>Virksomheder</i> – forbedrede rammebetingelser via udvikling af/adgang til relevant ny viden og kompetencer etc.
6	Regionaløkonomiske og erhvervspolitiske effekter	➡	Styrkelse af kritiske rammebetingelser omkring regionale spidskompetencer

Evalueringstema 1 og 2 retter sig først og fremmest mod selve Ordningen og administrationen af denne. Temaerne 3-6 retter sig mod de enkelte vækstmiljøer og deres regionale effekter.

Evalueringemetoden tager udgangspunkt i, at programmet dels har en række supplerende formål, dels består i en række elementer, hvor hver programdel er afhængig af en række forudsætninger, for at det efterfølgende element kan realiseres på tilfredsstillende vis. For hvert element er der således en række forhold, som undersøges med henblik på at vurdere kvaliteten og indholdet af den pågældende programdel.

2.4 Datakilder

Undersøgelserne er gennemført i perioden juni-oktober 2004 og er baseret på fire hovedkilder.

Desk research som primært består af afrapporteringer og korrespondance fra vækstmiljøerne mellem VTU og vækstmiljøerne. Materialet bruges primært til fakta-beskrivelse af vækstmiljøerne. Endvidere er retningslinier, informationsmateriale og ansøgninger gennemgået. Denne del retter sig særligt mod vurdering af Ordningen (tema 1-2).

Interview med koordinatore/nøglepersoner: Koordinatorer samt eventuelt andre nøglepersoner fra vækstmiljøet er blevet interviewet. Dette er en central kilde til information om flere programelementer. Både kvantitative og kvalitative data er indsamlet ad denne vej. De 17 vækstmiljøer har vidt forskellig baggrund – interview har således været væsentligt for at få et indtryk af variationen og de specifikke forhold omkring de enkelte vækstmiljøer.

Telefoninterview med virksomheder. Vækstmiljøerne skal – på kortere eller længere sigt - resultere i værdi for virksomhederne. Derfor er indtryk fra virksomheder

centralt i en vurdering af ordningens effekter og perspektiver. Interviewene er gennemført telefonisk og har fokuseret på deres syn på og vurdering af relevans, effekter og resultater. Endvidere har interviewene drejet sig om samarbejdet med institutioner, forløb af projekter samt effekter i forhold til viden og kompetencer.

Der er gennemført ca. 40 virksomhedsinterview.¹ Virksomhederne er udvalgt fra lister med relevante interessenter udarbejdet af koordinatorene i vækstmiljøerne. Der er søgt en balancering af store og små virksomheder samt såvel centrale som mindre centrale aktører. Virksomhedsinterviewene indgår i rapporten som et grundlag for en samlet vurdering af Ordningen. Endvidere er udsagn fra interview blevet anvendt som inspiration til efterfølgende workshops i de enkelte vækstmiljøer.

Workshops. Der er gennemført workshops med deltagelse af centrale aktører i de enkelte vækstmiljøer, typisk medlemmer af konsortium og styregruppe. Hensigten har været at få en nuanceret diskussion af målsætninger, resultater og perspektiver. Der er blevet fokuseret på såvel positive som negative erfaringer med Ordningen, organisering, proces, resultater, fremtidsudsigter osv.

2.5 Rapportens opbygning

Rapporten er bygget op med følgende kapitler:

- ❑ Kapitel 3: Overordnet vurdering af resultater i de 17 vækstmiljøer
- ❑ Kapitel 4: Samlet vurdering af ordningens resultater: Gennemførelse, effekter og potentialer.
- ❑ Kapitel 5: Evaluering af Ordningens design: Styrker og svagheder og perspektiver for den regionale erhvervs politik
- ❑ I bilag ligger 17 faktablade med beskrivelse af vækstmiljøerne.

Der inddrages endvidere konkrete eksempler fra vækstmiljøerne på gode løsninger. I rapporten anvendes anonymiserede citater fra interview og workshops til at illustrere karakteristiske forhold.

2.6 Præmisser

Til evalueringen knytter sig en række præmisser, som bør iagttages under læsningen af rapporten. Det drejer sig primært om:

Evalueringen fokuserer primært på Ordningen.

Der er altså ikke tale om en dybdegående evaluering af hvert af de 17 vækstmiljøer. Det afspejler sig i vægtningen i rapporten, hvor de enkelte vækstmiljøer kun er nøgternt beskrevet i bilag, men som i øvrigt indgår som samlet grundlag i selve rapporten.

¹ Hertil kommer, at der i flere tilfælde har deltaget virksomheder i workshops. Disse er ikke inkluderet i de 40.

Vækstmiljøerne har forskellig baggrund.

De er igangsat på forskellige tidspunkter – nogle er omtrent færdige med de planlagte aktiviteter, mens andre kun er halvvejs i et treårigt forløb. Ydermere er nogle vækstmiljøer til dels fortsættelse af partnerskaber, som var mere eller mindre veletablerede fra starten, mens andre er startet helt fra bunden. Det betyder, at der er stor forskel på, hvor langt vækstmiljøerne kan være nået i deres arbejde. Dermed skal forventninger til opnåede resultater naturligvis også være forskellige, hvilket sætter nogle begrænsninger på direkte sammenligninger mellem vækstmiljøerne. I vurderingen af styrker og svagheder i Ordningen er der taget højde for denne variation.

Begrænset mulighed for at vurdere varige effekter.

Det er for tidligt at vurdere ordningens effekter. Mange af delprojekterne er endnu ikke afsluttede. Ligeledes vil effekterne af en del projekter først vise sig flere år efter implementering. Det gælder eksempelvis uddannelsesforløb, hvor det først ved endt uddannelse vil vise sig, om der er relevant efterspørgsel – og siden hen om virksomhederne får værdi af de nyuddannede. Derfor kan der under ingen omstændigheder drages slutkonklusioner på nuværende tidspunkt. Derfor er mange af vurderingerne af de langsigtede effekter indikative. Det ændrer dog ikke ved, at det er relevant, allerede på nuværende tidspunkt, at vurdere om Ordningen rammer en efterspørgsel og fører til en samfundsmæssig værdiskabelse, som ikke ville være opnået uden ordningens iværksættelse.

Kapitel 3. Vurdering af 17 vækstmiljøer

I dette kapitel gives en overordnet vurdering af resultaterne fordelt på de 17 regionale vækstmiljøer. Vækstmiljøerne sammenlignes og vurderes om de klarer sig gennemsnitligt, over gennemsnit eller under gennemsnit. Den sammenstillede vurdering er vist i tabel på side 25.² Samlet omfatter vurderingen følgende temaer:

Strategi: Har vækstmiljøet en sammenhængende strategi, der sikrer at mål, ydelser og aktiviteter hænger sammen? Har vækstmiljøet haft en passende fokusering af aktiviteterne, herunder et klart formål og målgruppe? Hvorvidt er der tale om egentlig erhvervsudvikling i modsætning til enkeltstående aktiviteter, der kun kommer få virksomheder til gode?

Organisation: Vurdering af hvordan vækstmiljøet har organiseret sig, og hvorvidt det har haft en positiv indflydelse på kvalitet og indhold af ydelser. Har sekretariat/koordinator haft de relevante kompetencer? Inddragelse af styregruppe/bestyrelse undervejs i processen?

Gennemførelse af delprojekter: Fokus på virksomhedernes tilbagemeldinger mht. indhold og kvalitet, ift. projektledelse, indhold af undervisning, sparring til virksomhederne etc. Rammer vækstmiljøets aktiviteter virksomhedernes behov og efterspørgsel?

Samspil mellem institutioner. Er der tale om et fælles projekt eller om er der tale om, at en institution mere eller mindre kører løbet? Hvorvidt er der tale om separate projektførøb, der har deres eget liv i modsætning til et konkret samarbejde mellem flere institutioner i konsortiet? I hvilken grad er koordinationen styrket mellem de deltagende institutioner?

Lokalt engagement og finansiering. Virksomheders og regionale parterers engagement samt gennemslagskraft for vækstmiljøet.

Realisme i.f.t. videreførelse. Fortsætter centeret/samarbejdet mellem institutionerne og netværket blandt virksomhederne efter ordningens ophør? I hvilken grad vil der være tale om et sammenhængende videnmiljø, hvor videninfrastrukturen opretholdes og videreudvikles?

Ny viden, kompetencer og ydelser hos institutionerne tilpasset virksomhedernes behov: Vurdering af hvor meget institutioner har "lært" af arbejdet med vækstmiljøet, og hvorvidt ny viden, kompetencer og ydelser er dannet - med fokus på tilpasning af virksomhedernes behov.

Udvikling og tilpasning af andre kerneydelser udbudt af de deltagende institutioner: Fokus på om arbejdet i vækstmiljøet har haft positiv indvirkning på institutionernes andre kerneydelser -uden for rammerne af vækstmiljøet. Vurdering af hvorvidt det man har lært i vækstmiljøet har smittet af på andre aktiviteter i institutionerne.

Innovation i virksomhederne: Er ny viden og ydelser fra institutionerne blevet overført til virksomhederne? I hvilken grad har ydelserne og aktiviteterne ført til konkrete forbedringer i processer og produkter hos virksomheder?

Ny viden og kompetencer hos virksomhederne: Har virksomhedernes deltagelse i vækstmiljøernes projekter haft indflydelse på strategi og organisation, udvikling af markeder, nye samarbejdsrelationer for virksomhederne samt udvikling og opgradering af kompetencer hos medarbejdere og ledere?

Samspil mellem virksomheder: Hvorvidt har vækstmiljøet været medvirkende til at skabe nye samarbejder og netværk blandt virksomhederne – også blandt konkurrerende virksomheder og/eller virksomheder på tværs af branchen/i værdikæden?

Udvikling af regionale spidskompetencer: Har vækstmiljøet medvirket til at styrke regionale specialiseringer og udvikle unikke viden- og kompetencemiljøer, som er førende i regionen/landet? Har Ordningen medvirket til at øge samspillet blandt regionale aktører om at forbedre rammerne for regionens erhvervsudvikling og styrkelse af spidskompetencer? Hvorvidt er der sammenhæng/samspil med andre regionale aktiviteter?

² Vurderingen bygger på desk research, workshops, interview med koordinator samt interview med virksomheder tilknyttet vækstmiljøet. Vurderingen er efterfølgende gjort tilgængelig for såvel VTU som for hver af de 17 vækstmiljøer til mulig kommentering. Den endelige vurdering står imidlertid alene for evaluators regning.

3.1 Store forskelle med hensyn til udgangspunkt og fremdrift

Tabellen viser, at der er ret store forskelle på de 17 vækstmiljøer. Udgangspunkterne er forskellige og aktørerne er forskellige. En række væsentlige faktorer har væsentlig indflydelse på, om vurderingen er faldet mere eller mindre heldigt ud på nuværende tidspunkt.

- Halvdelen af vækstmiljøer er godkendt i anden runde af Ordningens forløb og er således kun halvvejs i aktivitetsperioden. Derfor er det vanskeligt at dokumentere væsentlige resultater på nuværende tidspunkt. Nogle vækstmiljøer er desuden kommet langsomt fra start og kan således også have vanskeligt ved at vise fremdrift ligesom indikationer af fremtidigt potentiale kan være vanskeligt at udlede. Når evalueringen således savner resultater fra disse, er det ikke ensbetydende med, at der ikke på sigt er perspektiver. Effekterne kan komme på et senere tidspunkt.
- Der er forskel på, hvordan vækstmiljøerne har fokuseret aktiviteterne. Nogle har fokuseret på proces- og produktforbedringer, mens andre har fokuseret mere på strategi og organisation. Derfor kan et vækstmiljø meget vel rates højt på ny viden og kompetencer, men lavt hvad angår innovation og nye produkter. Vurderingen skal således ses i lyset af det formål og fokus, som det enkelte vækstmiljø har.
- Vækstmiljøernes har hver især meget forskellige branchemæssige udgangspunkter. Nogle arbejder med erhverv, som det kan være relativt vanskeligt at sætte skub i. Andre vækstmiljøer er koncentrerede om erhverv hvor der er fremdrift og en fælles forståelse af at samarbejde og innovation er nødvendigt for at sikre konkurrenceevnen.
- Flere steder har regionale myndigheder været initiativtager til at udarbejde ansøgning om godkendelse af vækstmiljø, men er ikke primus motor i implementering efter godkendt ansøgning. I nogle tilfælde har der været et uheldigt afbræk som følge af overdragelse af projektansvar. Vurdering under gennemsnittet kan i nogle tilfælde tilskrives sådanne organisatoriske svagheder, og kan altså ikke nødvendigvis tilskrives personer som i dag er ansvarlige for vækstmiljøerne.
- Nogle vækstmiljøers har ikke fokus på en erhvervsmæssig specialisering. Disse burde i henhold til ordningens formål måske aldrig have været godkendt som vækstmiljøer. Erfaringen er da også, at disse har haft vanskeligt ved at skabe resultater og leve op til ordningens formål.

Samlet kan man sige, at en relativt negativ vurdering ikke er ensbetydende med, at der er tale om et ringe og perspektivløst vækstmiljø. Men det er på nuværende tidspunkt relativt mindre succesfuldt i forhold til ordningens formål.

Vurdering af Ordningen Regionale Vækstmiljøer – 17 vækstmiljøer i sammenligning

✓ = under gennemsnitligt niveau, ✓✓ = gennemsnitligt niveau og ✓✓✓ = over gennemsnitligt niveau.

	1. Maritimt Vækstcenter	2. Videncenter for Fødevareudvikling	3. Center for Underleverandør	4. Rustfri Stålin-dustri	5. Off-shore Center Danmark	6. Danmarks Transport Akademi	7. Alu-Vækst	8. Robo-Cluster	9. Musicon Valley	10. Videncenter for Finans (VIFA)	11. Frø-vækst Øst	12. Udviklingscenter for Møbler og Træ	13. Viden- og kompetencecenter for vind-energi	14. Erhvervsakademiet Midtjylland Innovation	15. Bio-Center Østjylland	16. ViP-Vækst miljøet	17. Udviklingscenter Årslev
Strategi og organisation																	
Strategi	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓	✓
Organisation	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓	✓✓✓	✓	✓✓
Programaktiviteter																	
Gennemførelse af delprojekter	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓
Samspil mellem institutioner	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
Finansiering og lokalt engagement	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓
Realisme i forhold til videreførelse	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓	✓	✓
Programeffekter																	
Ny viden, kompetencer og ydelser hos institutionerne - tilpasset virksomhedernes behov.	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓
Udvikling og tilpasning af andre kerneydelser udbudt af de deltagende institutioner	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓
Innovation i virksomhederne (produkt- og procesudvikling)	✓	✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓
Ny viden og kompetencer i virksomhederne (strategi, organisation, nye markeder og samarbejdspartnere)	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓	✓	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓✓	✓✓
Samspil mellem virksomhederne	✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓	✓	✓✓
Regionale erhvervseffekter																	
Udvikling af regionens spidskompetencer	✓✓✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓	✓	✓✓	✓	✓✓✓

Kapitel 4. Evaluering af ordningens gennemførelse, effekter og potentialer

Hvert vækstmiljø er unikt. Det der virker et sted, virker måske ikke et andet sted og ikke alle har kunne følge den samme strategi. Udfordringer er håndteret på forskellig vis - og tiltag og løsninger kombineret på forskellige måder.

En lang række faktorer skal være til stede, hvis det skal blive en succes; virksomheder må erkende behov for indsats, koordinator skal have de rette kompetencer og indsigt i branchen, den regionale opbakning skal være til stede etc. Timing og held hører også med.

På trods af deres forskellighed har vækstmiljøer imidlertid en række fælles træk, som gør det muligt at drage paralleller mellem dem og pege på generelle tendenser i forhold til Ordningen som helhed. Bl.a. i forhold til hvilke faktorer, der er vigtige for succes. Spørgsmålet er derfor – hvad virker?

Dette kapitel handler om gennemførelsen af Ordningen og dens effekter. Kapitlet evaluerer de enkelte programelementer, dvs.:

- Projektkompetencer, strategi og organisation hos vækstmiljøer
- Gennemførelse af delprojekter
- Samspil mellem institutioner
- Lokalt engagement og finansiering
- Programeffekter – for institutioner, virksomheder og regioner
- Realisme i forhold til videreførelse

4.1 Projektkompetencer, strategi og organisation hos vækstmiljøer

Vækstmiljøerne har udbudt en lang række nye aktiviteter. Den samlede projektportefølje for vækstmiljøerne er vist i tabellen nedenfor. Tabellen viser, at de hyppigste aktiviteter er

- Udviklingsprojekter – i alt 52
- Erfa-grupper – i alt 36
- Kurser – i alt 33.

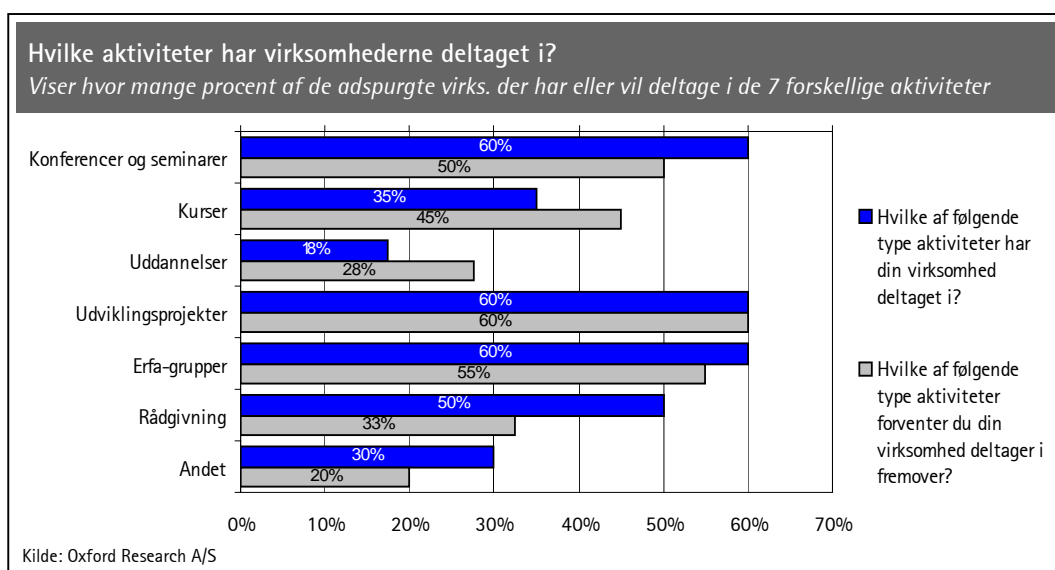
Vægtningen afspejler, at mange vækstmiljøer har gode erfaringer med at oprette virksomhedsnetværk, samarbejde om fælles udviklingsprojekter og efterfølgende formidling af resultaterne gennem kurser eller konferencer.

I betragtning af Ordningens formål er det logisk, at netværksaktiviteter er fremtrædende. Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at der er så mange udviklingsprojekter i porteføljen; projekter som kan give konkrete resultater og dermed skabe basis for vækst.

Hvilken type aktiver er hyppigst i vækstmiljøerne?							
	Konferencer og seminarer	Kurser	Uddannelser	Udviklingsprojekter	Netværk og Erfagrupper	Rådgivning	Andet
1. Maritimt Vækstcenter		1		2			2
2. VIFU - Videncenter for fødevarerudvikling	1	3		1	2		2
3. Center for Underleverandør	1	4		3	8		2
4. Rustfri stålindustri kompetencecenter	1	2		2	6		3
5. Offshore Center Danmark	2	4		5	4	1	1
6. Danmarks Transport Akademi		5	3	2	6		1
7. AluVækst	3		1	3	2	1	2
8. RoboCluster			1	3	2		1
9. Musicon Valley	1		4	2		1	1
10. Videncenter for Finans (VIFA)	1		1	2			2
11. Frøvækst Øst			1	5	1		
12. Udviklingscenter for Møbler og Træ	1		9				1
13. Viden- og kompetencecenter for vindenergisektoren	3	7	1	1	3		
14. Vækstmiljøet ved Erhvervsakademi Midtjylland.	5	3	3	5	1		1
15. BioCenterØstjylland	6	1	2	2	1		1
16. ViP-Vækstmiljøet		2		3			
17. Udviklingscenter Årslev		1		11			
Antal aktiviteter i alt	25	33	26	52	36	3	20

Note: Tabellen tager udgangspunkt i Vækstmiljøernes projektporteføljer, inklusiv igangværende og planlagte aktiviteter, jf. faktablade i bilag. En projektaktivitet kan indeholde flere typer aktiviteter, f.eks. både et udviklingsprojekt, en erfa-gruppe og en konference.

Figuren nedenfor viser, i hvilket omfang virksomhederne har deltaget i aktiviteterne. Det fremgår, at det især er konferencer og seminarer, erfa-grupper og udviklingsprojekter, der har tiltrukket virksomhederne.

Figuren og tabellen ovenfor viser, at der har været et rigt udbud af nye aktiviteter i vækstmiljøerne. Undersøgelserne indikerer imidlertid, at kvaliteten svinger. En række strategiske og organisatoriske faktorer har indflydelse på, om aktiviteterne lykkes:

- nødvendigt med god forberedelse, klar strategi og målrettet fokus
- virksomheder skal være ”fanebærere” i styregruppen og på projektniveau
- samspil af kompetencer mellem konsortium, styregruppen og koordinator
- branding og institutionalisering af vækstmiljøerne.

Disse uddybes i det følgende.

4.1.1 God forberedelse, klar strategi og målrettet fokus

Nogle vækstmiljøer har været relativt grundigt forberedte, allerede inden bevillingen blev givet. Det drejer sig eksempelvis om steder, hvor der i forvejen var et mere eller mindre fast samarbejde mellem konsortiepartnere. Andre steder har der været gennemført behovsanalyser blandt virksomheder. I de mest gunstige tilfælde har der været et klart overblik over behov, muligheder og handlingsplan. Ordningen regionale vækstmiljøer var det den gode timing, som gjorde det muligt at realisere planerne. Vækstmiljøer med denne baggrund er kommet hurtigt fra start og er nået langt på kort tid.

God forberedelse er vigtig – eksempler

I Danmark Transport Akademi begyndte konsortiepartnere allerede at udvikle idéen, længe før de ansøgte Vækstmiljø-Ordningen. Den lange opstartsfasen betød, at der var god tid til at definere en strategi, og der var ”tid til at aktivere netværket”. Det har været gavnligt med det lange forløb, fordi det var vigtigt at bruge tid på at lave målsætninger, få kendskab til netværket, og vurdere muligheder og begrænsninger. DTA kunne derfor starte projektaktiviteterne fra dag ét.

Den Rustfri Stålintustris Kompetencecenter havde en meget behjælpelig behovsanalyse klar inden start. Center for Småvirksomheds-forskning på SDU havde iværksat en prioriteringsanalyse inklusiv forretningsplan. Netop fordi Kompetencecentret dermed havde indblik i branchens behov fra start, kunne de meget hurtigt skabe en færdig handlingsplan.

Mange af vækstmiljøerne har haft udgangspunkt i det jysk-fynske erhvervs-samarbejde. Ofte er initiativet til at forme konsortier taget af regionale myndigheder, som har set en mulighed for at løfte en erhvervsfremmeopgave. Dette er som udgangspunkt positivt. Imidlertid er det ikke altid, at initiativtagerne har haft et klart indblik i den specifikke branches faglige og strukturelle udfordringer – det har med andre ord været vanskeligt at udforme projekter, som var sikret opbakning i erhvervet. Det understreger, at **behovsanalyser/feasibility-studier er et stærkt redskab**, ligesom **tidlig inddragelse af virksomheder og brancheorganisationer i formulering af visioner og planer** baner vejen for succes på sigt.

En anden væsentlig forudsætning for succes er, at vækstmiljøerne har en **konkret og klar strategi**, der sikrer, at alle løber den rigtige vej. Klare retningslinier gør det også nemmere at rette projekter til undervejs – at vælge fra og til. Det gælder for langt de fleste vækstmiljøer, at der har været behov for at justere eller udvikle nye projekter undervejs. **Evnen til at kommunikere** samt til at **tilpasse aktiviteter til efterspørgslen** er væsentlig.

Funktions eller branchemæssig fokus er en central faktor. Det er betydeligt nemmere at "sælge" vækstmiljøet og rette aktiviteterne målrettet mod virksomhedernes behov, når man har en **klart afgrænset målsætning og målgruppe**.

Det er en balancegang at sikre, at det hverken er for snævert eller for bredt; dvs. at "alt" bliver relevant og dermed er det svært at ramme en målgruppe. Argumentationen fra de bredt orienterede vækstmiljøers side er, at når man henvender sig til underleverandører/små og mellemstore virksomheder – er man nødt til at gå bredt ud. Erfaringerne viser imidlertid, at det ikke er en holdbar strategi. Virksomhederne skal kunne spejle sig selv i de ydelser og den profil vækstmiljøet har. Ellers er det vanskeligt at få øje på rationalet for vækst.

Strategi og fokus – et eksempel

RoboCluster har sammensmeltet strategien for klyngeorganisation og for Vækstmiljøet. Flere strategier og brands forvirrer brugerne, og projekterne kan let blive for spredte i fokus.

Efter en prøveperiode med fokus på procesoptimering har RoboCluster haft deres strategi til revurdering og måtte erkende, at de hverken har kompetencer eller brugerinteresse for procesforbedringer. Nu er strategien ændret med fokus på produktudvikling og samspil mellem institutionerne. Selvom det kun er 10 pct. af målgruppen, der er interesserede i produktudvikling, giver den nye strategi mulighed for at ramme en virkelig interesse og ikke bare konkurrere med et stort antal udbydere af procesløsninger.

Et eksempel er Center for Underleverandører, som i udgangspunktet har haft et meget bredt fokus. Men strategien er nu blevet præciseret sådan at der nu fokuseres på virksomhedsnetværk inden for specifikke brancher. Et andet eksempel er ViP-Vækstmiljøet, som i udgangspunktet sigtede mod procesoptimering i bred forstand. Her er fokus nu drejet mod design for derved at kunne mobilisere en række virksomheder, for hvem dette er en kritisk rammebetingelse.

4.1.2 Virksomheder er "fanebærere" i styregruppen og på projektniveau

En gennemgående konklusion fra undersøgelserne er, at virksomhederne skal spille en væsentlig rolle. Det er ofte de store virksomheder, som trækker andre med; det har en stor signalværdi ift. branchen, at initiativet således er "blåstemplet". De store virksomheder har desuden et godt overblik over branchens aktører og udfordringer. Hertil kommer, at de store virksomheder typisk har bedre ressourcer til at tænke langsigtet i modsætning til mindre virksomheder, som fokuserer kortsigtet på drift og overlevelse.

For vækstmiljøerne er der umiddelbart et godt match mellem store og mindre virksomheder. I gennemsnit er 43 pct. af vækstmiljøernes kunder virksomheder med over 200 ansatte. Det er væsentligt for Ordningens spredningseffekt, at styregruppen orienterer sig mod en bredere målgruppe; det bør ikke kun være en lille inderkreds, som driver vækstmiljøets aktiviteter alene til eget brug.

Brancheorganisationer er væsentlige aktører og gode at have med i ledelsen af et vækstmiljø, fordi de har indsigten i de samlede udfordringer for en stor kreds af virksomheder og branchens behov. Men det er **ikke nok at have brancheorganisationer med** i styregruppen. Brancheorganisationerne har en anden status end virksomheder og har ikke samme signalvirkning. Det afhænger naturligvis af det ry, den pågældende brancheorganisation har blandt virksomhederne. Men i forhold til vækstmiljøernes primære målgruppe – virksomhederne – har brancheorganisationerne ikke den samme signalværdi som eksempelvis en direktør i en etableret, kendt virksomhed.

Generelt tyder meget på, at det er mest hensigtsmæssigt med en kombination – både deltagelse af brancheorganisationer og virksomheder. I alt har tre vækstmiljøer haft både brancheorganisationer og virksomheder i styregruppen, 11 har kun haft virksomheder, to har kun haft brancheorganisationer, og et vækstmiljø har ikke haft nogen af delene.

4.1.3 Konsortium, styregruppe og koordinator – et samspil af kompetencer

Samspillet mellem sekretariatet/koordinator på den ene side og konsortium/styregruppe på den anden er et andet væsentligt organisatorisk element.

Styregruppen har haft forskellige roller i de 17 vækstmiljøer. Man kan skelne mellem to væsensforskellige modeller:

- I nogle vækstmiljøer fungerer styregruppen som en egentlig bestyrelse, der rådspørges og inddrages undervejs.
- Andre steder er styregruppen først blev inddraget, når aktiviteter er gennemført.

Sidstnævnte model kan ikke anbefales. Flere koordinatore giver udtryk for, at ”*man kan være usikker på, om man har sat de rigtige projekter i gang*”. Der er langt større sandsynlighed for, at projekterne rammer plet, hvis **styregruppen definerer, evaluerer og eventuelt justerer projekter** undervejs, særligt hvis virksomheder er repræsenteret i styregruppen. Samtidig er det med til at skabe **commitment og synergier blandt nøgleaktørerne** i styregruppen.

Til dette skal det bemærkes, at nogle af de vækstmiljøer, som ikke er kommet så langt er netop præget af, at styregruppen har haft en mindre central rolle, mens aktiviteterne har været gennemført som projekter mere eller mindre uafhængigt af helheden. Projekterne kan sagtens være gennemført meget kvalificeret, men der er en erkendelse af, at styregruppen fremover skal have en mere central rolle.

Koordinator spiller en central rolle, fordi der er tale om udveksling af viden snarere end indlejring af viden i en eksisterende institution. Det er væsentligt, hvordan koordinatoren tænker – som ”mit” vækstmiljø eller en fælles opgave og projekt. Sekretariatet skal administrere et ”ensemble” af kompetencer, se mulige synergier, sætte kompetencer og viden sammen, tænke i nye udviklings- og samarbejdsprojekter. Samtidig er det vigtigt, at man også i ledelsen af delprojekter tænker i synergier, mens det er koordinatorens og sekretariatets rolle at virke som katalysator og inspirator - ikke som detailkontrollør og styringsorgan.

Koordinatoren er en afgørende drivkraft for vækstmiljøet. Og **kravene til koordinatorens kompetencer er høje:**

- Indgående branchekendskab og indblik i de virksomheder man henvender sig til.
- Stor erfaring med projektledelse og styring af delaktiviteter.
- Store evner for salg, markedsføring og formidling, herunder branding af vækstmiljøet.
- Administrativ kompetence, herunder kendskab til offentlige ordninger og indblik i, hvordan man samarbejder med ministerier og embedsværket.

Det er store krav at stille til én person. I de bedst fungerende vækstmiljøer er der imidlertid tale om, at **flere personer deles om at dække de nødvendige kompetencer**. Det mest effektive er således de steder, hvor der er etableret et egentligt sekretariat, hvor der eksempelvis er én, som er ekspert i de administrative opgaver.

ver/økonomistyring og afrapportering, en anden som har en indgående faglig ekspertise, som vækker genklang og respekt hos målgruppen, samt én som er god til at lede projekter: At få tingene gennemført på en kvalificeret og effektiv vis.

Økonomisk kan det være vanskeligt at dække alle disse kompetencer. Anvendelse af ressourcer som er til stede i styregruppen og i den institution, der huser vækstmiljøet, er en metode til at opnå de relevante kompetencer.

Særligt mht. kommunikation over for virksomheder er det centralt, at koordinatoren har branchekendskab – det gør det mere ”legitimt”, når han/hun henvender sig til virksomhederne. Denne opgave kan med fordel kombineres med en fremtrædende virksomhedsleder i styregruppen.

Nogle vækstmiljøer har bevidst holdt sig fra at satse for kraftigt på koordinatrollen og f.eks. give koordinator fuld tid på vækstmiljøet. Dels fordi man har lagt vægt på selve projekterne, dels fordi det ”*kan ende i, at direktøren bliver for meget direktør og kun tænker i at sikre sin egen overlevelse*”. Meget peger dog på, at netop fordi der er tale om et samspil mellem forskellige parter, ligger der en stor og udadvendt opgave for koordinatoren, som kan være svær at løse, hvis man underprioriterer denne funktion. Risikoen er, at der bliver tale om separate delprojektforløb, mens der ikke udvikles et fælles miljø.

4.1.4 Branding og institutionalisering giver gennemslagskraft

Markedsføring og branding har været en central opgave i mange af vækstmiljøerne. En række vækstmiljøer har satset på, at projekterne – ikke vækstmiljøet – skal markedsføres. Tankegangen er, at det er projektaktiviteterne, som giver indhold og værdi. Det er en sund tanke, men risikabelt:

- Ordningen har som ambition at lægge grunden for miljøer, som kan skabe varig værdi. Hvis ambitionen er at videreføre miljøet, er det nødvendigt, at miljøet er kendt blandt interessenter og målgruppe. Det tager tid at blive ”kendt”. Branding af det samlede miljø er nødvendig.
- Endvidere har branding af miljøet en umiddelbar gunstig effekt på miljøet og virksomhederne: ”*Igennem markedsføringen af Vækstmiljøet har opmærksomheden dryppet på os – og det har i flere tilfælde ført til en større kundekreds. Vores deltagelse giver i sig selv positiv opmærksomhed!*” For Musicon Valley, RoboCluster og AluVækst har branding fra flere sider givet positiv opmærksomhed, som har givet positiv omtale, gjort miljøet mere attraktivt eller endda medvirket til øget finansiering til supplerende aktiviteter.

Spørgsmålet er så - hvad skal man brande? Begrebet ”Vækstmiljø” er irrelevant. Det er et statsligt begreb fra en ordning, som tilmed falder bort. Derfor må udgangspunktet for en profilering af miljøet være indholdet og parterne bag – hvad er den samlede overskrift for deres kompetencer? Eksempler er Danmarks Transport Akademi, Robocluster og Center for Underleverandører, der ikke ønsker at blive kendt som vækstmiljøer i snæver forstand, men indgangsportaler til viden og kompetencer inden for specifikke fagfelter og brancher.

En eller anden grad af institutionalisering er hensigtsmæssig, hvis miljøet/samspillet skal bevares. Det virker som et stærkt brandingredskab, når man kan vise et konsortium/en styregruppe af centrale institutioner og organisationer: ”*Der er stor gennemslagskraft i fælles brevpapir*”.

Det har været en udfordring at positionere vækstmiljøet i forhold til eksisterende videncentre og -konkurrenter: ”Mange føler, at X blot er ”endnu et center”, der skal konkurrere med alle de andre centre, der i forvejen er på området”. Udfordringen består her i at gøre det klart, at vækstmiljøet adskiller sig fra andre centre. De vækstmiljøer som har klaret opgaven lettest, er de, der har en strategi og portefølje, som klarer sig fra eksisterende initiativer. Formålet er ikke at indlejre viden, men lokalisere, udveksle og overføre viden fra eksisterende centre til virksomhederne – det kendetegner et specialiseret regionalt innovationssystem.

4.2 Gennemførelse af delprojekter

Med over 3.000 kunder er vækstmiljøerne nået ud til mange. Af disse betragtes godt 1.000 som kernekunder – virksomheder, som opfattes som kendere og brugere af vækstmiljøet. Som det fremgår af nedenstående, er variationen stor. Det gælder også når man ser på den samlede potentielle *målgruppe*, som omfatter 25.000 virksomheder – otte gange så mange som det der i dag opfattes som kunder. Dette indikerer på den ene side, at der er langt igen før vækstmiljøerne som en samlet gruppe slår igennem. Samtidig understreger det, at arbejdet langt fra er gjort færdigt, og at der er potentiale i at arbejde videre.

Har vækstmiljøerne nået målgruppen?				
	Kunder	Heraf Kernekunder	Målgruppe	Kundeandel af målgruppe (%)
1. Maritimt Vækstcenter	25	25	1600	1,6%
2. VIFU - Videncentre for fødevarerudvikling	90	90	200	45%
3. Center for Underleverandører	1100	220	10.000	11%
4. Rustfri stålindustri kompetencecenter	195	195	1500	13%
5. Offshore Center Danmark	600	101	1200	50%
6. Danmarks Transport Akademi	15	15	4000	0,4%
7. AluVækst	240	75	600	40%
8. RoboCluster	147	45	1276	12%
9. Musicon Valley	150	13	1000	15%
10. Videncentre for Finans (VIFA)	7	7	198	3,5%
11. Frøvækst Øst	27	27	1200	2,3%
12. Udviklingscenter for Møbler og Træ	200	35	1000	20%
13. Viden- og kompetencecenter for vindenergisektoren	6	6	20	30%
14. Vækstmiljøet ved Erhvervsakademi Midtjylland.	91	91	600	15%
15. BioCenter Østjylland	300	7	450	66%
16. ViP-Vækstmiljøet	50	50	-	-
17. Udviklingscenter Årlev	60	51	500	12%
I alt	3303	1053	25344	13%

Note: Kernekunder er kun angivet i tilfælde, hvor det har været muligt, og kernekunder er en delmængde af kundekredsen. Den samlede kundeandel af målgruppen medtager samtlige kunder, men ikke målgrupperne for ViP og RoboCluster.

En af de største hurdler for vækstmiljøerne har været at få virksomhederne engageret i projekterne. Udfordringen er tosidet: Dels at mobilisere virksomhederne, dels at vækstmiljøets tilbud skal strømlines til virksomhedernes krav.

4.2.1 Virksomheder skal erkende behov og vækstmiljøerne tilpasse ydelserne

Mange af de virksomheder og brancher som vækstmiljøerne henvender sig til, står over for en række centrale udfordringer på globaliserings- og outsourcingfronten. Nogle brancher er så hårdt ramt, at særligt de små og mellemstore virksomheder lukker på stribe. I denne situation kan vækstmiljøerne være den hjælpende hånd, som branchen har brug for.

Typisk er reaktionen blandt virksomheder i krise imidlertid, at de bliver mere indadvendte og har *”travlt med bare at klare dagen og vejen”*. Videnoverførsel, kompetenceløft og samarbejde er begreber, som bliver nedprioriterede. Det er hyppigt kun de store virksomheder, som har luft til at tænke strategisk og langsigtet. Derfor er det en stor opgave at overbevise virksomhederne om, at de har brug for hjælp og må afsætte tid til at indgå i de projekter, som vækstmiljøerne kan tilbyde. Det kan være svært for virksomhederne, som for en stor dels vedkommende er mindre virksomheder, hvor ejeren *”både skal tømme skraldespanden og tænke i globale strategier. Det er svært – umuligt at nå det hele”*. Generelt har det været meget svært at få virksomheder til at lægge ressourcer og timer i projekterne.

For nogle vækstmiljøers vedkommende har branche og konkurrencemæssige udfordringer imidlertid netop været en af de centrale faktorer, der har mobiliseret virksomhederne. Det gælder f.eks. Offshore Center Danmark (OCD), hvor branchen havde udsigt til voldsom uudnyttet kapacitet, hvis ikke man gik nye veje. Virksomhederne indså nødvendigheden af at tænke både i udvikling af ny teknologi, herunder mere effektive udvindingsmetoder, samt nye markeder – bl.a. havvindmøller. OCD retter sig både mod store og mindre virksomheder – og det har i høj grad været de store virksomheder, der har trukket de mindre virksomheder med.

Generelt vil virksomheder gerne se resultater – her og nu. De kan ikke vente på lange projekttider. Det kan være svært at matche vækstmiljøets planlægnings- og tidshorisont med virksomhedernes kortsyn. Noget handler i høj grad om at *”vænne”* virksomhederne til at indgå i længerevarende forløb, hvor resultatet ikke nødvendigvis kan ses på bundlinjen i morgen. Samtidig er det også et spørgsmål om, at man i nogle projekter søger at nå forholdsvis hurtigt frem til resultater, så virksomheder ser, at det er noget at komme efter.

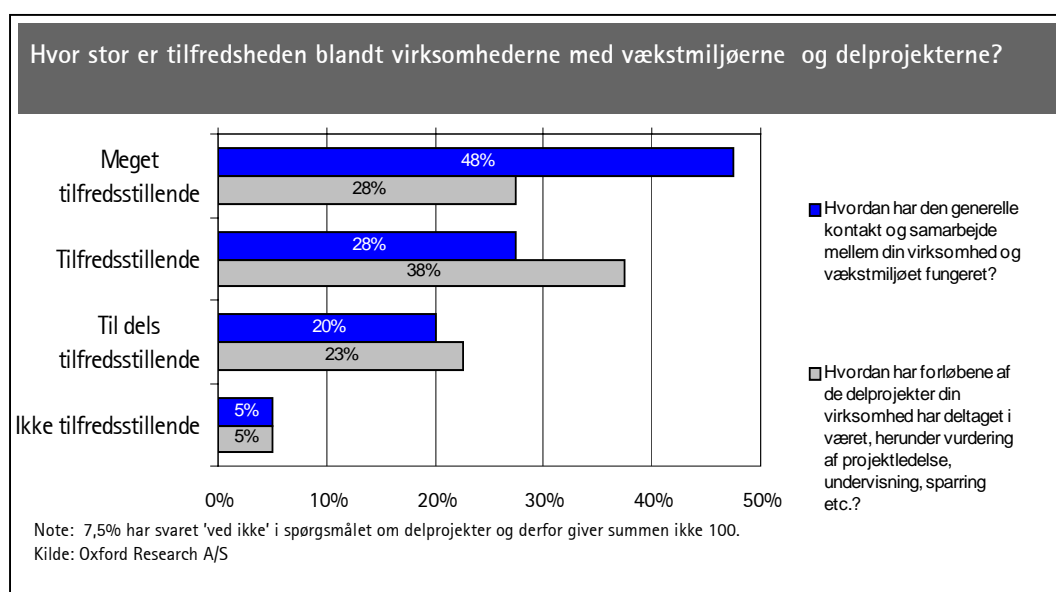
Erfaringen viser, at det kan betale sig at starte med de udviklingsorienterede virksomheder: I en række vækstmiljøer går man som udgangspunkt efter de virksomheder, der er tunet ind på udviklingsprojekter, og som har erkendt, at de har behov for et viden- og kompetenceløft for at kunne imødegå markedsudfordringer: *”Så skal de andre virksomheder nok følge med. Men først skal vi have fat i dem, der vil lege med”*. Evalueringen viser i øvrigt, at udviklingsprojekter ofte fører en lang række positive spin-offs med sig.

For at få virksomheder trukket ind i vækstmiljøet er det i vid udstrækning et spørgsmål om at tage udgangspunkt i konkrete behov og afgrænsede problemstillinger, som virksomheder umiddelbart kan forholde sig til og kan se en klar nytteværdi i at få løst. Derefter – når først virksomhederne er inde i et forløb – kan man binde an med længerevarende projekter, f.eks. uddannelse. Mange virksomheder har ingen tradition for at samarbejde med uddannelsesmiljøer og er meget tilbageholdende. Derfor er det vigtigt at møde virksomhederne, der hvor de er. En række vækstmiljøer har erfaret, at man ikke skal starte med at præsentere en masse fine akademiske uddannelser og kurser. Det kan komme senere. **Virksomhedernes skal starte med noget meget**

konkret og gerne selv være med til at definere indholdet. Derefter kan man gradvist løfte dem til et højere viden- og teknologisk niveau.

4.2.2 Projektledere skal tænke i service og god kommunikation

Ser man på virksomhedernes tilfredshed med delprojekterne, er der generelt tilfredshed, om end virksomhederne ikke er ”meget tilfredse”. Figuren nedenfor viser, at der er stor tilfredshed med kontakten og samarbejdet med vækstmiljøet.

Kommunikation er et område, som typisk giver problemer i samspillet mellem aktører med forskellig baggrund. I telefoninterviewene med virksomheder/kunder klager en del over, at tovholderiet og projektledelse i forbindelse med projektaktiviteter er for slapt. *”Deltagelsen er svag, fordi der ofte er svage gruppeledere. Der mangler tovholdere og mere styring! Som virksomhed forventer man professionalisme – vi har ikke tid til sløseri”*

Særligt i samspillet med forsknings- og uddannelsesinstitutioner har der vist sig kulturforskelle. Virksomhederne kræver kontant levering af uddannelse og viden: *”Virksomhederne forventer, at der ikke er nogen slinger i valsen, de forventer struktur og høj grad af nytteværdi. At de ikke spiller deres tid. Derfor nytter det ikke noget, at professoren kommer en ½ time for sent til sit kursus”*. Nogle institutioner skal groft sagt ”lære”, hvordan man gebærder sig i forhold til virksomhederne.

Projektledelse og service – værktøjer

- Hold jævnlige strategimøder mellem sekretariat og projektledere, for at ”løbe samme vej”.
- Projektlederen skal have god forretningssans og ”tænke” som virksomhederne – udover at være stærk inden for det pågældende projekt. ”Oversæt” fagudtryk.
- Brug en projekthåndbog som lederværktøj, og opdater den jævnligt med erfaringer.
- S sammensæt projektgrupper ud fra grundig research og visitation af virksomhederne.
- Planlæg gerne møder ét år ud i fremtiden.
- Brug sekretariatet. Sørg for at indkaldelser, referater, etc. kommer ud i god tid.
- Opbyg et tillidsforhold ved at holde virksomhederne opdaterede og uddeleger ansvar.
- Tag på virksomhedsbesøg.

4.3 Samspil mellem institutioner

Det er først, når opgaverne skal løses, at samspillet udvikler sig og bliver prøvet af. De vækstmiljøer, hvor samspillet mellem forskellige institutioner er mest udfoldet, er de vækstmiljøer, der har lagt vægt på et samarbejde mellem forskellige institutioner i de forskellige delprojekter.

4.3.1 Sololøb eller fællesprojekt?

Typisk for vækstmiljøerne er, at den institution, der er kontraktholder og huser vækstmiljøet, også er den institution, der er mest aktiv. Kunsten er ikke at gøre vækstmiljøet til blot endnu en afdeling i den pågældende institution, endnu en skuffe i et skrivebord. Der er klare fordele ved at være knyttet til en eksisterende institution, hvor man kan trække på viden og back-up funktioner. Samtidig kan det også virke – over for kunderne - som ”*en blåstempling, når man har en stor institution i ryggen*”.

Der kan skelnes mellem to typer vækstmiljøer:

- En håndfuld af vækstmiljøerne betragter vækstmiljøet som ”endnu en afdeling” i en eksisterende institution. Disse har ikke helt formået at gøre vækstmiljøet til en fælles opgave og udbrede samarbejdet til andre institutioner. Måske har man ikke følt, at det var nødvendigt?
- De resterende betragter sig mere som ”mæglingsstationer”, der bringer eksisterende viden fra eksisterende institutioner i spil og fokuserer på at bringe parter sammen i projektaktiviteter, hvor vægten lægges på videnuveksling og synergieffekter. Som en koordinator udtrykker det: ”*Vi bringer state of the art viden ud til virksomhederne. Vi kender deres behov. Vi ved, hvor den bedste og rette viden er. Vi har den i netværket*”.

Generelt giver sidstnævnte form de bedste resultater fordi den motiverer til samarbejde med flere aktører og dermed skaber fælles dagsorden og hurtigere fører til synergieffekter og spredning.

I de vækstmiljøer, hvor samspillet endnu ikke helt er udfoldet, handler det i høj grad om, at parterne først har skullet lære hinanden at kende – nu kan man bedre se, hvordan man kan bruge og komplementere hinanden. I flere vækstmiljøer lægges der vægt på, at selv om man kendte hinanden inden vækstmiljøet gik i gang, så har arbejdet givet langt større gensidig kendskab og tillid. Samarbejdet har øget kendskabet og givet et fælles sprog og derigennem ført til videnovertførsel – også af en karakter, som går betydeligt ud over aktiviteterne inden for selve vækstmiljøet.

4.3.2 Vanskeligt samarbejde med uddannelses- og forskningsinstitutioner

I forhold til undervisning og brug af undervisere har det været vanskeligt at passe vækstmiljøaktiviteter ind i allerede planlagt undervisning og skemalagte aktiviteter. Undervisere er meget bundet op, og arbejdet for vækstmiljøet bliver hurtigt ”interessesetid”/”ekstratid”, som skal presses ind. I nogle vækstmiljøer har løsningen været at frikøbe undervisere til vækstmiljøaktiviteter. Andre steder betragtes det som udviklingsarbejde, som under alle omstændigheder er nødvendigt for at bevare institutionens konkurrenceevne.

Samarbejdet med universiteter kan vise sig at være meget værdifuldt. Universitetet bidrager ikke blot med sin egen institutions viden – men kan også give adgang til viden via de internationale vidennetværk, som universitetet – og forskerne - er en del af. Det ser man som en stor styrke i bl.a. Udviklingscenter Aarslev, hvor SDU er en stærk partner – ikke mindste pga. universitetets internationale relationer.

Det er også vigtigt at skabe incitamenter for forskere: Universitetslektorers karriere er bygget op omkring publicering og undervisning, og de engagementer der kommer herudover, må lægges oven i 100%-belastningen. Derfor falder de fra ”*når hverdagen melder sig...*”. Vejen frem kunne enten være, at projekterne indskrives som en del af universitetsforskernes lektionsplaner, eller at vækstmiljøet på anden måde gør det attraktivt for forskerne at deltage. En mulighed kunne her være, at man ved afslutningen af et projekt, hvor en forsker har indgået, kunne få forskeren til at skrive en forskningsartikel om projektet og ad den vej sikre, at forskeren blev meriteret. Tilbagemeldingen fra et vækstmiljø er imidlertid, at det ikke er muligt at meritere forskeres deltagelse i udviklingsprojekter ved mulighed for at publicere videnskabelige artikler på en treårig basis; Forskere bruger ofte 5-10 år på at nå op på det niveau, de har som målsætning. Der er med andre ord et mismatch mellem universiteternes incitamentsstruktur og initiativer som vækstmiljøet.

4.4 Lokalt engagement og finansiering

I tillæg til den statslige bevilling på 102,8 millioner DKK har vækstmiljøerne rejst næsten 90 millioner DKK i medfinansiering. Tabellen nedenfor viser finansieringen.

Medfinansieringen udgør op mod halvdelen af den samlede finansiering. Den væsentligste del af den private medfinansiering er *in kind* i form af virksomhedstimer. I nogle tilfælde er dette suppleret af økonomiske bidrag fra private fonde m.m. Den gennemsnitlige private medfinansiering er 3,6 mio. DKK, og den sammenlagte sum på 61,9 millioner DKK udgør derfor næsten en tredjedel af den samlede finansiering.

Hertil kommer offentlig medfinansiering fra lokale/regionale myndigheder. Den regionale opbakning har ofte givet et løft til vækstmiljøerne og skabt en sammenhæng mellem vækstmiljøerne og den øvrige regionale erhvervsfremmeindsats.

Umiddelbart har der i de fleste vækstmiljøer været tilfredshed med omfanget af den statslige bevilling: ”*Det gav den rette ramme og størrelsesorden*”. Mange peger på, at bevillingen er fin i forhold til at starte noget op.

Derimod er der større kritik af de langsigtede perspektiver i Ordningen. Tre år er for kort tid, hvis man for alvor skal konsolidere et vækstmiljø og sætte skub i erhvervsudviklingen.

Hvis der skal gøres en ambitiøs indsats for et erhverv, skal der bruges en længere årrække og et betydeligt større beløb, før man kan forvente større gennemslagskraft.

Til sammenligning kan nævnes, at det svenske Vinnvækst-program har en væsentligt større pulje til at udvikle effektive og internationalt konkurrencedygtige, regionale, specialiserede innovationssystemer. Der fokuseres på et mere begrænset antal klynger, som hver modtager 10 mio. SEK om året i 10 år. Samtidig er der et krav om 50 pct. lokal medfinansiering, således at de regionale budgetter mindst bliver 20 mio. SEK om året.³

³ www.vinnova.se

Hvor meget har vækstmiljøerne fået i tilskud og lokal medfinansiering? (Millioner DKK)				
	Tilskud fra VTU	Lokal privat finansiering	Lokal offentlig finansiering	I alt
1. Maritimt Vækstcenter	5,5	3,7	0	9,2
2. VIFU - Videncenter for fødevarerudvikling	8,0	4,5	0,8	13,3
3. Center for Underleverandør	6,0	0,25	7,4	13,7
4. Rustfri stålindustri kompetencecenter	4,0	2,1	0,1	6,2
5. Offshore Center Danmark	6,2	1,5	3,0	10,7
6. Danmarks Transport Akademi	6,0	4,4	4,03	14,5
7. AluVækst	5,5	3,2	0,5	9,2
8. RoboCluster	5,0	1,9	2,3	9,2
9. Musicon Valley	6,6	2,5	2,5	11,6
10. Videncenter for Finans (VIFA)	4,0	2,7	0	6,7
11. Frøvækst Øst	4,3	2,3	0,6	7,2
12. Udviklingscenter for Møbler og Træ	15,0	12,0	0	27,0
13. Viden- og kompetencecenter for vindenergiesektoren	4,9	8,0	2,2	15,1
14. Vækstmiljøet ved Erhvervsakademi Midtjylland	3,2	1,7	0,2	5,1
15. BioCenterØstjylland	3,7	2,5	0	6,2
16. ViP-Vækstmiljøet	6,9	5,1		12,0
17. Udviklingscenter Årslev	8,0	3,5	2,2	13,7
Finansiering – i alt	102,8	61,9	25,8	190,6
<i>. I nogle tilfælde afviger tallene fra den samlede godkendte ansøgning. Det gælder typisk vækstmiljøer som endnu kun er halvvejs i forløbet, og hvor den private finansiering i form af virksomhedstimerne er registreret på baggrund af opgørelse til og med 2. kvartal 2004. Tallene i tabellen er sammenstillet i samråd med de enkelte vækstmiljøer</i>				

4.4.1 Penge er ikke alt – der skal synergi og opbakning til

Relativt store bevillinger er ikke i sig selv en garanti for succes og resultater. Selv i vækstmiljøer med relativt små bevillinger har man formået at skabe værdifulde resultater. Det handler i høj grad om, hvordan man udnytter samarbejdet, om man kan se synergier. Et eksempel er Biocenter Østjylland. Trods en relativ lille bevilling har man formået at udvikle et nyt luftrensingsfilter, der kan løse en stor del af de lugtgener, som fødevarerproducerende virksomheder, f.eks. slagterier, skaber for deres omverden. Hertil kommer en ny uddannelse – diplomingeniør i bioprocesser - der rammer et stort – og hidtil udækket behov i Danmark. Dette altså med et af de samlet set mindste budgetter i Ordningen.

Generelt har den regionale opbakning og engagement - herunder i form af økonomisk støtte - været afgørende for vækstmiljøerne i den indledende fase. I mange tilfælde har amter/kommuner/offentlige regionale aktører været initiativtagere og penneførere for ansøgningen. I nogle tilfælde har de derefter sluppet taget og mere fungeret som ”sleeping partners”.

Mange af vækstmiljøerne befinder sig pga. Ordningens ophør i en overgangsfase, og ved ikke, om der er opbakning fra deres regionale bagland. Dette indtryk forstærkes af, at amter og kommuner er meget afventende i forhold til konsekvenserne af de regionale strukturændringer, og hvad deres fremtidige rolle bliver: ”Man skal undgå, at vækstmiljøerne bliver placeret mellem to stole: Staten og regionerne. Der skal tages ansvar”.

4.5 Progameffekter

Progameffekterne kan ses på tre niveauer: Institutioner, virksomheder og regioner.

4.5.1 Institutioner – nye netværk og målrettet viden

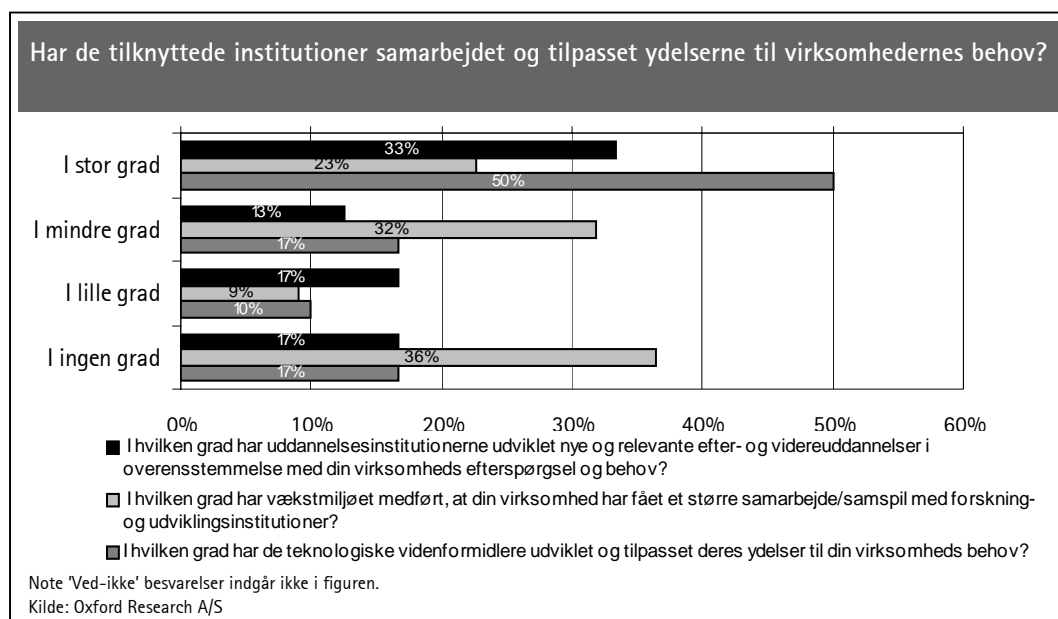
For langt de fleste vækstmiljøers vedkommende gælder, at Ordningen har bidraget til at skabe en bedre og mere sammenhængende vidensstruktur. Nogle steder helt fra universitetsforskningsniveau til de praksisnære teknologiske vidensformidling og uddannelsesniveauer. Dette vurderes som et meget væsentligt resultat.

I samtlige vækstmiljøer har der – qua ordningens retningslinier – været mindst én uddannelsesinstitution med i konsortiet. I 12 vækstmiljøer er der en højere læreanstalt i konsortium eller styregruppen. I disse lægges der vægt på, at der er skabt væsentligt bedre kommunikation og samspil mellem forskning, uddannelse, myndigheder og erhvervsliv. Der er skabt gensidig forståelse, og forskellige kulturer vendes gradvist til styrker.

Når først kendskabet og bevidstheden om hinandens kompetence er etableret, er også potentialet for regionale synergier skabt: ”*Det handler om kemi mellem mennesker – ikke institutioner*” - om at lære hinanden at kende, opbygge tillid og indsigt i hinandens kompetencer.

Ordningen har bidraget til, at institutioner har udviklet nye og mere målrettede ydelser til virksomhederne. Indtrykket er, at nogle af aktiviteterne, som er gennemført inden for Ordningen sandsynligvis kunne være blevet gennemført uden Ordningens eksistens. Måske senere og måske med en anden kvalitet. Imidlertid er det uden tvivl langt størstedelen af projekterne, der ikke ville være gennemført uden Ordningens eksistens.

Figuren nedenfor giver en indikation af, i hvilket omfang virksomhederne opfatter, at vækstmiljøaktiviteterne har udviklet og tilpasset nye tilbud, som har ramt virksomhedernes behov præcist.

Figuren viser, at:

- der er stor tilfredshed med de teknologiske videnformidlere og deres ydelser. 50 pct. af virksomhederne er særdeles tilfredse med dette.
- 55 pct. er i stor eller mindre grad tilfreds med forsknings- og udviklingsinstitutionerne, mens ikke mindre end 36 pct. overhovedet ikke er tilfredse med disse.
- Knap 50 pct. er enten meget eller nogenlunde tilfredse med uddannelsesinstitutionernes indsats.

På alle områderne er der altså plads til forbedring. Udbyderne lægger selv vægt på, at der også for dem er tale om en læringsproces. Summen af forskellige kompetencer skaber synergi og ny viden. Universiteterne med deres frontforskning, handelsskolerne med deres meget praktiske tilgang til uddannelse, og virksomheder og de teknologiske videnformidlere med deres specialiserede tekniske og teknologiske kompetencer. Forskere lærer af at komme tættere på virksomhederne og derigennem kunne målrette forskningen; handelsskolerne får tilført værdifuld viden fra forskningen og kan dermed opkvalificere indholdet af ydelser; de teknologiske videnformidlere kommer også tættere på virksomhederne – især fra en ny vinkel- og ser betydningen af bløde faktorer – f.eks. sammenhængen mellem tekniske/teknologiske faktorer og strategi, ledelse og organisation.

Der er også afledte effekter på andre kerneydelser i institutionerne – uden for rammerne af vækstmiljøet. Stort set uden undtagelse har de deltagende uddannelsesinstitutioner fået større kontakt til virksomheder, har fået inspiration og opdateret deres uddannelser. Derudover er der flere vækstmiljøer, der har fået nye praktikordninger og nye uddannelser eller uddannelseselementer.

4.5.2 Virksomheder – innovation, ny viden, kompetencer og netværk

Virksomhederne er normalt skeptiske over for udefrakommende initiativer, som kræver tid og ressourcer. Således også regionale vækstmiljøer. På den baggrund er der bemærkelsesværdig stor opbakning til initiativet. **Virksomhederne er blevet styrket – og der er perspektiver i at videreudvikle konceptet.**

Der er fire delvist overlappende typer effekter, der har styrket virksomheder gennem vækstmiljøerne:

1. Nye kompetencer: Den mest synlige, anerkendte effekt hos virksomhederne er styrkelse af kompetencer hos medarbejdere og ledere. Fire ud af fem virksomheder har i en eller anden grad oplevet et kompetenceløft gennem delprojekter i Ordningen.

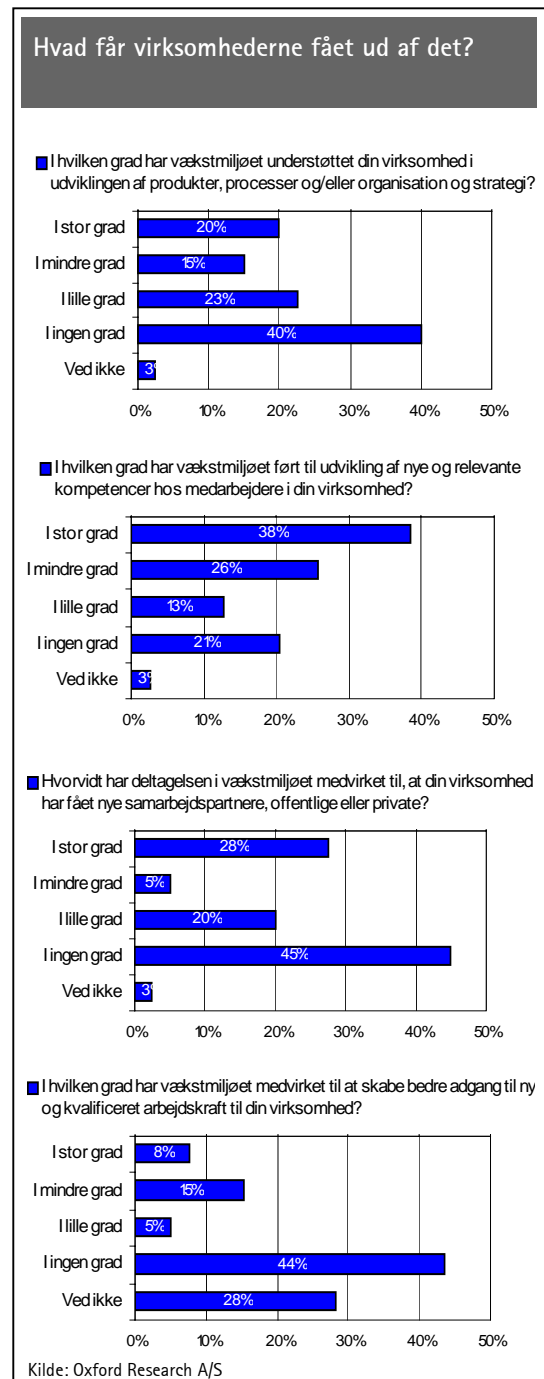
2. Ny viden, strategi og organisation: Andre har deltaget i projekter, der har påvirket strategier og organisation, særligt i nye samarbejdspartnere og kredse.

3. Nye processer og produkter: Ganske få virksomheder har udviklet konkrete nye produkter, som de tilskriver vækstmiljøet. Betydeligt flere har opnået konkrete procesforbedringer. Samlet set er det over halvdelen af virksomhederne, der har opnået direkte proces- eller produktinnovation. Det er i sig selv positivt. Det skal her bemærkes, at få delprojekter har været rettet mod produkt- og procesinnovation, samt at det tager lang tid, før ændringer bliver synlige i virksomhederne.

4. Netværk: Cirka halvdelen af virksomhederne har pga. vækstmiljøet opnået nyt samspil og samarbejde med andre virksomheder – både producenter, underleverandører og på tværs af brancher. Netværk og samarbejde er et kernepunkt i ordningen. På den baggrund er det skuffende, at kun 28 pct. giver udtryk for at de i høj grad har fået nye samarbejdspartnere. Mange virksomheder lægger dog vægt på, at de forventer yderligere gevinster på dette felt fremover.

På flere andre områder har vækstmiljøerne ikke væsentlig effekt. Eksempelvis er det kun 28 pct. af virksomhederne, der mener, at de har fået bedre adgang til arbejdskraft i kraft af vækstmiljøets aktiviteter.

Det er interessant at observere, at mange af de elementer, som virksomhederne lægger vægt på i et fremtidigt perspektiv, relaterer sig til bløde egenskaber som netværk. Der lægges vægt på, at mens kurser og workshops er godt til at komme i gang, fordi de er kortsigtede og uforpligtende, så er der nu behov for mere langsigtede indsatser. I denne sammenhæng er visitation af virksomheder et godt værktøj, bl.a. som udgangspunkt for at kunne sætte de ”rigtige” virksomheder sammen i et netværk.

Hvis først virksomhederne engageres, kommer de ind i en positiv udviklingscirkel, hvor de – via det nye samspil – også får øjnene op for behovet for f.eks. kompetenceudvikling af deres medarbejdere, organisationsudvikling og internationaliseringer.

I forhold til små virksomheder er indgangen ofte konkrete udviklingsprojekter, korte kursusforløb og workshops, som gradvist løfter virksomhederne op på et højere videnniveau.

Store virksomheder er langt mere parate til ny viden og målrettede i forhold til det, de efterspørger. Her er udfordringen nærmere at få dem til at tænke i værdikæder og samarbejde på tværs af brancher, herunder udviklingsorienterede relationer til underleverandører. Det er en fordel og nemmere at få virksomhederne med i vækstmiljøet, hvis de allerede tænker i samspil og klynger eller værdikæder, og med andre ord ser sig selv som en del af en større helhed.

Særligt små virksomheder klager over et for højt ”akademisk niveau”. Omvendt bør man skabe et akademisk niveau i virksomhedshøjde: Uddannelsesinstitutioner har været tvunget til i en helt ny grad at tage udgangspunkt i virksomhederne og tilpasse deres ydelser – i stedet for at masseproducere og derefter kaste det ud til virksomhederne og håbe, at de bider på. Omvendt klager en række af de store virksomheder over ”irrelevant viden”. Generelt har det været en stor udfordring, men også meget lærerigt at skræddersy ydelserne til virksomheder. Udfordringen - og succesen - består i høj grad i at ”oversætte” viden til små og mellemstore virksomheder. Det generelle budskab kan være: Tænk i klynger og skab et akademisk niveau på virksomhedshøjde.

Kunsten synes at bestå i at få virksomhederne etableret i et netværk med andre virksomheder relativt hurtigt: derigennem får de øjnene op for værdien af at udveksle viden. I nogle tilfælde handler det om at finde en problemstilling, som virksomheder ikke får løst andre steder, og som ikke er ”farlig” at samarbejde om.

Klynger og netværk - eksempler

”I dag skabes forretning gennem netværk, og det er adgangen til de netværk som Vækstmiljøet har givet min virksomhed.”

AluVækst har dannet en database med over 180 alu-virksomheder. Databasen hjælper til at integrere netværket og tjener desuden som analyseredskab for udvikling af aluminium kompetence klyngen. Dermed opstår både videns- og erfaringsudveksling og virksomhederne for mulighed for at tænke i ’netværk’.

I RoboCluster har et udviklingsprojekt skabt et kompetence- og metodemæssigt redskab baseret på personlige netværk, der tjener som guide til anskaffelse af robotter. SupplyNet – som det hedder – skaber et samspil mellem producerende virksomheder og leverandører af automations- og robotløsninger. Således understøtter SupplyNet en bred kundekreds i forskellige brancher.

4.5.3 Regioner -Styrkelse af regionale spidskompetencer

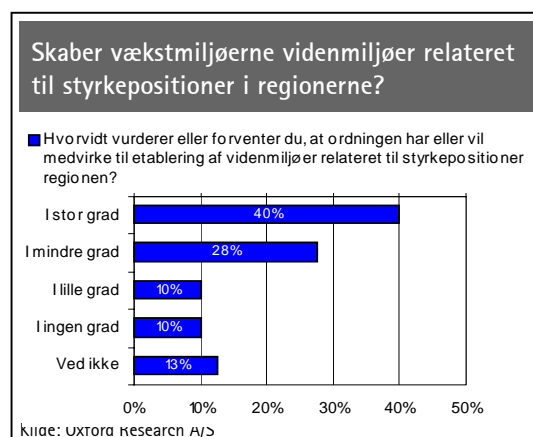
En stor del af virksomhederne vurderer, at de respektive regioner er blevet styrkede. Som figuren nedenfor viser, er det en meget lille del, som slet ikke ser perspektiver i ”deres” vækstmiljø.

Interviewene nuancerer dog svarene. Således er der relativt færre opnåede regionale erhvervsøkonomiske effekter, mens der er væsentligt større forhåbninger og forvent-

ninger til fremtiden. Et typisk udsagn er: ”Vi er godt på vej!”. Samlet vurderes det, at der er tale om relevante initiativer, som fortjener at bliver fulgt op.

Mange steder lægges der endvidere vægt på, at udgangspunktet nok er regionalt, men at det i fremtiden bliver nødvendigt at arbejde mere nationalt. Virksomhederne er stærke fortalere for, at man søger partnerskaber ud over snævre regionalpolitiske interesser. Dette udsagn afspejles også blandt vækstmiljøernes nøgleaktører.

I forlængelse af dette, er det interessant at observere, at vækstmiljøerne tænker i samspil på tværs af traditionelle regionale og institutionelle barrierer. Således er der også flere eksempler på samarbejde mellem forskellige vækstmiljøer. Ordningen har givet det forum, hvor parterne – på neutral grund – kunne sætte sig omkring bordet og iværksætte konkrete projekter. Det lyder enstemmigt fra alle vækstmiljøer, at det ville ikke kunne have ladet sig gøre uden ordningen.

En gennemgående tendens i vækstmiljøerne er, at fokus bevæger sig fra det regionale til det nationale. I udgangspunktet har de fleste vækstmiljøer et regionalt erhvervs-mæssigt fokus og involverer institutioner i samme region. Imidlertid er der i de seneste år sket en eksplosiv udvikling i uddannelsessektoren, hvor de enkelte institutioner i højere grad vælger at specialisere sig og samtidig omlægge strategien fra at være lokale uddannelsesudbydere til at være nationale uddannelsesudbydere. Det vil sige, at de på det specifikke fagområde servicerer virksomheder i hele landet. Alle undersøgelser peger samstemmende på, at geografien betyder mindre og mindre for virksomhederne, når de henter viden. Det er naturligt, at vækstmiljøerne går i samme retning.

4.6 Realisme i forhold til videreførelse

Ordningen regionale vækstmiljøer ophører, men ambitionen har fra start været, at vækstmiljøerne om muligt skulle leve videre på kommercielle vilkår. Karakteristisk for de vækstmiljøer, hvor der er stor sandsynlighed for, at de fortsætter efter ordningens ophør, er, at man i god tid overvejer perspektiver i og muligheder for at videreføre indsatsen.

Der er stor forskel på, om vækstmiljøerne forholder sig til videreførelse og alternative finansieringskilder. Nogle vækstmiljøer har allerede lagt en strategi for videreførelse, andre er først nu ved at overveje, om der er perspektiver i en videreførelse.

Der er også stor forskel på, hvordan videreførelse tænkes realiseret:

3. En gruppe ser ikke en fremtid for vækstmiljøet, men kun til enkeltprojekter. Der vurderes altså at være for begrænset rationale i en fælles platform, som derfor ikke bliver videreført i sig selv. En stor del af værdien, der er skabt, bliver dog ikke tabt; den bliver antageligt ført videre i regi af fremtidige projekter. Denne gruppe består af tre vækstmiljøer.

4. To vækstmiljøer efterlyser flere offentlige penge i omtrent samme omfang som prøveordningens størrelse. Disse vækstmiljøer ser ikke muligheder for tilstrækkelig finansiering af hverken delprojekter eller sekretariat på kommercielle vilkår. ”Hvis staten lukker kassen, lukker vi også”.
5. Den største gruppe på syv vækstmiljøer ønsker at fortsætte vækstmiljøet i en eller anden form. Indtrykket er, at der er så mange synergieffekter og perspektiver, at der må og skal findes en form. Her ses et behov for yderligere bevillinger til administration og sekretariat – det, der skal holde hele miljøet sammen. De regner med at få delaktiviteter finansieret af konsortiepartnerne og gradvist gå over til brugerbetaling, men de finder det nødvendigt med en ekstern ”grundbevilling” til aktiviteter, som ikke er projektbaserede, og virksomhederne derfor ikke direkte mærker.

Den sidste gruppe på fem vækstmiljøer fortsætter og har lagt planer for at kunne fungere uden statslig finansiering fremover. Offentlige midler er ikke afgørende for vækstmiljøets fremtid, men er selvfølgelig velkomne, og finansieringen vil have en betydning for aktiviteternes omfang og ambitionsniveau.

Overvej tidligt fremtidsplaner – et eksempel

Offshore Center Danmark har tidligt overvejet fremtidsplaner for Vækstmiljøet og har således allerede i deres forretningsplan fra vækstmiljøets start indtænkt en strategi for selvfinansiering fra år 4 – men overvejer fortsat den mest hensigtsmæssige organisationsform.

OCD er i dag en *erhvervsdrivende fond*. En medlemsbaseret fond med medlemsgebyr mellem 5.000 og 25.000 kroner for hhv. små og store virksomheder.

Men OCD overvejer at overgå til *aktieselskab*. Fordelene ved selskabskonstruktionen er dels, at eksterne investorer kan tilføre kapital og få del af udbyttet, dels at stifterne og ledende medarbejdere kan se et økonomisk resultat af deres indsats. Men der er også ulemper ved aktieselskabsformen. Eksempelvis er der risiko på fokus på centrums egen indtjening i stedet for branchens udvikling, og branchen mister sit neutrale samlingspunkt. Desuden mister man muligheder for offentlig medfinansiering og man mister det langsigtede fokus.

Af den grund er en *godgørende fond* blevet overvejet som mulig fremtidig organisationsform. Af afgørende fordele for denne form er, at den ikke er skattebetalende og samtidig kan få offentlige tilskud. Omvendt afhænger denne form af, at man fortsat modtager offentlig medfinansiering – i det mindste til drift.

Kapitel 5. Evaluering af Ordningens design og dens rolle i den regionale erhvervs politik

Mens forrige kapitel fokuserede på erfaringerne fra de 17 vækstmiljøer, er dette kapitel fokuseret på Ordningens udformning samt fremadrettede perspektiver:

Kapitlet fokuserer først på Ordningens design og gennemførelse og peger fremad med en række forslag til, hvordan svagheder i Ordningen hensigtsmæssigt kan modgås.

Dernæst ser kapitlet på Ordningen i en regional erhvervs politisk sammenhæng. Kapitlet diskuterer fremtiden for vækstmiljøerne og deres rolle i den regionale erhvervs politik og kommer med strategiske anbefalinger for fremtidige initiativer.

5.1 Ordningens styrker

- Mobilisering og samarbejde. Ordningen har tilvejebragt den rette ramme for at kunne samle partnere omkring bordet og institutionalisere et nyt, frugtbart samarbejde. Et samarbejde mellem partnere, som måske kendte hinanden og i forvejen samarbejdede på et mere sporadisk og tilfældigt grundlag. Vækstmiljøerne fungerer som en form for *"neutralt eksperimentarium"* for virksomheder og institutioner – man kan *"træde ud af den daglige jargon og koble produktion og uddannelse på nye måder."* Ordningens særlige krav til konsortiesammensætning har således virket som en katalysator for ny erhvervsmæssig dynamik, som næppe ville være skabt uden Ordningen.
- Undersøgelserne viser, at Ordningen har fungeret bedst mht. programelementerne; strategi, organisation og programaktiviteter. Der er lagt en stor indsats i at få strategi og organisation på plads samt at få delprojekter og programaktiviteter til at køre godt. Ordningens retningslinier har således krævet stort fokus på de konkrete aktiviteter. Selve ansøgningsformen, med krav om konsortiedannelser, har samtidig animeret til, at der er arbejdet med de organisatoriske og strategiske ting. Der er dog stor variation med hensyn til det sidste.
- Tilpassede kompetenceudviklende kurser, som udfylder et behov ved at ramme virksomhedernes efterspørgsel mere præcist end de generelle tilbud. Virksomhederne udtrykker generelt tilfredshed med aktiviteterne og de videre perspektiver. Ordningens aktiviteter er relativt virksomhedsnære og i relativ stor udstrækning baseret på virksomhedernes udtrykte efterspørgsel.
- Der er udviklet nye uddannelser, som under ingen omstændigheder ville være udviklet uden vækstmiljøerne som katalysator.
- Bedre kommunikation mellem myndigheder, uddannelsesinstitutioner, forskningsinstitutioner og virksomheder: På vej mod fælles forståelse og fælles dagsorden.
- Ordningen er i forhold til offentlige ordninger relativ fleksibel og tilgodeser i relativ høj grad, at der er tale om forsøgsprojekter, som kræver tilpasning under-

vejs. Ulig EU-ordninger er Ordningen blevet administreret på en måde, som giver rum for ret forskellige vækstmiljøer, brancher og aktører. Det har givet hensigtsmæssigt råderum for vækstmiljøerne. Administrationen af programmet har organisatorisk været præget af åbenhed og mulighed for i et vist omfang at få rådgivning om udformning og administration af vækstmiljøerne. Uagtet at nogle vækstmiljøer måske kunne ønske mere fleksibilitet, rådgivning og erfaringsudveksling, er der ingen tvivl om, at Ordningen relativt er blevet administreret med betydelig åbenhed og fleksibilitet.

- Har Ordningen bidraget til regional vækst? Der kan ikke påvises en effekt på nuværende tidspunkt. Mange indikationer peger imidlertid i positiv retning, i særdeleshed at virksomhedernes engagement øges gradvist, og at virksomhederne i stor udstrækning bakker op om initiativerne og ser fremtidige perspektiver i indsatsen.

Af disse grunde kan det konkluderes, at Ordningen på mange måder har været en succes. Ordningen har samtidig haft en række svagheder, som er i fokus i det følgende.

5.2 Ordningens svagheder samt løsningsforslag

Støtte til delprojekter eller til et innovationssystem?

Flere vækstmiljøer efterlyser rammebevillinger i stedet for kravet om, at de enkelte projekter skal hvile i sig selv. ”Men man vil kun have gynger og ikke karruseller i denne ordning”. Nogle stiller spørgsmålet, om der i virkeligheden er tale om projektstøtte, snarere end støtte til et samlet vidensmiljø. Det er en udfordring at tænke strategisk, langsigtet og visionært (eksperimenterer), når man skal sikre detailøkonomien på projektniveau.

Nøgletal for virksomhedsdeltagelse. Evalueringen har vist, at projektstøtten har medvirket til at der er skabt resultater. Kravet om virksomhedsdeltagelse og det tilsyn der er ført med at dette overholdes, er med til at sikre virksomhedernes engagement – dette har ført til positive resultater. Derfor er der som helhed ikke grund til at ændre grundlæggende på dette princip. Det vil være hensigtsmæssigt at operere med et samlet nøgletal for virksomhedsdeltagelse for projekterne/vækstmiljøet som helhed, frem for hver delaktivitet. Dermed tilgodeses muligheden for at arbejde med projekter, der har en mere generel, strategisk og eksperimenterende karakter.

Løsningsforslag

3 år har været én lang forberedelse.

Mange vækstmiljøer har indtil nu brugt Ordningen som forberedelse – det er først nu, at de dybere effekter og perspektiver begynder at vise sig. Det har været meget ”lige på og hårdt”. Man fik bevillingen, og så skulle man være klar med at rulle projekterne ud fra dag et.

De vækstmiljøer, der kommer bedst og hurtigst fra start, har meget hurtigt fået sekretariat og koordinator på plads. Det kan skyldes god forberedelse og held. Ikke alle steder har man haft lige gode forudsætninger for at lægge hurtigt fra land.

For mange vækstmiljøers vedkommende har amter og kommuner været penneførere på ansøgningen. Overdragelsen til koordinator - som først skal findes og ansættes - har taget tid, hvilket for de fleste vækstmiljøers vedkommende har forsinket iværksættelsen af konkrete projekter.

Det er utilfredsstillende, at der i flere tilfælde er gået lang tid med blot at komme i gang. Når man har gjort sig den store umage at forme et konsortium af kvalificerede partnere, udtænke relevante delprojekter og udarbejde en god ansøgning, så må det også kunne lade sig gøre at få hjulene til at rulle hurtigt, når det lykkes at få bevillingen. Det er en flot præstation, at få godkendt ansøgningen. Men der medfølger også nogle penge og en forpligtelse til at anvende disse effektivt. Der er ikke alle steder udvist samme handlekraft og effektivitet i implementeringen af vækstmiljøet, som der blev i ansøgningsfasen.

Implementeringen er værd at bruge tid på. Men samtidig er det også vigtigt, at holde dampen oppe og ikke "tabe pusten", når først ansøgningen er godkendt og bevillingen i hus. Erfaringerne har vist, at visitation af virksomhederne har taget relativt meget tid. Flere steder har man oplevet kontakten som en modningsproces, som nemt kan tage et år, før virksomhederne siger ja til samarbejde. Her er udfordringen at kontakte virksomhederne på den rigtige måde og med det rette produkt. Det er næppe virksomhederne, som ønsker at trække tiden.

Generelt har det været svært at tænke det hele igennem fra start til slut i ansøgningen. De fleste vækstmiljøer har måttet rette til undervejs og tilpasse og prioritere indsatsen. Mange har oplevet, at det først er, når man er i gang og kommer ud til virksomhederne, at man får konkretiseret behovene. Det tager tid at nå til ny erkendelse. Tre år er ikke tilstrækkeligt til at skabe nye netværk, varige og væsentlige aktiviteter som sigter mod regionaløkonomisk vækst samt at se resultater og justere indsatsen.

Løsningsforslag

Giv mere tid. Selve ansøgnings- og gennemførelsesprocessen kan gennemføres med fem faser:

Fase 1 – Prækvalifikation. Det er ikke altid, det er lige let at mobilisere et antal virksomheder og institutioner til at skrive en god og gennearbejdet ansøgning, hvis man ikke er sikker på, at man har gode chancer for at blive godkendt. En prækvalifikationsfase giver en første sortering og lader de bedste idéer slippe igennem.

Fase 2 – Ansøgning. Ansøgerne er mere motiverede, og "tør" bruge tid og ressourcer på at skrive en gennearbejdet ansøgning. Det skal være et krav, at der ligger forslag til vedtægter, handlingsplan m.m., og at der er tilsagn fra et antal virksomheder om fremtidig deltagelse. Ansøgningen bør inkludere kvantificerede succesmål.

Fase 3 – Etablering. I denne 2-årige opstartsfasen skabes et sekretariat, der udbygges et netværk, der foretages en behovs- og prioriteringsanalyse, og der planlægges aktiviteter. Kravene til denne fase er, at man som minimum har to prøveprojekter, der er afsluttet og evalueret inden fasens udgang. Det skaber "succeshistorier", giver erfaring og kan bruges som vurdering af fremtidig gennemslagskraft.

Fase 4 – Gennemførelse. Hovedfasen varer 5 år og har som krav, at der udføres aktiviteter som planlagt (mulighed for fortløbende justeringer) og opnås udbredelse hos en procentdel af den potentielle målgruppe.

Fase 5 – Videreførelse. En 3-årig videreførelsesfase tjener som overgang til selvfinansiering. Støtten i denne fase er derfor kun til sekretariatsfunktioner og krav for udløsning af bevillingen er dels, at der udarbejdes en plan for selvfinansieret videreførelse

for vækstmiljøet, og dels at der samtidigt også er et eller andet omfang af selvfinansierede delprojekter.

Samlet er der tale om en 10-årig periode. Der er realistisk åremål til at give arbejdsro og målbare resultater. Fremdriften bør naturligvis evalueres undervejs.

For meget papirarbejde koster ressourcer.

Der er generel tilfredshed med Ordningens fleksibilitet i forhold til administration og økonomistyring. Der peges også på, at afrapporteringerne til VTU, herunder vurderinger af fremdrift, har fungeret som gode interne styringsredskaber: De animerer til at holde tidsplanerne og giver motivation til at følge op og evaluere.

Med en væsentlig undtagelse. Af 17 vækstmiljøer har samtlige givet udtryk for, at de administrative opgaver med registrering af virksomhedstimer har været tungt og tidskrævende. Flere vækstmiljøer har oplevet problemer med at få virksomheder til at registrere. Det ligger simpelt hen ikke i virksomhedernes tankesæt, at spilde tid med den slags administration. Dette koster megen tid, for koordinatorene og projektledere.

Skab brugervenlighed. Virksomhedsdeltagelsen er en væsentlig del af retningslinjerne, og VTU har pligt til at indsamle dokumentation for deltagelsen. Det er et ufravigeligt krav – et nødvendigt onde for tilskudsmodtagere. Men der kan skabes mere brugervenlighed ved at gøre indrapporteringen internetbaseret og anvende faste skabeloner, både i forhold til virksomhedernes registreringer af timer og i forbindelse med kvartals- og årsrapporter.

← Løsningsforslag

Der er behov for mere sparring og rådgivning fra tilskudsgiver.

Der er stor variation i vækstmiljøernes opfattelse af adgangen til rådgivning fra VTU. Nogle oplever, at der har været stor åbenhed og vilje til at hjælpe. Andre har været mere usikre og ikke i samme grad spurgt VTU til råds.

Mange koordinatorene har følt sig lidt alene, især omkring de mere praktiske/administrative opgaver – ”vi har alle skullet opfinde den dybe tallerken”. De færreste vækstmiljøer har tænkt på videreførelse i god tid – først når afslutningen nærmer sig, er man gået i gang med konkrete planer. Det volder en del kvaler og spekulationer, og der efterlyses et større indblik i, hvad de andre gør i forhold til brugerbetaling og selskabskonstruktioner.

Rådgivning og videndeling. Det er dybest set vækstmiljøernes eget ansvar at løse problemstillingerne. Men VTU har generelt stillet sig til rådighed med vejledning i det omfang der har været efterspørgsel – en indsats som giver ros mange steder. Denne imødekommenhed kunne gøres mere synlig. Vækstmiljøerne efterlyser således en endnu mere aktiv støtte. Tilskudsgiver kunne udsende løsningsforslag på problemstillinger og ikke mindst foretage hyppigere besøg hos vækstmiljøerne. Nogle foreslår endda en ”task force”, som kan rykke ud, når vækstmiljøerne har behov.

← Løsningsforslag

Dette kunne kombineres med mere videndeling mellem vækstmiljøerne i forhold til hvordan man løser problemer i andre vækstmiljøer. Dette har været hensigten med ”fællesmøderne” – og de har for så vidt virket – men der har været for få af dem. Endelig kunne man overveje at indtænke eksterne midtvejs- og procesevalueringer, der kan lave sammenlignelige analyser af vækstmiljøernes metoder og effekter og kan komme med fremadrettede løsningsforslag.

Fokus kontra bredde.

Hensigten med Ordningen var at udpege erhverv, som repræsenterede regionale spidskompetencer. Samtidig var det et udtalt ønske, at vækstmiljøerne fordelte sig jævnt over erhverv og geografi. De 17 vækstmiljøer er udtryk for en geografisk spredning, men der mangler konsekvens med hensyn til karakteren af vækstmiljøerne. Nogle af vækstmiljøerne kan siges at være tæt relaterede, eksempelvis frøavl og gartneri. Endvidere har nogle af vækstmiljøerne en tværgående karakter, som ikke kan siges at være udtryk for en erhvervsmæssig specialisering – hvilket har vist sig uhensigtsmæssigt.

Løsningsforslag

Erhvervsmæssige spidskompetencer er vejen til specialisering og profilering. Fokuseringen på en klart defineret målgruppe har vist sig som det bedste redskab til at opnå gennemslagskraft.

5.3 Strategiske perspektiver

Evalueringen peger i retning af en række perspektiver:

- Kimen er lagt til specialiserede regionale innovationssystemer.
- Indsatsen bør videreføres og målrettes.
- Brugerdreven og praktisk innovation adresseres.

5.3.1 Kimen er lagt til nye specialiserede regionale innovationssystemer

Med ordningen regionale vækstmiljøer er kimen lagt til nye specialiserede regionale innovationssystemer. Dette er det mest perspektivrige resultat af Ordningen.

I mange år har debatten i dansk erhvervspolitik drejet sig om, at vi har gode innovative evner, men ikke formår at omsætte dette til produkter og vækst. Blandt andet fordi videnovertførsel og kommunikation mellem potentielle partnere er for ringe. Vi har forsøgt at italesætte og fra forskellige vinkler angribe problemstillingen, men hidtil med begrænset held.

Ordningen regionale vækstmiljøer har med relativt begrænsede midler vist sig som en katalysator til en spirende styrkelse af netop videnovertførsel og innovationsevne. Det skyldes, at Ordningen har tvunget en række partnere med forskellige udgangspunkter ind i et forpligtende samarbejde om fælles udfordringer. Det har vist sig som en stor, vanskelig og tidskrævende opgave. Det giver ikke resultater på bundlinjen med det samme. Men der er allerede skabt væsentlige nye aktiviteter, som ikke ville være gennemført uden Ordningen som katalysator. Tilgangen vinder gradvist aktørernes accept og virksomhedernes opbakning. Der er en bred opbakning og tro på, at dette er den rigtige vej i bestræbelserne på at skabe bedre rammebetingelser, synergier og vækst.

Forklaringen er simpel: Vækstmiljøerne synliggør en række aktører og kompetencer, som er specialiserede inden for meget specifikke fagområder: Oplevelsesindustrien, robotteknologi, træ og møbler osv. Dermed øges synligheden og tilgængeligheden til kompetencerne inden for specialiseringer, som rammer målgrupperne meget præcist. Hvor et innovationssystem udgøres af nogle store kasser – universitet, forskningsin-

stitution osv. – rummer vækstmiljøet præcis de personer, som er relevante. Man kan sige, at der er tale om et *specialiseret regionalt innovationssystem*.

Med et specialiseret innovationssystem bliver det muligt at designe aktiviteter, som er målrettet specifikt i forhold til de relevante virksomheder. Det bliver mere nærværende, mere attraktivt for virksomhederne at deltage.

Vækstmiljøerne retter sig lige så ofte mod traditionelle erhverv – fiskeri, frøavl, stål, gartneri, finans – som mod nye erhverv som bioteknologi og offshore. Men tilsyneladende er dette en ordning, hvormed vi endelig indfanger og bevæger vores videnoverførsel og innovation i den rigtige retning.

De målbare effekter hos virksomhederne såsom nye produkter, nye arbejdspladser og øget omsætning lader vente på sig. Samtidig kan det konstateres, at vækstmiljøerne endnu kun har nået ud til en ottendedel af det samlede antal virksomheder i deres erklærede målgruppe. Det er medvirkende til, at man ikke kan tale om omfattende konkrete effekter på branche og generel erhvervsudviklingsniveau. Således er der også regionalt stadig et stykke vej endnu, hvad angår effekter. Dog er der store potentialer og forventninger til regionale effekter, hvilket bl.a. kommer til udtryk i interviewene med virksomhedernes kunder. 78 pct. af kunderne mener i et eller andet omfang at regionen bliver styrket som et videnmiljø, og 40 pct. at de regionale spidskompetencer bliver styrket i stor grad.

Specialiserede regionale innovationssystemer

Kilde: Oxford Research A/S

Evalueringen konkluderer, at vækstmiljøerne 'kun' har berøring med cirka en ottendedel af deres egne erklærede målgrupper. Imidlertid er det vigtigt at fastslå, at ordningen har relativt mange virksomheder som aktive deltagere. Samtidig er det nødvendigt at holde fast i, at udviklingsaktiviteterne bør gennemføres i samarbejde med de mere forandringsparate virksomheder for at opnå den nødvendige kvalitet og innovationshøjde. I dette samspil forbedres de deltagende institutioners generelle ydelser – og dermed rammebetingelserne for bredden.

5.3.2 Forsøgsordning

Ordnningen regionale vækstmiljøer blev igangsat som en forsøgsordning. Tanken var i første omgang at sprede indsatsen. Evalueringen viser, der er skabt en eller anden grad af værdi i samtlige vækstmiljøer, men også at nogle vækstmiljøer fungerer mere effektivt og med større potentiale end andre. Hvis denne værdi skal bringes ind i den videre regionale indsats, er der behov for at prioritere indsatsen og sikre, at de enkelte erhverv ydes den særlige indsats, de har behov for.

Vækstmiljøerne bør som udgangspunkt have en tiårig periode at løbe på. Derfor er det ulogisk, at Ordningen afsluttes allerede efter tre år. Der er en risiko for, at indsats-

sen hidtil mere eller mindre er spildt på grund af kortsigtet strategi. Især på nuværende tidspunkt hvor også det regionale danmarkskort er i opbrud.

Derfor anbefales det, at de mest perspektivrige vækstmiljøer søges videreført også med statslig medfinansiering. Disse bør tænkes ind i de nye regionale erhvervsfremmestrukturer. Det må forventes, at vækstmiljøerne kan videreføre projektaktiviteter på kommercielle vilkår. De samlende funktioner har imidlertid vist sig at danne ramme om skabelsen af et egentligt vidensmiljø. Det kræver imidlertid sekretariatsfunktioner, som næppe kan finansieres kommercielt, og som dermed med fordel kan finansieres via offentlige midler.

5.3.3 Brugerdreven og praktisk innovation adresseres

Vækstmiljøerne repræsenterer for en stor dels vedkommende ikke-højteknologiske, forskningsdrevne brancher og virksomheder. Men virksomheder, for hvem innovation og forskning er meget praktisk orienteret med fokus på, der hvor markedet er i morgen. Vækstmiljøerne har oftest ramt de 95 pct. af danske virksomheder, der ikke tilhører det højteknologiske segment.

Der er tale om to – til dels overlappende - former for innovation:

- *Brugerdreven innovation* - hvor værdiskabelsen og nytænkningen sker i et tæt samspil med andre virksomheder, herunder konkurrenter og videninstitutioner. Det gælder særligt for de netværk, der er baseret på hele værdikæder af brancher og virksomheder, hvor eksempelvis underleverandører samarbejder og har fokus på at skabe bedre, og fælles løsninger for kunden.

At brugerdreven innovation er i fokus for mange virksomheder generelt set dokumenteres i rapporten ”Brugerdreven innovation i dansk erhvervsliv”⁴, som viser at ca. 30 pct. af dansk erhvervsliv konkurrerer – udover prisdreven innovation – også på brugerdreven innovation. Det vil sige innovation, der handler om at udnytte særlig viden om kunderne og om markedet.

- *Praktisk innovation*: For mange af vækstmiljøernes kunder er der tale om ikke akademiske virksomheder, som beskæftiger sig med udvikling og innovation ”i gulvhøjde”. Her er fokus på måske afgrænsede, meget praktiske og tekniske, men ikke desto vigtige forbedringer i processer, produkter, kompetencer og organisation.

Udfordringen i forhold til mange af virksomhederne er at løfte deres kompetence og teknologiniveau. Ambitionen skal ikke nødvendigvis være at skabe nye højteknologiske Silicon Valleys. En erhvervspolitisk satsning med for snævret fokus på højteknologi og lange udviklingsforløb for produkter og processer risikerer at ramme forbi – med mindre begrebet teknologi og forskning nuanceres og anvendes i en mere ”jordnær” og pragmatisk betydning.

Vækstmiljøerne dækker også over forskning og højteknologiske virksomheder og projekter. Mange af vækstmiljøerne omfatter begge typer. Der kunne ligge nogle interessante perspektiver i, at se hvordan disse forskellige virksomheder og projekter kunne befrugte hinanden og måske skabe en ny form for dynamik og kreativitet i

⁴ Brugerdreven innovation i dansk erhvervsliv, udarbejdet af Inside Consulting og Oxford Research i samarbejde med Kontrapunkt For Danmarks Erhvervsråd, marts 2004.

forhold til udvikling af nye teknologier, løsninger og produkter. Netop fordi virksomheder som befinder sig på forskellige niveauer i værdikæden ikke er i direkte konkurrence, er der mulighed for at de lettere kan supplere hinanden. Værdikædetanken i mange vækstmiljøer har haft succes med at skabe koblinger mellem de forskningsdrevne og mere praktisk innovationsdrevne virksomheder.

Adgang til forskningsmiljøer er væsentligt, men det skal foregå på et niveau og inden for en ramme, hvor virksomhederne kan være med – ”hvor virksomhederne bevarer begge fødder på jorden” – og det er netop her hvor vækstmiljøerne rammer et behov som ikke tilgodeses i øvrige indsatser.

Bilag: Faktablade for Vækstmiljøerne

Bilaget rummer faktaark for hvert af de 17 vækstmiljøer. Oplysningerne er indsamlet pba. ansøgninger, årsrapporter samt interview og fokusgrupper. Faktaarkene har været til høring hos vækstmiljøernes koordinatore med henblik på kommentering og supplerung.

Maritimt Vækstcenter	54
VIFU (Videncenter for Fødevareudvikling)	56
Center for Underleverandører	58
Den rustfri stålindustri kompetencecenter.....	60
Offshore Center Danmark.....	62
Danmarks Transport Akademi	64
AluVækst	66
RoboCluster.....	68
Musicon Valley.....	70
Videncenter for Finans (VIFA)	72
Frøvækst Øst	74
Vækstmiljøet Udviklingscenter for Møbler og Træ.....	76
Viden- og Kompetencecenter for Vindenergisektoren	78
Erhvervsakademiet Midtjylland Innovation	80
BioCenter Østjylland.....	82
ViP Vækstmiljø.....	84
UdviklingsCenter Aarslev.....	86

Maritimt Vækstcenter

Maritimt Vækstcenter			
Levetid	3. februar 2003 til 30. juni 2006		
Formål og fagligt fokus	Det overordnede formål med centrets virke er at forbedre fiskerisektorens konkurrenceevne inden for vitale områder (kvalitet, produktivitet og bæredygtighed), for derigennem at støtte den regionale erhvervsstruktur i Nordjylland. Denne udvikling mod en mere videnbaseret produktion kræver, at behovet vedrørende efteruddannelse i fiskerisektoren dækkes i tilstrækkelig grad.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	<ul style="list-style-type: none"> - Nordsøcentret, direktør Poul Pedersen - MARTEC, direktør Erik Møller - Institut for Produktion, AAU, Institutleder Karl Brian Nielsen - EUCNORD, udviklingschef Benny Dyrby Laursen - Skagen Skipperskole, forstander Jens Jørgen Jensen - Teknologisk Institut, chefkonsulent Jens Munk og sektionsleder Mikkel Agerbæk 	<ul style="list-style-type: none"> - Danmarks Fiskeriundersøgelser, Helge Abildhauge Thomsen - P. Anthonisen A/S, Alex Veje Rasmussen - Hirtshals Fiskeauktion, Knud Damgaard - Hirtshals Eksportørforening, Eydun Durhuus - Dansk Ørreedavl, Ole Spiker - Organisationen af Dansk Aquakultur, Lars Lyng - Hirtshals Service Group, Per Christensen - Erhvervs- og arbejdsmarkedsafdelingen i Nordjylland Amt, Flemming Christensen - VUR, Jørn Munk Nielsen - Erhvervscenter Nordjylland, Erik Poulsen - Dansk Dambrugerforening, Jens Grøn - DFE, Peter Willadsen - Skagen Kommunes Erhvervsråd, Lars Hedegaard - Danmarks Fiskeriforening, Ole Lundberg Larsen - Dansk Fisk, Lars H. Olsen - Danmarks Pelagiske Producentorganisation, Leif Kraus - Pelagiske Fiskeriforening, Gustav Øglend 	
Generelle aktiviteter	<p>Sekretariatet er nedsat men p.t. uden en fast sekretær, ligesom der er etableret en hjemmeside, www.fiskeviden.dk. Der desuden etableret en projekthjemmeside for projektdeltagerne.</p> <p>Sekretariatet har bl.a. arbejdet med presseomtale, netværk (møder og kontakter) , ligesom der løbende er afholdt møder i konsortiet og 4 møder i styregruppen.</p> <p>Maritimt Vækstcenter samarbejder med VIFU. I 2003 har de generelle aktiviteter fyldt mest og oversteget de tilladte 20 pct., men det forventes at blive jævnet ud over de kommende år.</p>		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Deltagende virksomheder
	1: Etablering af videndatabase for fiskeindustri og læringsmiljøer herom	Igangværende Opbygning af database (struktur mv.) ligesom der er indsamlet viden / erfaringer til databasen. Målet er at databasen skal op at køre i 2004 og at virksomhederne skal deltage.	6
	2: Opkvalificering af den maritime servicesektor	Igangværende Der er gennemført et demonstrationsprojekt om brændstofsbesparelse i fiskeriet. Der arbejdes med at bruge denne viden til undervisningsmateriale mv.	9
	3: Etablering af videndatabase for akvakultur og læringsmiljøer herom	Igangværende Projektet er først kommet i gang ultimo 2003. Der arbejdes på at opbygge en vidensdatabase for akvakultur.	Ingen

Maritimt Vækstcenter					
	4: E-learning i fiskeindustrien	Igangværende Målgruppen for læringstilbuddet vil være HACCP teamet på virksomhederne, samt teknikere og operatører i industrien. Forløbet vil adressere det behov som opstår i virksomheder, hvor man har besluttet en HACCP strategi og ønsker at uddanne og forberede medarbejderne på den adfærd og de procedurer som er nødvendige i forbindelse med indføring af HACCP.			Projektet er i opstarts-fase. Der planlægges inddraget ca 12 – 15 virksomheder i projektforløbet.
	5: Etablering af videngrundlag for igangsætning af projekt for udvikling af relevante sporbarhedskæder i fiskerisektoren.	Igangværende Projektet vil a) Indsamle information om hvordan de skærpede krav til sporbarhed skal tolkes. B) Indsamle viden om, hvad den generelle tolkning vil betyde for fiskeindustrien. C) Indsamle information om bestående mærkningskoncepter, herunder specielt indenfor fiskerisektoren. D) Beskrive et pilotprojekt, hvor de nye regler kan afprøves i praksis.			Ingen
Kunder	Hidtil har der været involveret ca 25 virksomheder i udviklingsaktiviteter mv. Der forventes en betydelig forøgelse af virksomhedsdeltagelse i de planlagte aktiviteter				
Målgruppe	1600. Vækstmiljøets målgruppe er: Virksomheder inden for fiskeri, fiskeforarbejdningsindustrien og akvakultur, inklusive servicevirksomheder med relationer til disse sektorer. I Danmark består sektoren af ca. 1000 større fiskefartøjer, ca. 300 fiskeforarbejdningsvirksomheder og ca 300 opdrætsvirksomheder. Hertil kommer et stort antal havnerelaterede servicevirksomheder i alle fiskerihavne.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Private virksomheders andel af lokal medfinans.	Offentlig andel af lokal medfinansiering
	Bevillinger	5.500.000	3.700.000	3.700.000	0
	Pct. af samlet bevilling	59,8	40,2		
	Samlet bevilling	9.200.000			
Fremtidsperspektiver og målsætninger	Videreførelse af vækstmiljøet er p.t. ikke planlagt men det forventes at der er vilje til at arbejde videre. Der arbejdes på at have brugerbetaling på projektbasis, og ekstern finansiering af hjemmeside, koordinator mv.. Afventer svar på ansøgning til Fiskeriets Udviklingsfond på 5,5 mill.				
Kilde: Maritimt Vækstcenter, VTU					

VIFU (Videncenter for Fødevarerudvikling)

VIFU (Videncenter for Fødevarerudvikling)			
Levetid	1. juni 2003 til 31. december 2006		
Formål og fagligt fokus	<ul style="list-style-type: none"> • At være en oplagt samarbejdspartner for producenter, virksomheder og institutioner i og omkring fødevarersektoren, når det gælder udvikling og vækst. • At skabe vækst i fødevarerhvervene samt fødevarerelaterede virksomheder med afsæt i regionen. • At skabe vækst gennem udvikling af netværk på tværs af erhverv, forsknings- og uddannelsesinstitutioner samt gennem offentligt og privat samspil. • At øge samspillet med de højere uddannelser og forskningsenheder med henblik på at tiltrække viden og på sigt øge uddannelsesniveaet i Vestdanmark. • At øge samspillet med andre fødevarerelaterede udviklingsinitiativer. • At arbejde for bæredygtige kvalitetsfødevarer. 		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Forretningsudvalg	
	KVL, Biocentrum-DTU, Bioteknologisk Institut, Teknologisk Institut, MAPP, CVU Vita, NOVEM, Landsdelscenter MidtVest, Holstebro Tekniske Skole, Nordvestjysk Uddannelsescenter, Holstebro Struer Landboforening.	Nordvestjysk Uddannelsescenter, Direktør Jan Mortensen og Udviklingschef Laurids Mortensen Holstebro Tekniske Skole, Direktør Kerner Viinberg og Udviklingschef Hanne Brink, NOVEM Direktør Jørgen Udby, Novem Teknologisk Institut, Chefkonsulent Jens Munk Direktør Bolette van Ingen Bro, VIFU	
Generelle aktiviteter	Sekretariatskontor, markedsføringsaktiviteter, hjemmeside, koordinering af projekter, afholdelse af konferencer og seminarer, projektlederforum, udarbejdelse af projektbeskrivelser, fond raising samt udarbejdelse af handlingsplaner mv.		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdelta-gelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Deltagende virksomheder
	Innovativt Udviklingsforum, et netværk for VIFU, konsortiet og relevante virksomheder. Forum skal være inspirator for VIFU	Behovsafklaring med virksomheder, udvidelse af medlemsgruppen, informationsformidling, udviklingskonference oktober.	12
	Udvikling og anvendelse af måltidselementer (levering til storkøkkener)	Igangværende. Ph.d-studerende fra DTU er koblet på. a) analyse af storkøkkeners måltidproduktion b) Udvikling af måltidselementer, herunder kompetence/uddannelse c) pilotprojekter omkring måltidselementer d) evaluering og spredning (p.t. ej afsluttet)	12 storkøkkener samt x antal leverandører.
	Innovation og kompetenceopbygning i mindre fødevarer virksomheder	Igangværende Behovsafklaring på plads. Der er gennemført to kursusforløb samt en studietur. Der skal gennemføres yderligere 2 kursusforløb i 2004. Kursusforløbene tager udgangspunkt i de enkelte virksomheder, således at de arbejder med deres egen virksomhed	17
Netværk for fødevarer virksomheder i Nordvestjylland	Netværket er etableret og der er truffet beslutning om indsatsområder. Nu arbejdes der på gennemførelse af konkrete udviklingsprojekter	20	

VIFU (Videncenter for Fødevareudvikling)					
	Vækstsamarbejde for fiskeriafhængige kommuner	Der er gennemført indledende research., ligesom der er truffet beslutning om på nuværende tidspunkt at forsøge at få igangsat et udviklingsprojekt vedrørende fiskeolie til human brug.			1 Virksomhed Lige i opstartsfasen
	Akvakultur	Behovsundersøgelse gennemført. Branchen har været igennem en organisatorisk omlægning. Der arbejdes i øjeblikket på at få samarbejdsaftalerne på plads med den nye organisation Dansk Akvakultur.			Ingen
	KIK – Kvalitetssikring i kyllinge- produktionen.	Projektet understøtter branchen i implementeringen af deres kvalitetsstyringskoncept. Der er udviklet og afholdt et kursusforløb for branchens konsulenter. Ligeledes er udviklet kursus for andre af produktionskædens aktører. Inden for de næste 6 mdr. skal afholdes 3 seminarer for branchen.			35
	Nye fjerkræprodukter	Projektet er i sin opstartsfasen. Der har været afholdt 2 opstartsmøder for brancherne hvor alle sagde god for projektet. Forprojektet afsluttes i 2004, med endelig igangsættelse af hovedaktiviteterne i 2005.			7
Kunder	Ca. 90 virksomheder er tilsammen tilknyttet VIFU's projekter. (Mange af disse virksomheder er primærproducenter).				
Målgruppe	200. Der er min. 50 virksomheder mere i målgruppen i det vestlige og nordvestlige Jylland. Ligeledes vurderes det at min. 50 virksomheder mere beliggende i DK er i VIFU's målgruppe.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Private virksom- heders andel af lokal medfinans.	Offentlig andel af lokal medfi- nansiering
	Bevillinger	8.000.000 DKK	5.300.000 DKK	4.526.000	774.000
	Pct. af samlet bevilling	60%	40 %		
	Samlet bevilling	13.300.000 DKK			
Fremtidsper- spektiver og målsætninger	Det er sandsynligt at vækstmiljøet vil fortsætte, men det er ikke realistisk at videreføre det alene på markedsvilkår. En del af vækstmiljøets aktiviteter har et samfundsmæssigt sigte som der skal findes offentlig finansiering til. VIFU har fra Ringkøbing Amt modtaget i alt lidt over 4 millioner kroner i perioden 2004-2007.				
Kilde: VIFU, VTU					

Center for Underleverandører

Center for Underleverandører			
Opstart	1. januar 2003 – 31. december 2005		
Formål og fagligt fokus	Formål er at støtte og styrke underleverandørindustrien i Danmark. Aktiviteter retter sig ikke mod særlige brancher, men til små og mellemstore underleverandører generelt.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe.	
	Handels og Ingeniørhøjskolen (HIH) Videncenteret DELTA Handelshøjskolen i København, inst. for Produktion og Erhvervsøkonomi Teknologisk Institut	Formand: Direktør v. Compo Tech A/S, Bjarne Henriksen Direktør Hans Fuglgaard, Skandinavian Brake Systems A/S Vice President Karsten Andersen, Danfoss A/S Udviklingschef Erik Ernø-Kjølhede Handels- og Ingeniørhøjskolen, Branchedirektør i Dansk Industri, Ole Storm Jeppesen Afdelingsformand v. Dansk Metal, Peter Jessen Sekretariatschef v. Landsdelscenter Midt- Vest Peter Møller Professor Laurids Hedaa, CAMS-HIH Senior Engeneer v. Videncenteret DELTA Kai Ormstrup Jensen	
Generelle aktiviteter	Sekretariat fungerer som videncenter, der har til opgave at etablere og udbygge netværk og sikre formidling og anvendelse af viden og resultater		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1. Konference omkring industriel samhandel og underleverandørernes konkurrencevilkår.	Gennemført Konference har øget kendskabet blandt målgruppen til centeret	41 deltagere i konference.
	2. Uddannelsesmateriale for messedeltagelse for underleverandører sammen med TIC, EURA og HI Messen.	Gennemført 1 kursus i messtræning og koncept for messedeltagelse. Herudover er gennemført yderligere 2 kurser. Planlagt kurser i 4. kvartal 2004 og 1. kvartal 2005.	51 deltagere i kursus (32 virksomheder) 35 virksomheder.
	3. Industriel samhandel formalisering af leverancevilkårene for underleverandørerne.	Gennemført/igangværende Nyt leverancekoncept, som medvirker til at give et øget kommercielt fokus i virksomhederne. Etablering af netværk med faddervirksomheder. Afsluttet netværk: B & O. Etablerede netværk: Automotive, Woodnetwork. Netværk under etablering: Plastnetværk	7 deltagere (Auto) 24 deltagere (Wood) 11 deltagere (Plast 1)
	4. Analyse af mulighederne for produktion i udlandet som underleverandørklynge.	Igangværende Udformning af en operationel model/manual for etablering i udlandet. Etableret netværk: Netværk Toolmaker.	6 deltagere
	5. Analyse af mulighederne for eksport til udlandet som underleverandørklynge.	Igangværende Opstilling af retningslinier og værktøjer for hvordan, der kan etableres effektiv eksport. Netværk under etablering: Super Spåntagning Netværk Sjælland.	5 deltagere

Center for Underleverandører					
	6. Struktureret samarbejde i forbindelse med en fleksibel selskabsstruktur for gennemførelse af store entrepriser med skiftende ansvarsforhold og leveranceomfang.	Gennemført/igangværende Etablering af et netværk hvor underleverandører får adgang til større økonomisk, kompetencemæssig kapacitet, herunder mulighed for at få produkter markedsført Afsluttet netværk: Damaco Etablerede netværk: A-Zip netværk Netværk under etablering: Plastnetværk 2 Automation Netværk Sjælland.			6 deltagere (A-zip) 6 deltagere (Plast 2)
	7. Analyse af hvordan en fleksibel Internetportal kan understøtte underleverandørernes videndeling, samarbejde, indkøb og salg.	Igangværende Kommunikationsplatform for underleverandører, der bl.a. skal bruges til at formidle kontakt til relevante nationale og internationale samarbejdspartnere. Der er på CFU's hjemmeside oprettet forum for de enkelte netværk. Iværksættelse af spørgeundersøgelse.			
	Øvrige aktiviteter	Afsluttet/Igangværende Kompetenceudvikling Århus Amt og Ringkøbing Amt. Fællesstande for underleverandører: New International Expo Center, Shanghai Kina, Elmia Sverige 1 afholdt kursus for Forum for yngre ledere			4 deltagere (Shanghai Kina) 9 deltagere (Elmia Sverige) 34 deltagere (kursus for yngre ledere)
Kunder	220. Centeret har været indlægsgholder på 25 konferencer og workshops i 2003 + 11 i 2004 og har i den forbindelse været i kontakt med ca. 1100 virksomheder. Desuden har centerets hjemmeside et gennemsnit på 15 besøgende pr. dag				
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe, ca. 10.000..				
Samlede bevillinger		Statslig medfinansiering	Lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	6.000.000	7.649.550	249.550	7.400.000
	Pct. af samlet bevilling	44%	56%		
	Samlet bevilling	13.649.550			
Fremtidsprospektiver og målsætninger	Det forventes, at centeret fortsætter efter ordningens ophør. Forventninger baseres på tilsagn fra ministeriet og de regionale parter. Målsætninger er at centerets kompetencer og ydelser gennem de næste 3-4 år vil blive selvfinansierende. Inden for de næste 3-5 er målet at centeret har etableret betydelige forretningsområder, der omfatter netværksgrupper, konsulentytelser, uddannelse og seminarer/konferencer indenfor industriel samhandel. Til og med 2006 er der bugeteret med 2.600.000 kr. i privat medfinansiering,				
Kilde: Center for Underleverandører, VTU					

Den rustfri stålindustri kompetencecenter

Den rustfri stålindustri kompetencecenter				
Levetid	Januar 2003 til december 2005			
Formål og fagligt fokus	<p>Kompetencecentret har til formål at arbejde med fremtidens krav til procesudstyr og hygiejne - til fødevarerindustrien og den farmaceutiske industri. Et af hovedmålene er at sikre, at danske virksomheder forbliver attraktive nationale såvel som internationale samarbejdspartnere.</p> <p>Der skal skabes en platform for et varigt formidlingsforum, hvor underleverandører af procesudstyr, systemleverandører, aftagere i fødevarer- og medicinalindustrien samt relevante videninstitutioner kan mødes omkring teknologiske og forretningsmæssige udfordringer.</p> <p>Virksomhederne skal sikres en let adgang til samlet og koordineret viden fra relevante videninstitutioner.</p>			
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	<p>Konsortium</p> <p>Teknologisk Institut Centerleder, afdelingsleder John Kold</p> <p>Center for Erhverv og Uddannelse Uddannelseschef Erick Lund</p> <p>CESFO (Center for Småvirksomhedsforskning) - Syddansk Universitet Professor Poul Rind Christensen</p> <p>STÅLKlyngen Trekantområdet v/ Uddeholm A/S Teknisk chef Palle Ranløv</p> <p>Trekantområdets Erhvervsudviklings Program v/Kolding Erhvervsråd Udviklingschef Ole Stig Nissen</p>	<p>Styregruppe</p> <p>Alfa Laval Kolding A/S, Albuen 31, Kolding, Ph.D. Jens Folkmar Andersen</p> <p>BioCentrum - DTU, Søtofts Plads, Kgs. Lyngby, Associate Professor, Ph.D. Alan Friis</p> <p>Danish Crown AmbA, Marsvej 43, Paderup, Randers, Projektleder Lars Brygmann</p> <p>Dansk Industri Vejle Amt, Albuen 39, Kolding, Adm. Direktør Flemming Paasch</p> <p>FORCE Technology, Park Allé 345, Brøndby, Divisionschef Nils Linde Olsen</p> <p>Novo Nordisk Engineering A/S, Lautrupvang 1A, (2. sal), Ballerup, Business Development Manager Bo Vestergaard</p> <p>Rahbekfisk A/S, Vesthavnen, Fredericia, Ma- skinmester Carl Henning Sohl</p> <p>Vejle Amt, Damhaven 12, Vejle, Dorthe Kusk</p>		
Generelle aktiviteter	<p>1. Centerledelse og sekretariat, hvor deltagerne kan få tilstrækkelig hjælp og oplysning. Sekretariatet har det første år været bemanded med 2-3 koordinatore, der i alt har brugt 840 timer og 2 sekretærer, der i alt har brugt 189 timer. Alle har betragtet kompetencecentret som et "projekt" på linje med andre projekter, der arbejdes på. Ingen har arbejdet fuld tid på centret. TI ansvarlig.</p> <p>2. Prioriteringsanalyse, har identificeret erhvervenes konkrete udfordringer og kompetencebehov. Analysen og behovsafdækningen danner udgangspunkt for centerets tiltag overfor industrien. (Er at betragte som en projektaktivitet). CESFO ansvarlig.</p> <p>3. Etablering af en videnportal, der skal fremme den interne og eksterne kommunikation samt skabe et virtuelt rum, der sammen med de fysiske rammer udgør centrets struktur. (Er at betragte som en projektaktivitet). TI ansvarlig.</p>			
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder	
	1. Åbningskonference TI ansvarlig	Gennemført. Startskud for centret. "Fremtidens krav til procesudstyr til fødevarerindustrien og den farmaceutiske industri - hvordan forbliver vi konkurrencedygtige?"	79 personer deltog	
	2. Etablering af videnstrukturer til relevante videninstitutioner TI ansvarlig	Gennemført. De forventede resultater er, at centret får et overblik over de kompetencer, de danske videninstitutioner besidder - til formidling til centrets deltagere.	58 personer deltog Kontaktskabelse og kontraktindgåelse forventes indgået med følgende: DTU, KVL, GTS-institutioner, Levnedsmiddeldstyrelsen, Mærsk Institutet, Danfoss Teknologicenter og Tribologi-centret under TI.	

Den rustfri stålindustri kompetencecenter					
	3. Værdikædefora TI ansvarlig.	Igangværende/permanent. Der er etableret faglige netværk i centret på tværs af firmaer og brancher - mellem mange led i værdikæden. Der er pt. etableret arbejdsgrupper inden for følgende områder: <ul style="list-style-type: none"> • Mekaniske samlinger • Transportører • Flowkomponenter • Kabelføringer • Handelsspecifikationer (køb/salg) • Materialespecifikationer 	80 personer deltager (ca. 50 er aktive pt.)		
	4. Indsamling af viden om standarder, design og hygiejne TI ansvarlig.	Igangværende. Opbygning af videnbase med nyeste standarder og retningslinjer for hygiejnisk design af udstyr, anlæg og produktionsområder.	20		
	5. Udvikling af kompetenceudviklingsforløb CEU ansvarlig.	Gennemført / Igangværende. 1. kursus gennemført (hygiejnisk design). Work shop (testmetoder til vurdering af procesudstyr) planlagt i oktober 2004.	18		
	6. Udvikling af hygiejnetestmetoder TI ansvarlig.	Igangværende Udvikling af testmetoder, der er simple og entydige at anvende.	6		
Kunder	195				
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe. Ca. 1500.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	4.000.000#	2.181.145*	1.438.088* (virksomhedstimer) 333.703* (virksomhedsrejser) 309.354 (medfinansiering fra TI)	100.000*
	Pct. af samlet bevilling	-	-		
	Samlet bevilling	6.181.145* #Hele projektperioden *Pr. 2. kvartal 2004 Det giver ikke mening at beregne %-delen af samlet bevilling, da perioderne er forskellige.			
Fremtidsperspektiver og målsætninger	Der er planer om videreførelse af vækstmiljøet, evt. ved en medlemsorganisation. Forretningsplanen er under udarbejdelse og er fremlagt første gang for en del af deltagerne i værdikædefora den 5. oktober 2004. Der er tale om et aktieselskab.				
Kilde: Årsrapport 2003: Den rustfri stålindustri kompetencecenter, www.videnskabsministeriet.dk , Handlingsplan for den rustfri stålindustri kompetencecenter - år 2, www.staalcentrum.dk					

Offshore Center Danmark

Offshore Center Danmark (OCD)			
Levetid	Maj 2003 til August 2004		
Formål og fagligt fokus	Centeret arbejder for at styrke den danske offshoreindustri kompetencer og konkurrenceevne. Stadig vækst skal opnås via højt indhold i ydelserne, der skal være internationalt attraktive. Aktiviteterne retter sig mod den samlede branche fra små leverandører af udstyr til de store operatører i Nordsøen.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe/Bestyrelse	
	EU Vest v. Per Rask Jensen Force Technology v. Niels Aage Giversen Aalborg Universitet Esbjerg v. Torben Rosenørn Maritimt Uddannelsescenter Vest v. Torben Frerks RAMBØLL v. Kai B. Olsen Ribe Amt v. Lene S. Borregaard	RAMBØLL v. Kai B. Olsen (formand) FORCE Technology v. Niels Aage Giversen Aalborg Universitet Esbjerg v. Torben Rosenørn Enmaco Motorer A/S v. Verner Andersen Esbjerg Kommune v. Borgmester Johnny Søtrup	
Generelle aktiviteter	<p>Sekretariatet skal medvirke til at gøre OCD til det centrale videnmiljø for offshore industrien – både i regionalt, nationalt og internationalt perspektiv. Udviklingsprojekter planlægges og gennemføres i åbent samarbejde med branchen. Under sekretariatets generelle aktiviteter hører:</p> <p>Networking: OCD er stiftet som en selvejende fond, der nu 16 mdr. efter etableringen har 101 virksomheder og videninstitutioner som medlemmer. Herudover har centeret etableret fire permanente ERFA-grupper (1. Sikkerhed og miljø, 2. Faste og mobile offshore anlæg, 3. Offshore vindmøller, 4. Dekommissionering). I alt 60 virksomheder og vidensinstitutioner deltager i ERFA grupper, som skaber grundlag for samarbejde om uddannelse, udvikling af nye projekter og fremme deltagelsen i eksisterende projekter. Desuden har centeret arrangeret work shops og konferencer. I alt 4 work shops og 2 konferencer.</p> <p>Videndannelse: Anden hovedaktivitet er indsamling og formidling af viden, som finder sted v.h.a. bl.a. opbygning af virtuelt bibliotek og en web-baseret database indeholdende virksomhedernes og videns institutionernes kompetencer, etablering af webportal og mediekontakt via 20 avisartikler og 3 fjernsynsindslag.</p>		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1. Crisis management simulator	Igangværende Etablering af samlet database over maritime havarier i DK. Uddannelse af personel, som deltager ved søulykker og bekæmpelse af forurenede havvand.	4 deltagende virksomheder:
	2. Anløb til offshore vindmøller	Gennemført Sikre og økonomisk anløbsmetoder til vindmølle offshore	6 deltagende virksomheder:
	3. Dekommissionering af offshore konstruktioner	Igangværende Udvikling af prisbillige, sikre og miljøvenlige metoder til fjernelse af udtjente boreplatforme/rapport med beskrivelse af metoder udarbejdet.	8 deltagende virksomheder:
	4. Miljøvenlig Flooded Member Detection	Igangværende Inspektionsmetode til undersøgelse af offshore stålkonstruktioner	1 virksomhed
	5. Offshore Vindmøller i områder med stærk strøm	Igangværende Undersøgelse af scour-problematik om offshore vindmøller. Såvel numerisk modellering som laboratorium forsøg.	4 deltagende virksomheder:
	6. Rådgivning	Igangværende/løbende aktivitet OCD stiller sin viden til rådighed for medlemmerne – hidtil uden beregning. Det drejer sig eksempelvis om tekniske vurderinger af udviklingsprojekter, feasibility studies og miljøvurderinger etc.	

Offshore Center Danmark (OCD)					
Kunder	600 Af særligt aktive kernekunder 101 medlemmer, 60 deltagere i ERFA grupperne, 40 deltagere i projekterne. Der forventes fortsat stigende deltagelse af virksomheder i centerets aktiviteter.				
Målgruppe	Målgruppen for Offshore Center Danmark er samlet set 600 virksomheder og vidensinstitutioner, der har været i kontakt med centeret. Den potentielle målgruppe vurderes at være det dobbelte, dog således at de nye hovedsageligt vil være små virksomheder eller virksomheder hvor offshore er en mindre del af forretningsområdet.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	6.200.000	4.500.000	Virksomhedstilskud i form af timer og kontingent. 1.500.000	Ribe Amt & kommunerne i Ribe Amt 3.000.000
	Pct. af samlet bevilling	58	42		
	Samlet bevilling	10.700.000			
Fremtidspektiver og målsætninger	Det er målet at OCD skal udvikle sig til en selvfinansierende, erhvervsdrivende virksomhed med fokus på den danske offshore industri gennem forankring, koordinering og videreudvikling af den viden og kompetence som findes i den danske offshore branche.				
Kilde Diverse årsrapporter, kvartalsrapporter, ansøgning og handlingsplaner etc. for OCD. VTU					

Danmarks Transport Akademi

Danmarks Transport Akademi			
Levetid	Marts 2003 – December 2005		
Formål og fagligt fokus	Formål er at styrke og koordinere viden, kompetence og ydelser på transportområdet i Danmark, udvikle uddannelser, udvikle konkurrencedygtige og miljøansvarlige transport og logistik-koncepter samt fremme synligheden af transportsektoren i Danmark.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	Dansk Transport og Logistik (DTL): Direktør Michael Svane International Transport Danmark (ITD): Afd. Chef Poul Bruun Transportbranchens Uddannelsescenter A/S (kontraktholder og sekretariat): Direktør Kirsten Høg Århus Købmandsskole: Afd. Chef Nils Thyssen Facit Erhvervsakademi: Inspektør Lasse Kaasgaard Institut for Transportstudier: Udviklingschef Lars Dagnæs Force Technology: Direktør Gunnar Østergaard Teknologisk Institut, Emballage og Transport: Afd. Chef Finn Zoëga Danmarks Transport Center: Direktør Henry Dyrland	Samtlige af konsortiets medlemmer samt: HK Privat: Faglig Sekretær (udd.) Claus Agø Hansen SID: Førr. Fører Poul Aagaard Sønderjyllands Amt: Ktch. Mette Pilgaard Vejle Amt: Ktch. Dorthe Kusk Århus Amt: Ktch. Bente Hornbæk DI: Kommitteret Jens Hennild Transportbranchens Uddannelses Råd: Sekr. Chef Niels H. H. Jørgensen Danske Speditører: Udd. Chef Lisbeth Pflug	
Generelle aktiviteter	<p>Sekretariatet er ansvarlig for koordinering og opfølgning af følgende opgaver, der gennemføres i samarbejde med øvrige konsortiedeltagere:</p> <p>Indsendelse af kvartals- og årsregnskaber til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Samt til Århus, Vejle og Sønderjyllands amter.</p> <p>Indkaldelse til møder og referat fra møder i styregruppe og forretningsudvalg.</p> <p>Konsolidering og udbygning af netværket omkring Danmarks Transport Akademi.</p> <p>Analysearbejde og projektudvikling.</p> <p>Formidlings- og markedsføringsaktiviteter, herunder bl.a. drift af hjemmeside, udsendelse af nyhedsbreve og afholdelse af konferencer.</p> <p><u>Sekretariatet er bemandet med:</u> fuldtids projektleder, økonomimedarbejder på timebasis, sekretærhjælp på timebasis og juridisk ansvarlig direktør på timebasis.</p>		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1. Forandringsledelse for ledere og mellemledere. Ansvar: Århus Købmandsskole Leverandører: Inst. f. Transportstudier, DTL, ITD	Igangværende Hovedaktivitet: Kursus. Kortlægning af situationen og behovet i branchen for tilbud på området. Erfa-gruppe etableres når kurset kører.	Potentielle virksomheder kontaktes i efteråret 2004
2. Strategisk Kompetenceudvikling - udvikling af kompetencer og kvalifikationer i mindre transportvirksomheder Ansvar: FORCE Leverandører: TI, ITD, DTL, Århus Købmandsskole, Inst. f. Transportstudier	Igangværende Hovedaktivitet: Kursus Etablering af virksomhedsnetværk Etablering af et erfaringskatalog. Virksomheder deltager i et forløb, der skal føre til nye undervisningsmoduler. Der er tale om 8 tematiserede blokke med temaer som bl.a. salg og markedsføring, uddannelsesplan, personale- og arbejdsmiljø, knæk et regnskab etc.	13 virksomheder	

Danmarks Transport Akademi					
	3. Transportvirksomheden som logistikleverandør med temaerne: Forretningsudvikling, strategi og samarbejde, systemer, forretningsgange og teknologi. Ansvar: TI Leverandører: Århus Købmandsskole, FACIT	Igangværende. Hovedaktiviteter: Virksomhedsudvikling, kursus og ledelse Ledelseseminar for direktion; ERFA-gruppe; katalog over koncepter og værktøjer til forsyningskæder. Internet formidling af værktøjer.		2 store transportvirksomheder. Store dele af personalet gennemgår uddannelse.	
	4. Udvikling af grundlaget for kompetencegivende efteruddannelse målrettet mod transport og logistik. Ansvar: FACIT Leverandører: Inst. f. Transportstudier, DTL, ITD, Århus Købmandsskole	Igangværende: Første del afsluttet. Hovedaktivitet: Etablering af uddannelse og evaluering af samme. Uddannelse udbudt pr september 2004. På sigt er målet at etablere grundlaget for en uddannelse på diplomniveau, f.eks. gennem sikring af sammenhæng til HD anden del, samt internationalt samarbejde om uddannelsen.		Fokusgruppe med repræsentanter fra deltagende virksomheder er under etablering. Resultatformidling til flere virksomheder..	
	5. Udvikling af koncepter for fjernundervisning med fokus på fjernundervisning af chauffører og andre medarbejdere i mindre transportvirksomheder. Ansvar: FACIT Leverandører: Inst. f. Transportstudier, DTL, ITD	Igangværende. Hovedaktivitet: Kurser Kortlægning af det eksisterende udbud samt behovsvurdering af nye uddannelsesbehov. Etableret ERFA-grupper mellem erhvervsskoler. Pilotprojekter gennemført og resultater formidlet. Fjernundervisning udbydes.		Intensiveret virksomheds markedsføring igangsættes primo november 2004.	
Kunder	P.t er 15 virksomheder involveret direkte. Et langt større antal deltager i afledte aktiviteter eks. VVU. Som eksempel kan nævnes Århus Købmandsskole, der har 29 virksomheder repræsenteret på: Akademiuddannelse i International Transport og Logistik. Vejle Handelsskole (FACIT) starter kursus efter uge 42. Der vil blive udbudt en ny runde af Strategisk Kompetenceudvikling med forventet start primo 2005.				
Målgruppe	Overordnet er målgruppen den samlede transportbranche, men fokus er rettet mod godstransport, primært vognmænd og speditivirksomheder. DTL's 4000 medlemsvirksomheder og ITD's 400 er løbende orienteret om aktiviteterne i DTA. Der kommunikeres gennem medlemmerne af DTA, via www.transportakademi, artikler i Erhvervsbladet, nyhedsbrev m.v..				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	6.000.000	8.473.194	4.443.264	4.029.930
	Pct. af samlet bevilling	41 %	59 %		
	Samlet bevilling	14.473.194			
Fremtidspektiver og målsætninger	DTA's medlemmer er generelt interesseret i at fortsætte netværket. Sekretariatet undersøger finansieringsmodeller. Der er bred enighed om at netværkskonstruktionen er unik og kan skabe synergieffekt for såvel kunder som netværksdeltagere.				
Kilde: DTA, VTU					

AluVækst			
Levetid	November 2002 -		
Formål og fagligt fokus	Formålet med AluVækst er en videreudvikling af den eksisterende aluminiumskompetence klynge i regionen med henblik på at synliggøre klyngen som en national (og grænseoverskridende) kompetenceklynge, tiltrække nye aluminiums virksomheder samt skabe et netværk af underleverandører. Delprojekterne vil bidrage til et kompetenceløft baseret på virksomhedernes behov samt til øget operationalisering af viden om aluminium.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	AluCluster EUCSYD Erhvervsakademi Syd Syddansk Universitet Force Technology Skive Tekniske Skole (Træ og Møbel Centeret) Sønderjyllands TIC og Erhvervscenter.	Hydro Aluminium Precision Tubing Tønder, Sapa Profiler, Grenå Uffe Nielsens Maskinfabrik Tønder, HTH køkkener i Ølgod	
Generelle aktiviteter	AluVækst har fokuseret på udviklingen af en slagkraftig klyngeorganisation, og desuden udviklet en fælles mediepolitik og hjemmeside.		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdelta-gelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1. Udvikling af nye læringsformer, kurser og UV midler til aluminiumsindustrien	Igangværende. 4 arbejdsgrupper er nedsat for at udvikle relevant undervisningsmateriale til virksomhedernes efteruddannelse med følgende grupper 1. Produktudvikling 2. Forarbejdning 3. Sammenføjning 4. Alulæringsrum Formålet er udvikle undervisningsmaterialer samt kurser til industrien	8
	2. Dannelse af netværk og analyse og udvikling af aluminium kompetence klyngen	Igangværende: En videndeling portal er iværksat. En database er med alu-virksomheder er oprettet. En konference og dannelsen af ERFAGrupper er planlagt.	180 virksomheder (antallet vokser) se www.alubase.dk
	3. Innovation gennem anvendelse af aluminium som strategisk materiale	Igangværende: Aluminium i møbelindustrien Startkonference B&O august 1. spor. Udvikling af konkret prototype 2. spor. Møbelkatalog arkitekter Aluminium i metalindustrien?	14 aluminiumvirksomheder 6 møbelvirksomheder 13 arkitekter 30 regionale metal virksomheder
	4. Grænseoverskridende samarbejde	Igangværende Projektet omhandler en kompetence analyse af virksomhedernes kompetenceudviklingsbehov som en fortsættelse af en kompetenceanalysen i den danske aluminiumsindustri, mhp. et grænseoverskridende samarbejde imellem Fyn/ Kern, Formålet er at gøre forskningsviden tilgængelig for virksomhederne og gøre dem mere effektive og innovative i den globale konkurrence Projektet indeholder kompetenceanalyse, kursusudvikling, netværk, rådgivning og formidling. Interregansøgning: juni og 1 oktober 2004	Partnere Sjec Fyns erhvervsråd AluCluster RoboCluster Nu tech Neumünster Samtlige partnere fra konsortiet deltager Partner fra Slesvig

AluVækst					
Kunder	75 virksomheder Evt. forventninger til virksomhedsdeltagelse i planlagte aktiviteter: 150 virksomheder.				
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe: 600 danske virksomheder?				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	5,5	3,7	3,2	0,5
	Pct. af samlet bevilling	60%	40%		
	Samlet bevilling	9,2 mill. kr.			
Fremtidspektiver og målsætninger	Formålet er at opbygge et slagkraftigt vækstcenter AluVækst som centrum for intensivning af samarbejdet imellem konsortium deltagerne og dansk aluminiumsindustri. Gennem en samtidig markedsføring og opbygning af netværkssamarbejde er det formålet at styrke og udbrede den regionale kompetenceklynge til at omfatte hele landet samt euroregion Slesvig.				

RoboCluster			
Levetid	1. april 2003 – 31. December 2005		
Formål og fagligt fokus	<p>Vækstmiljøets formål er at styrke og udvide robot- og automationsteknologiens vækstmuligheder i det fynske område til gavn for regionens produktionsvirksomheder, forskningsinstitutioner, teknologivirksomheder, system-leverandører og videnformidlere.</p> <p>Det er således et mål at fastholde, udvikle og tiltrække dygtige medarbejdere og virksomheder inden for robot- og automationsteknologiområdet og derigennem bidrage til den fortsatte udvikling af den fynske kompetenceklynge. Dette sikrer samtidig en spredning nationalt og en stærk international positionering.</p>		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	<ul style="list-style-type: none"> - Syddansk Universitet - Teknologisk Institut - Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum - Odense Tekniske Skole 	<ul style="list-style-type: none"> - Mærsk Mc-Kinney Møller Institut for Produktionsteknologi (SDU), Professor Henrik Hautop Lund - Institut for Organisation og Ledelse (SDU), Professor Bo Eriksen - Teknologisk Institut, Projektleder Claus Risager - Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum, Ingeniørdocent Lars Dyhr - Odense Tekniske Skole, Udviklingskonsulent Torben Hansen - Odense Kommune, Konsulent Henrik Elmelund - Fyns Amt, Fuldmægtig Birgitte Hee Olesen - OPI ApS, Adm. direktør Hans Jørgen Lynggaard - ABB A/S, Direktør Henrik Jacobsen - E. Falck Schmidt A/S, Adm. direktør Michael Falck Smidt 	
Generelle aktiviteter	<p>Aktiviteterne i RoboCluster-netværket er organiseret omkring tre indsatsområder: netværk og vidensdeling, innovative projekter og kompetenceudvikling. De tre indsatsområder er samtidig platforme for en dynamisk vidensudveksling i netværket, der, på kort såvel som på lang sigt, skal fremme samarbejdet i branchen og sikre regionen vækst. Sekretariatet er centrum for netværksorganisationen, som omfatter interessenter fra erhvervslivet, rådgivere, myndigheder forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Det er desuden kontaktpunkt for eksterne henvendelser til netværket.</p> <p>Sekretariatets bemanding: Centerleder Rune Larsen (2/3 tid på vækstmiljøet), Koordinator Michael Wehner Rasmussen (1/2 tid på vækstmiljøet), Markedsførings- og kommunikationsansvarlig Mette Thiel (fra 12.01.04), Projektmedarbejder Dorte Hjertstedt (fra 01.08.04).</p> <p>RoboCluster er oprindeligt et regionalt initiativ iværksat og støttet af Fyns Amt og Odense Kommune. Pr. 1. april 2003 blev RoboCluster udvidet til at omfatte et af Videnskabsministeriets Vækstmiljøer. Da de to aktiviteter er stærkt integreret, skelnes der i det daglige arbejde blandt sekretariatets medarbejdere ikke skarpt mellem, hvorunder arbejdet måtte høre til. Der bruges fra sekretariatet derfor typisk flere ressourcer på vækstmiljø-aktiviteter, end dem som er finansieret af VTU.</p>		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdelta-gelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	<p>1. PIRAT (Produktivitetsstrategisk vurderingsværktøj)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teknologisk Institut 	<p>Igangværende</p> <p>PIRATs overordnede formål er at understøtte især producerende virksomheders produktivtetsstrategiske proces, altså overvejelser omkring deres produktivtetsfremmende udvikling, herunder make-buy, outsourcing, kernekompetencer, automatisering, robotisering, m.v.</p> <p>Erfaringerne har vist, at virksomhedernes produktivtetsstrategiske proces bedst understøttes ved at etablere et netværksbaseret forum/metoder til afklaring og iværksættelse af mulighederne for et projektorienteret samarbejde omkring produktivtetsfremmende teknologisk udvikling. Et samarbejde som kan finde sted på projektniveau, og i nogle tilfælde på strategisk niveau, og så vidt muligt også med internationalt perspektiv.</p> <p>De nye mål og aktiviteter tager derfor udgangspunkt i etableringen og driften af et sådant forum.</p>	15

RoboCluster					
	<p>2. MASTER (Markedsstrategisk vurderingsværktøj)</p> <p>- Institut for Organisation og Ledelse (SDU)</p>	<p>Igangværende</p> <p>Master skal bidrage til opbyggelsen af et operationelt beredskab til vurdering og udvikling af innovative virksomheders og innovative ideers (inden for robot- og automationsbranchen) strategiske udviklingsretning, samt udvikling af markedsstrategiske kompetencer hos de tilknyttede personer.</p> <p>Formålet er at forbedre overlevelseschancen for nystartede virksomheder i branchen og øge antallet af mulige iværksættere i branchen og relaterede områder.</p>			4 virksomheder
	<p>3. GUIDAR (Guide til anskaffelse af robotter)/SupplyNet</p> <p>- Teknologisk Institut</p>	<p>Igangværende</p> <p>GUIDARs overordnede formål er at understøtte producerende virksomheders samspil med leverandører af automations- og robotløsninger, i konkrete projekter, især i kravspecifikations- og tilbudsprocessen. GUIDAR er nu et forum for samarbejdende leverandører, med navnet SupplyNet..</p>			20
	<p>5. UDDANNELSE</p> <p>- Mærsk Mc-Kinney Møller Institut for Produktionsteknologi (SDU)</p>	<p>Gennemført (igangværende)</p> <p>Formålet er at skabe et forbedret vidensbaseret grundlag for den forretningsmæssige udvikling af den enkelte aktør i branchen. Indsatsen skal både rettes mod nuværende og kommende aktører.</p> <p>Etablering af det tværfaglige læringsmiljø LUNA er gennemført.</p>			13
	<p>6 PROJEKTBØRS</p> <p>- RoboCluster sekretariatet</p>	<p>Igangværende</p> <p>Projektbørsen er et dynamisk forum, hvor der arbejdes med etablering, implementering og formidling af robot- og automationsprojekter mellem aktører i RoboCluster-netværket.</p>			Der har i Projektbørsen været behandlet/ ca. 30 virksomhedskontakter. ca. 1/3 er omsat til egentlige projekter.
Kunder	RoboCluster har i sin egen database pt. registreret 102 virksomheder, som man har været i kontakt med i større eller mindre omfang. Heraf kan 45 virksomheder identificeres som <i>Kerne-kunder</i> . Det estimeres, at (minimum) et tilsvarende antal virksomheder har deltaget i aktiviteter uden at være registreret i databasen.				
Målgruppe	Virksomheder i RoboClusters målgruppe fordeler sig på henholdsvis leverandører og aftagere af robot- og automationsteknologi. Sidstnævnte er i princippet alle producerende virksomheder, der har behov for automation for at være konkurrencedygtige. Der er 1276 fremstillingsvirksomheder i den syddanske region (Sønderjyllands Amt, Ribe Amt, Vejle Amt og Fyns Amt) med mere end 20 ansatte. Disse er har ingen særlig relevans ift. robotter og automationsteknologi, men kan vurderes som en 'potentiel' målgruppe for Robocluster.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	5.000.000	4.130.000	1.930.000 (virksomhedstimer)	2.250.000
	Pct. af samlet bevilling	55%	45%		
	Samlet bevilling	9.130.000			
Fremtidsperspektiver og målsætninger	Fortsættelsen af vækstmiljøet er meget realistisk. Den fremtidige finansiering vil først og fremmest komme fra institutionerne, Fyns Amt, Odense Kommune samt projektmidler, og kun i mindre grad direkte fra de deltagende virksomheder.				
Kilde: Koordinator Michael Wehner Rasmussen, RoboCluster					

Musicon Valley

Musicon Valley			
Levetid	1. Marts 2003 – 31. august 2006		
Formål og fagligt fokus	Musicon Valley Vækstmiljøes mission er at købe regionens unikke styrkepositioner for derigennem at skabe basis for udviklingen af en videndrevet vækstklunge inden for musik-, indholds- og oplevelsessektoren med fokus på de industrielle sektorer lyd, lys, akustik og transmission.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	Roskilde Universitets Center Roskilde Tekniske Skole Roskilde Handelsskole Forskningscenter RISØ Forskerparken CAT (udtrådt januar 2004) Roskilde Fonden DELTA	Forskningscenter RISØ Roskilde Universitets Center Roskilde Handelsskole Roskilde Tekniske Skole Roskilde Festival Forskerparken CAT Martin Gruppen DPA Soundco SeeLite ComTech DPA Microphones. DR Produktion (indtrådt marts 2004)	
Generelle aktiviteter	Der foretages evalueringer af projekter samt sekretariats lignende funktioner som vedligeholdelse' af hjemmeside, kontakt mv. Følgende aktiviteter varetages: <ul style="list-style-type: none"> - Nyhedsbrev & hjemmeside - Årligt fællesseminar - Styregruppe- og projektledermøder - præsentationsarrangement på Roskilde festival - coaching og rådgivning ift projektgruppernes egenarrangementer, markedsføring og kommunikation - medvirken med oplæg og procesledelse 		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdelta-gelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1: Udvikling af ungdoms- og erhvervsuddannelser:	Igangværende Udvikling af nye fagtilbud til erhvervsskolernes eksisterende uddannelser, udvikling af nye kurser og efteruddannelses tilbud rettet mod medarbejdere indenfor oplevelsesindustrien samt gennemførelse af testforløb og informationsvirksomhed overfor udvalgte målgrupper blandt unge, voksne og på virksomheder. To nye ungdomsuddannelser: performance engineer (versioneret datamatiker) og performance ledelse er igangsat september 2004.	1 virksomhed har deltaget i et testkursus, og der er afholdt arbejds-møder med 4 andre virksomheder.

Musicon Valley						
	2: Udvikling af højere uddannelser og forskning	Igangværende Projektgruppen skal udvikle nye uddannelses- og kursusforløb, som kan integreres i RUC's uddannelses-tilbud og fagkreds samt at skabe en forskningsmæssig forankring af musik-, indholds- og oplevelsesindustrien på universitetet. Såvel uddannelsestilbud som forskningsresultater udbredes til alle interesserede højere læresteder i DK. Nyt kandidatfag: performance design igangsat september 2004. Masters i ledelse af oplevelsesvirksomheder igangsættes februar 2004			Ingen	
	3: Forskning og teknologiudvikling	Igangværende Målet er at skabe et samspil mellem Risøs kernekompetencer inden for optik, systemanalyse og nanoteknologi og virksomheder inden for musik-, indholds- og oplevelsesindustrien. Endvidere at medvirke til at få denne viden implementeret i konkrete udviklings- og forskningsprojekter samt uddannelse og kursusvirksomhed. Første prototype udviklet, de første 'nye kunder' har henvendt sig i kraft af vækstmiljøet			Udgangspunkt i 1 virksomhed, formidling til 19 (?) virksomheder	
	4: Sektor- og markedsudvikling	Igangværende Formålet er at understøtte små og mellemstore virksomheder inden for oplevelsesindustrien. Gennem at udvikle viden om sektoren: Markedskendskab, teknologibehov, medarbejderkompetencer og organisering. Særligt fokus på den danske audiosektor udviklet.			Udgangspunkt i 1 virksomhed.	
Kunder	Antal kernekunder. 13 Mere end 150 virksomheder og institutioner har herudover deltaget i vækstmiljøets arrangementer, anslået 500 personer Vi forventer deltagelse fra en række nye virksomheder indenfor også andre sektorer, design, byggeri, materialeteknologi og -produktion					
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe. Der er omkring 1000 virksomheder alene i lydsegmentet.					
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig	
	Bevillinger	6.600.000	5.000.000	2.500.000	2.500.000	
	Pct. af samlet bevilling	47	43			
	Samlet bevilling	16 millioner kroner				
Fremtidspektiver og målsætninger	Den erhvervsdrivende fond Musicon Valley er ved at omstille sig til en medlemsorganisation., der således sikrer finansiering af fortsættelsen.					
Kilde: Musicon Valley, VTU						

Videncenter for Finans (VIFA)

Videncenter for Finans (VIFA)			
Levetid	1. april 2003 til 31. marts 2006		
Formål og fagligt fokus	Formålet med Videncentret er at medvirke til at styrke kompetenceudviklingen i den finansielle sektor og derved understøtte de finansielle virksomheders omstillings- og konkurrenceevne gennem styrkelse af de uddannelsesrelaterede rammebetingelser		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	Handelshøjskolen i København, Ole Stenvinkel Nilson Finansrådet, Knud Henning Andersen Dansk Standard, Carsten Kudahl	Handelshøjskolen i København, Ole Stenvinkel Nilson Finansrådet, Knud Henning Andersen Dansk Standard, Carsten Kudahl Ålborg Universitet, Margrethe Nørgaard Danmarks Pædagogiske Universitet, Bjarne Wahlgren Roskilde Universitetscenter, Henning Salling Olsen Danske Bank, Søren Rahbek Jyske Bank, Knud Nørbo DIBA-Bank, Helge Petersen Tietgenskolen, Bent Larsen Nykredit, Anette Schmidt Finansforbundet, Orla Madsen Realkreditrådet, Morten Pedersen	
Generelle aktiviteter	Sekretariatet koordinerer og formidler den viden, som projektaktiviteterne i de igangsatte projekter medfører, blandt deltagerne i styregruppen og til eksterne parter. Sekretariatet yder således også rådgivning og service til virksomheder inden for den finansielle sektor. Generelle aktiviteter er bl.a. hjemmesiden www.vifanet.dk , synergiworkshop for deltagerne i VIFA, statusmøder med projektlederne mv.		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Deltagende virksomheder
	1: Udvikling af metoder til Human Ressource	Senest 30. juni skal alle projekter have lavet problem-/projektbeskrivelser – projekterne sættes i gang første halvår 2004	5 DIBA-Bank, Danske Bank, Jyske Bank, Nykredit Realkreditrådet
	2: Afdækning af certificerings- og licensieringstendenser i den finansielle sektor i et globalt perspektiv	Foranalyse, spørgeskema og vidensindsamling afsluttet, af-rapportering undervejs	Ingen
	3: Sammenhængende uddannelsessystem for den finansielle sektor	Igangværende revision af 1. og 2. del af akademiuddannelsen i Finansiell Rådgivning (deadline 1. aug. 2004) Pædagogisk udvikling af lærerne på akademiuddannelsen i gang? Pilotprojekt på HD i gang fra 1/9?	4 Danske Bank, Nordea Djursland Bank Nykredit
	4: Projekt: Nye veje i teknologistøttet, arbejdsmarkedsrettet læring	Igangværende En komparativ og udviklingsorienteret empirisk undersøgelse af arbejdsmarkedsrettet læring ved brug af Finansrådets uddannelsesportal, FOKUS. Analysedesign er afsluttet og empiriindsamling igang 1/11 04. Analyse forventes færdig ultimo 2004.	5 Danske Bank Jyske Bank DIBA-Bank Realkreditrådet Nykredit

Videncenter for Finans (VIFA)					
	5: Differentieret rekruttering og fastholdelse af medarbejdere i den finansielle sektor.	Igangværende Kvantitativ analyse igang		3 DIBA-Bank Sydbank Nykredit	
Kunder	Der er 7 kernekunder [DIBA, Sydbank, Nykredit, Jyske Bank, Danske Bank, Fiona Bank, Realkreditrådet]				
Målgruppe i alt	Antal virksomheder i målgruppe. 198 Der er ifølge www.finasraadet.dk 198 pengeinstitutter i Danmark. Filialer er ikke medregnet.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Private virksomheders andel af lokal medfinansiering.	Offentlig andel af lokal medfinansiering
	Bevillinger	4.000.000 DKK	2.670.000 DKK	2.670.000 DKK	
	Pct. af samlet bevilling	60 %	40 %		
	Samlet bevilling	6.670.000 DKK			
Fremtidsperspektiver og målsætninger	Der er et stort ønske om, at videreføre VIFA efter år 2006, om end der på nuværende tidspunkt ikke er udarbejdet en endelig plan, så er der udarbejdet en handlingsplan incl. forslag til en finansiel løsning, som skal være med til at sikre, at VIFA økonomisk kan fortsætte efter år 2006.				
Kilde: VIFA, www.Finsnasraadet.dk					

Frøvækst Øst

Frøvækst Øst			
Levetid	10. marts 2003 – 28. februar 2005		
Formål og fagligt fokus	Vækstmiljøets overordnede formål er at styrke erhvervsudviklingen inden for frøavl i Vestsjælland og Storstrøms Amt. Dette sker gennem et udvidet netværkssamarbejde mellem frøfirmaer, maskinproducenter og gødningsfirma. Videnformidling i klyngen vil blive styrket dels gennem anvendelse af IT-baseret undervisning og dels gennem demonstration og implementering af nye dyrkningsteknikker hos lokale frøavlere. For at sikre nyudvikling og kontinuerlig tilpasning af dyrknings- og produktionsteknik søges nye forskningsprojekter initieret inden for Vækstmiljøets projektperiode. I denne henseende fokuseres blandt andre på området frøkvalitet.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	<ul style="list-style-type: none"> - Danmarks Jordbrugsforskning (DJF) - Næsgaard Agerbrugsskole - Den erhvervsdrivende fond Grønt Center - Center for Virksomhedsudvikling - TIC Vestsjælland 	Birte Boelt, Danmarks JordbrugsForskning Mogens Dahl-Nielsen, Westrup A/S Karin Dinesen, Mullerupgård, Danske Frøavlere Bent Fischer, Hunsballe Frø A/S Per Kudsk, Danmarks JordbrugsForskning Birgit Hartvig Larsen, Grønt Center Anders Lejre, Danske Frøavlere Poul Madsen, Grønt Center Anders Mondrup, DLF-TRIFOLIUM A/S John Philip, CEUS Palle Sørensen, Vikima Seed A/S Per Steen, Næsgaard Agerbrugsskole	
Generelle aktiviteter	Opbygning af sekretariat, udarbejdelse af informationsmateriale samt afholdelse af workshop vedrørende vækstmiljøets fremdrift. Vækstmiljøet er endnu i opstarten pga. en lang afklaringsfase omkring finansieringen.		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdelta-gelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1. IT-baseret læring og videndeling	Igangværende Udvikling eller tilpasning af en IT-plattform til undervisning inden for frøområdet – herunder også fjernundervisning.	1 virksomhed RINAS
	2. Behovsbestemt gødskning	Igangværende Afprøve sensor-teknik for behovsbestemt gødskning i praksis samt at inddrage frøavlernes og gødningsfirmaers erfaringer	3 virksomheder Hydro-agri DLF-TRIFOLIUM Hunsballe A/S
	3. Væselhale. Monitoring og bekæmpelse	Igangværende Kortlægge væselhales udbredelse, indsamle viden om artens biologi og udvikle redskaber til en bekæmpelsesstrategi	3 virksomheder DLF-TRIFOLIUM Hunsballe A/S Advanta
	4. Udvikling af økologisk hvidkløverfrøproduktion	Igangværende Registrere kløversnudebillers udbredelse, indsamle viden om dens biologi og udvikle dyrkningsstrategier til at minimere skadesomfanget.	14 virksomheder DLF-TRIFOLIUM Hunsballe A/S 12 Økologiske frøavlere
	5. Frøkvalitet? opbygning af netværk og forskningsområde	Igangværende At udbygge samarbejde mellem fabrikanten af renseudstyr, frøbranchen og forskere for herigennem at identificere problemområder.	1 virksomhed Westrup A/S
	6. Havefrøavl i tunneldrivhuse	Igangværende Ved hjælp af en ERFA-gruppe om tunneldrivhuse udbredes viden om kommerciel produktion af havefrø i tunneldrivhuse	9 virksomheder VIKIMA Seed

Frøvækst Øst					
	7. Engrapgræsgalmyg	Igangværende	Udvikling af viden om engrapgræs-galmyggens biologi mhp at reducere skadeomfanget.	2 virksomheder DLF-TRIFOLIUM Hunsballe A/S	
Kunder	27 Derudover har der været kontakt til mere end 1000 virksomheder.				
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe: 1200 Målgruppe er lokalt på 1200 (hovedsagelig frøavlere, frøfirmaer, lokale virksomheder, landbrugsskoler). Den sekundære, nationale målgruppe er på ca. 5000 (hovedsagelig frøavlere, frøfirmaer, landbrugsskoler, teknisk skole, virksomheder inden for rensning, landbrugsmaskiner etc)				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	4.300.000	2.900.000	2.300.000	600.000
	Pct. af samlet bevilling	60 %	40 %		
	Samlet bevilling	7.200.000			
Fremtidsprospektiver og målsætninger	Videreførelse af vækstmiljøet vil afhænge af samarbejdet mellem Frøvækst Øst, Frøerhvervet, de to involverede amter og uddannelsesinstitutioner inden for disse. Det anses dog for realistisk at videreføre uddannelsesaktiviteter, da der for øjeblikket ikke undervises i frøproduktion ved Den Kgl. og Veterinære Landbohøjskole.				
Kilde: Frøvækst Øst, VTU					

Vækstmiljøet Udviklingscenter for Møbler og Træ

Udviklingscenter for Møbler og Træ			
Levetid	Januar 2001 til medio 2005. Der arbejdes på forlængelse		
Formål og fagligt fokus	Udviklingscenter for Møbler og Træ styrker møbel- og trækvirksomhedernes konkurrencekraft og kompetencer ved at inspirere og motivere branchens institutioner og virksomheder til at agere innovativt og tænke i nye baner og finde utraditionelle (sam-)arbejdsmetoder og partnere. Derfor er den korte mission statement: "vi møblerer om", som spiller på dobbeltheden i den bogstavelige fortolkning og den symbolske sammenhæng mellem ommøblering og innovation. Ommøbleringen gælder hele kæden fra uddannelse over design, produktion, salg og helt frem i brugssituationen. Centrets fokuserer på udvikling af uddannelse og kompetencer.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe.	
	Teknologisk Institut, TIC Viborg Amt, Erhvervsakademi Midt-Vest v. Skive Tekniske Skole Viborg Amt.	Adm. Dir. Preben Bager, HTH Køkkener A/S, Adm. Dir. Knud Troelsen, Kvik Køkkener A/S, Adm. Dir. Thue Thuesen-Johansen, Thuka møbler A/S, Centerchef Jørgen Baadsgaard-Jensen, Teknologisk Institut, Direktør Hans Simonsen, Skive Tekniske Skole, Amtsborgmester Bent Hansen, Viborg Amt, Adm. Dir. Bjarne Andersen, VTI Vinderup Træindustri A/S, Dir. Peter Katholm, Bodilsen A/S	
Generelle aktiviteter	Udviklingscenter for Møbler og Træ er organiseret som et virtuelt center. Konsortieparterne er – ud over at være "ejere" af projektet også udførende på de enkelte delprojekter. Sekretariatet har varetaget administrationfunktioner (øk. og regnskab, kvartalsrapportering til VTU-min., aftaler med papir- og ITleverandører, etc.) og sekretariatsfunktioner som udsendelse af invitationer, deltagerlister, etc. Sekretariatskapacitet varetages dels af projektledere, dels tilkøbt. Formidling af centrets aktiviteter sker ved møder, konferencer, implementering i uddannelser, landsdækkende og regionale initiativer, hjemmeside, salgsmateriale, etc.		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Antal virksomheder/antal studerende
	1. Uddannelsesudvikling Skive Tekniske Skole Centret fungerer som udviklingsplatform for nye uddannelser inden for træ- og møbelbranchen, herunder udvikling af efteruddannelse.	Gennemført 1. Uddannelsen Innovatør i Design og produktudvikling. Uddannelsen implementeret fra august 2003. Gennemført 2. Uddannelsen Innovatør i Proces og logistik implementeret i Produktionsteknologuddannelsen 2004. KVU niveau. Gennemført 3. Innovatør i Trend og Marketing implementeret i Produktionsteknologuddannelsen. KVU niveau. Gennemført 4. Innovationsværktøj Innovation som case forventes implementeret i Erhvervsakademi Midtvests 8 uddannelsessteder 2005. KVU niveau. Igangværende 5. Overbygning på MVU. Projektforløb der forener teori og praksis ift. udvikling af møbler forventes implementeret efterår 2004. Igangværende 6. Ny linie, HTX Design College, startet op august 2003. Gennemført 7. Fælles kursusudbud/efteruddannelser for erhvervslivet opstart forventet efterår 2004.	6 5 5 20 10

Udviklingscenter for Møbler og Træ							
	2. Innovationsprocesser/"Furniture Cup"	Teknologisk Institut (Innovation og Kreativitet)			Gennemført første gang 2004. Fast årlig begivenhed. Udvikling af en ny innovationsmodel, hvor målet er at afkorte produktudviklingstiden, gøre udviklingsprocessen billigere, og slutresultatet mere innovativt."Furniture Cup" gennemføres med udgangspunkt i et antal konsortier på tværs af brancher, som sammensættes med henblik på at løse en kompleks, praktisk opgave inden for et givet tidsrum. Træning af innovativ kompetence hos lærerstaben i EAMV	6 virksomheder deltager i "Furniture Cup" 2004	
	3. Undervisnings- og videncentermateriale	Teknologisk Institut (Træ)			Udvikling af system, der skal sikre virksomheder hurtig adgang til viden vedr. materialer, konstruktioner, produktudvikling og kreativitet.	Igangværende. Der udvikles et web-baseret uddannelsessystem til anvendelse dels i det ordinære uddannelsessystem (HTX- og KVU-niveau), dels på virksomhederne. Forventes færdigudviklet til undervisningsbrug/kursus 2005. Udvikling af e-learningmoduler til virksomheder forventes afsluttet 2005. Test af materialet gennemført med deltagelse af virksomheder udpeget af Dansk Byggeri og lærere fra STS	14
	4. Konferencer, møder, projekter, m.v.				Igangværende Udviklingscentret vil tiltrække branchernes opmærksomhed på centret via gennemførelse af en række events, hvor udgangspunktet er branchens behov for fornyelse. Aktiviteterne gennemføres i et samarbejde mellem parterne bag udviklingscentret, og resultaterne indarbejdes i uddannelsessystemet. I samarbejde med Center for Applied Management Studies oprettes ult. 2004 to Ph.d.-stipendiater ved CAMS, Herning	200 9 delta-gervirksomheder	
Kunder	30 – 40 "Enkeltstående aktiviteter": ca. 200 Evt. forventninger til virksomhedsdeltagelse i planlagte aktiviteter: Øget kompetence på alle niveauer						
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe: Industrivirksomheder i træ- og møbelbranchen: Ca. 1000						
Samlede bevillinger	Dkr.	Statslig/afgivne tilsagn	Lokal	Lokal/privat	Lokal/offentlig		
	Bevillinger	15.000.000	12.000.000	Ca. 10.000.000 i virksomhedstimer, og 2.000.000 fra fonde og for- eninger.			
	Pct. af samlet bevilling	56	44				
	Samlet bevilling	Ca. 27.000.000					
Fremtids- perspektiver og målsætninger	"Planer" for videreførelse af centret med vægt på uddannelsesudvikling, innovation og internationalisering. Drøftes p.t. i bestyrelsen.						
Kilde: Udviklingscenter for Møbler og Træ, VTU							

Viden- og Kompetencecenter for Vindenergisektoren

Viden- og Kompetencecenter for Vindenergisektoren			
Levetid	1. januar 2004 – 31. december 2004		
Formål og fagligt fokus	At virke som et koordinerende netværksknudepunkt, der skal være med til at bringe uddannelsesinstitutionerne, forskningsinstitutionerne og vindenergibranchen tættere på hinanden for at belyse og løse fælles problemstillinger for sektoren.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	Peter Hauge Madsen, RISØ, Jens Nørkær Sørensen, DTU, John K. Pedersen, AUC, Arne Refslund, Skjern Tekniske Skole Erik Ernø-Kjølhedede	Roald Steen Jakobsen, Vestas Knud Erik Thomsen, Vestas Poul Skjærbæk, BONUS Frank Nielsen, LM Peter Hauge Madsen, RISØ, Jens Nørkær Sørensen, DTU, John K. Pedersen, AUC Arne Refslund, Skjern Tekniske Skole Erik Ernø-Kjølhedede, HIH Lars Yde, HIH	
Generelle aktiviteter	Administration		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdelta-gelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1. Udvikling af specialekurser	Gennemført Sikre dansk vindmølleindustri kvalificerede diplomingeniører til at udvikle, sælge og installerer vindmøller globalt.	Vestas Neg-Micin Bonus LM
	2. Basiskursus for nyansatte	Gennemført Give nyansatte specialiserede ingeniører en grundlæggende forståelse af den generelle sammenhæng hvori deres speciale indgår.	Vestas Neg-Micin Bonus LM
	3. Arbejdsgruppe om ny vindmøllestandard	Gennemført Sikre dansk vindmølleindustri størst mulig indflydelse på indholdet af den nye udgave af den internationale sikkerhedsstandard for vindmøller og at forberede implementeringen af denne standard i virksomhedernes udviklingsafdelinger. Kompetenceudvikling af de medvirkende medarbejdere.	Vestas Neg-Micin Bonus LM
	4. Arbejdsgruppe om Logistik af fabrik	Gennemført Efteruddannelse af medarbejdere hos vindmøllevirksomhedernes projektafdelinger.	Vestas Neg-Micin Bonus LM
	5. Montørkursus	Gennemført En udvikling og afholdelse af en række 'montørkurser'. Kurser i vurdering af gear, samt kulturforståelse.	Vestas Neg-Micin Bonus LM
	6. Den intelligente mølle	Ikke igangsat Kursus i metoder til måling af belastningen af vindmøller samt intelligent styring af møllerne.	Vestas Bonus LM
	7. Power Performance Assessment	Igangværende Arbejdsgruppe om eftervisning af garantier for vindmøllers el-produktion. Resulterede i en artikel i et videnskabeligt tidsskrift	Vestas Neg-Micin Bonus LM
	8. Using satellites in windstudies	Igangværende Kursus i brug af satellitter til indsamling af pålidelig vinddata	Vestas Bonus LM

Viden- og Kompetencecenter for Vindenergisektoren					
	9. Vejrvinduet	Igangværende Kursus i de parametre, der er af betydning for at kunne beregne tilgængeligheden til Offshorevindmøller, samt at vise statistiske metoder til beregning af vejrvinduet			Vestas Bonus LM Elsam Engineering
	10. Udvikling af Basis-kursus i Vindkraft	Igangværende Kurset for ansatte i vindmølleindustrien uden ingeniørmæssig baggrund. Kurset er en indførelse i teknikken bag vindkraft og de samfundsmæssige aspekter forbundet med udbygning af vindkraft i elnettet. Deltagerne vil ofte være beskæftiget med salg og marketing, service og anden kundekontakt.			Vestas Bonus LM
	11. Seminarer Offshore Vindmøllekonference.	Igangværende At skabe forbindelse mellem vindmølle branchen, centreret i midt- og Vestjylland samt offshore sektoren centreret omkring Esbjerg, med det formål at styrke viden og samarbejde indenfor offshore vindmølle sektoren. Seminarer med teamerne: Unøjagtigheder i vindstudier, ekstremvind beregning og krav til vindmøller, fra net med stor vindkraftandel.			Vestas Bonus LM Elsam Engineering Dong E2
	12. Isbeskyttelse	Igangværende Kurset skal henvende sig til ansatte i vindmølleindustrien der arbejder med problematikken omkring tilisning af vindmøllevinger. Kurset udvikles i samarbejde med DTU, ved professor Lorenzo Battisti.			Vestas Bonus LM
	13. Vindmøllers Ydelse	Igangværende Der er tre nye standarder på vej om vindmøllers ydelse. Tre workshops skal give de ansatte i vindmøllefabrikernes udviklings- og salgsafdelinger, developere og vindfarmejere, kontraktforhandlere såvel købere som sælgere, en dybere forståelse for standarderne, og mulighed for at påvirke standardernes endelige udformning.			Vestas Bonus LM Elsam Engineering
	14. Profildata mm.	Igangværende Udviklingsprojekt. At deltagerne får en dybere indsigt og forståelse af aerodynamik, aero-elasticitet og aero-akustik.			Vestas Bonus LM Elsam Engineering
Kunder	6 - Vestas, Bonus, LM, Elsam Engineering, DONG, E2 Evt. forventninger til virksomhedsdeltagelse i planlagte aktiviteter. Underleverandører til vindmølleindustrien				
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe. Ud over de deltagende, ca. 20.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	4.900.000	10.200.000	Virksomhedstimer til en værdi af ca. 8.000.000 kr. til og med 2006	2.200.000 fra Ringkøbing Amt
	Pct. af samlet bevilling	32	67		
	Samlet bevilling	15,1			
Fremtidspektiver og målsætninger	Fortsættelse er planlagt. Konkrete mål for HIH-VIND er 1) at være virksomhedernes foretrukne center for kompetenceudvikling på alle organisatoriske niveauer i virksomhederne, og 2) at være forsknings- og uddannelsesinstitutionernes foretrukne partner til samarbejde med erhvervslivet om formidling og udveksling af ny viden. Begge dele på et forretningsmæssigt grundlag således at HIH Vind i 2007 kan finansiere sine aktiviteter gennem salg af ydelser til vindenergibranchen.				
Kilde: Viden- og Kompetencecenter for Vindenergisektoren					

Erhvervsakademiet Midtjylland Innovation

Vækstmiljøet ved Erhvervsakademiet Midtjylland Innovation			
Levetid	December 2001- 31.7. 2004		
Formål og fagligt fokus	Med udgangspunkt temaet "Fremstillingsprocessen fra prototype til markedsintegreret produkt" har vækstmiljøet til formål at afhjælpe problemstillinger for små og mellemstore produktionsvirksomheder i regionen. Endvidere skal den viden, der opbygges bruges til at udvikle praksisnære uddannelser på Erhvervsakademiet. Retter sig ikke mod særlige regionale specialiseringer.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	CEU Herning Herning Handelsskole Ikast Handelsskole HIH Erhvervsrådet for Herning-Ikast-Brande Teknologisk Institut	CEU Herning Herning Handelsskole Ikast Handelsskole HIH Erhvervsrådet for Herning-Ikast-Brande Teknologisk Institut Nordea, Herning Den Regionale udviklingsenhed for Ringkøbing Amt	
Generelle aktiviteter	Ledelse, organisering, styregruppeaktiviteter, markedsføring, hjemmeside.		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder
	1. Organisering af selvstyrende grupper i produktionen	Gennemført Udvikling af procesorienterede værktøjer/ retningslinier for medstyrende grupper. Virksomhed kan inddrages i undervisning.	Værktøjer afprøvet i en virksomhed. Konference med 50 virksomheder i nov. + Opfølgings-workshop med 10 virksomheder i gang
	2. Organisering af processen i etablering af et IT-understøttet produktionsflow	Igangværende Specificering af krav til et Material Resource Planning System (MPS) med henblik på senere integration til Enterprise Resource Planning System (ERP)/integration til IT. Erfaringer kan anvendes i undervisning + danne basis for virksomhedskurser.	Udgangspunkt i 1 virksomhed mhp afsluttende åben konference.
	3. Indarbejdelse af kvalitetsmål i design og produktionsfase mhp løbende udvikling af teknisk dokumentation i maskinfremstillende virksomheder.	Afsluttet. Modeller for udvikling af teknisk dokumentation i udviklingsprocessen. Anvendes i undervisning.	Kursus: 20 virksomheder, efterfølgende 3 dages workshop med 6 virksomheder
	4. Sammenhæng mellem kernekompetencer, strategi, indhold af markedsføring og salgsindsats	Gennemført Work shop	10 virksomheder har deltaget i primære forløb på 5 dage. 4 virksomheder i opfølgingsforløb.
	5. Involvering af undervisere i studerendes afgangsprojekter mhp større sparring ml. parterne.	Gennemført Ny projektvejleder-model for undervisere i tilknytning til EAM-studerendes afgangsprojekter	2 undervisere har gennemført pilotforløb. Indarbejdes i uddannelsen.
	6. Udvikling af internetbaseret projekt-booking-database for virksomheder.	Gennemført Udvikling af IT-kompetencecenter/projektbørs for virksomheder	Vanskeligt at opføre, da kontakt/søgning er web-baseret

Vækstmiljøet ved Erhvervsakademiet Midtjylland Innovation					
	7. IT-understøttet dimensionering af ventilationssystemer.	Gennemført Introforløb og uddannelse af undervisere og studerende.			1 virksomhed deltog. Kun udnyttet internt, men ville kunne udnyttes i.f.t. eksterne kursusforløb for virksomheder.
	8. Produktudvikling v.h.a. af 3D CAD-systemer og internet.	Gennemført Introforløb af 1 dags varighed.			6 virksomheder deltog.
	9. Integration mellem IT- og produktionsteknologi (PC-robotkommunikation)	Gennemført Identifikation af nye fagområder for datamatikere.			1 virksomhed har deltaget. Stoppet efter analysefase, pga. manglende hardware/software til robot.
	10. Multi-mediedesign udnyttet i forhold til dokumentation, præsentation og betjeningsvejledning for maskinanlæg i industrien	Gennemført Inspiration til nye fagområder for multimediedesignere + mhp nyt undervisningsmodul på multimediedesign-uddannelsen igennem studerendes afgangsprøve i produktionsvirksomhed			1 virksomhed har deltaget
	11. Udvikling af nyt driftsledermodul på produktionsteknologuddannelsen i samarbejde med gruppe af virksomheder	Gennemført Nyt undervisningsmodul til produktionsteknologuddannelsen			2 virksomheder har deltaget
	12. Brændselscelleteknologi – samarbejde og vidennetværk mellem EAMI, EAM, CEU, AUC og private virksomheder	Gennemført Primært etablering af vidennetværk i tilknytning til igangværende konstruktion af et demonstrationsanlæg inden for brændselscelleteknologi. Videreføres.			7 virksomheder har deltaget
Kunder	I alt 91 virksomheder har deltaget i projekter, workshops eller konferencer. Der deltager erhvervsvirksomheder og undervisere fra Erhvervsakademiet i alle projekter.				
Målgruppe	Ca. 600 små og mellemstore produktionsvirksomheder inden for regionen,				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	3.216.662	1.928.628	1.683.771	244.857
	Pct. af samlet bevilling	67	33		
	Samlet bevilling	5,1			
Fremtidsperspektiver og målsætninger	Brændselsprojektet er etableret som permanent projekt og fortsætter. Baseres delvis på medfinansiering fra virksomheder og delvis fra forventet PSO-ansøgning. Club 8 projekt har et efterforløb i efteråret 2004, med Teknologisk Institut som proj.leder. EAM-lærere deltager. Det webbaserede "projektbooking-rum" kan fortsætte.				
Kilde: Erhvervsakademiet Midtjylland Innovation					

BioCenter Østjylland

BioCenter Østjylland			
Levetid	November 2001 til 31.12. 2004		
Formål og fagligt fokus	Vækstmiljøet har til formål at omsætte ny viden inden for bioteknologi, så det kan anvendes af virksomheder beskæftiget inden for bioteknologi og fødevarer. Centeret skal understøtte den lokale specialisering inden for bioteknologi og fødevarer		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe.	
	Teknologisk Institut Århus, Afdelingen for Miljø- og Vandteknik, Sektionsleder Mikkel Agerbæk / Centerchef Bo Frølund Århus Universitet, Biologisk Institut, Lektor Lars Peter Nielsen / Professor dr. scient. Niels Peter Revsbech Århus tekniske Skole, Erhvervsakademiet, Afdelingen for laboratorie og miljø, seniorkonsulent Hanne Hansen	Østjysk Innovation/Biomedico Forum Miljørådgiver Birgitte Koch, Arla Foods Teknisk direktør, lektor, lic.scient Michael Etzerodt, Borean Pharma A/S, repræsenterer også Institut for Molekylær Biologi, Aarhus Universitet Fuldmægtig Peter Rasmussen, Århus Kommunes Erhvervsafdeling Fuldmægtigt Knud Warming, Århus Amts Erhvervsafdeling Erhvervsdirektør Finn Pedersen, Djurslands Erhvervsråd Konsulent Arne Grønkjær Hansen, Dansk Landbrugsrådgivning Landcentret Kemiingeniør Jørn Enggaard, Østjysk Innovation, repræsenterer også BioMedico Forum Senior Scientist Claus Johansen, Danisco	
Generelle aktiviteter	<p>Der er etableret et sekretariat, hvis opgave har været at organisere vækstmiljøet, herunder sikre kontakt mellem konsortiets medlemmer, kontakt til styregruppe og sikre fremdrift i projekterne.</p> <p>Budgetlægning, økonomistyring og økonomiopfølgning</p> <p>Alt det praktiske omkring seminarer og workshops: Udarbejdelse af program, etablering af liste over interessenter, udsendelse af invitationer, aftale med afholdelsessted, opfølgning på workshoppen bl.a. på spørgeskemaerne., Ajourføre hjemmesiden.</p> <p>Følge med i hvad der sker politisk inden for området og div. ordninger. Sikrer vidensspredning inden for konsortiet, om hvad der rører sig inden for området.</p> <p>Deltage i relevante møder, seminarer og konferencer</p> <p>Kontakt til BioMedico Forum, andre institutioner og virksomheder.</p> <p>Udarbejdelse af kvartalsrapporter og regnskab, pressemeddelelser og omtaler i medier</p> <p>En ny uddannelse til diplomingeniør i bioprocesteknologi er blevet beskrevet i konsortiet. Der har ved arbejdet i BioCenteret vist sig et behov for en sådan uddannelse. Beskrivelsen er diskuteret i styregruppen. Herefter har administrator henvendt sig til Ingeniørhøjskolen i Århus om i fællesskab at videreudvikle og gennemføre den. Undervisningsministeriet behandler i øjeblikket ansøgningen. Det er helt nyt, at en KVU- og en MVU -institution gennemfører en uddannelse i fællesskab. I forbindelse med at undersøge behov for uddannelsen er 20 relevante virksomheder kontaktet og Konsortiet om Sikring af Sunde Fødevarer har udtalt sig positivt om uddannelsen. Konsortiet består af 12 fødevarer virksomheder, uddannelsesinstitutioner, Teknologisk Institut og Århus Kommunes Erhvervsafdeling. Uddannelsen forventes af starte i 2005.</p> <p>Sekretariatet har været bemandet med en sekretær / koordinator i ca. 30 timer pr. måned, samt administrator i ca. 250 timer pr. år.</p>		
Projektaktiviteter, status, resultater og	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder

BioCenter Østjylland					
virksomhedsdeltagelse	1. Biologisk vandkvalitet og omsætningsprocesser – anvendelse af bioteknologi-baserede mikrosensorer i laboratorier og industrielle systemer – 1 virksomhed direkte involveret i samarbejde med konsortiets medlemmer.	<p>Gennemført kravsspecifikation, afprøvning og udarbejdelse af manual for mikrosensorer.</p> <p>I udviklingsforløbet er et delprojekt gennemført af laborantstuderende på Aarhus tekniske Skole.</p> <p>Resultatet præsenteret i kursusforløb om biologiske anlæg på Aarhus tekniske Skole med 46 deltagere</p> <p>Udarbejdet 4 rapporter, samt et kursusforløb</p> <p>Afdækning af problematikken omkring vandkvalitet i virksomheder.</p> <p>Der har været gennemført 3 seminarer/workshops med temaer, hvor der har været forskellige oplægsholdere og hvor vækstcentres erfaringer og resultater er blevet præsenteret. Dagene blev gennemført med henholdsvis 21 – 38 – 18 deltagere. Der har været udsendt ca. 200 invitationer pr. gang</p> <p>Igangværende</p> <p>Udvikling af kurser, samarbejde med brancheforening og temadag</p> <p>skal sikre spredning af resultater til fødevarerindustrien</p>			Unisense A/S
	Måling af vandkvalitet og økonomisk konsekvens ved svigtende vandkvalitet.	<p>Gennemført 3 seminarer/workshops med temaer, hvor der har været forskellige oplægsholdere og hvor vækstcentres erfaringer og resultater er blevet præsenteret. Dagene blev gennemført med henholdsvis 21 – 38 – 18 deltagere. Der har været udsendt ca. 200 invitationer pr. gang</p> <p>Igangværende</p> <p>Udvikling af kurser, samarbejde med brancheforening og temadag</p> <p>skal sikre spredning af resultater til fødevarerindustrien</p>			<p>Danisco</p> <p>Arla Foods</p> <p>Tulip</p> <p>ISS Food</p> <p>Århus Kommune Værker</p> <p>Ålborgs Kommunes Vandforsyning</p> <p>Det nævnte antal virksomheder i seminarer / workshops er ud over virksomhederne, der deltager direkte i projekter</p>
Seminarer / Workshops	2. Biologisk luftrensning – udvikling af filtre til løsning af lugtgener. Gennemprøvning af filtrene, samt udvikling af nye målemetoder.	<p>Gennemført Afdækning af processer i biofiltre og massebalancer. Afprøvet metoder til detektion af lugtstoffer. Udvikling af pilotanlæg til biologisk luftrensning</p> <p>Udarbejdet 4 rapporter</p> <p>Der er etableret et nyt kursus i teknisk mikrobiologi på Aarhus Universitet, Biologisk Institut</p> <p>Gennemført 3 seminarer/workshops med 11 – 49 – 80 deltagere. Udsendt ca. 200 invitationer hver gang</p> <p>Igangværende</p> <p>Etablering af ERFA-gruppe og afholdelse af første møde</p> <p>Udfærdigelse af artikler til internationalt tidsskrift og konference</p> <p>Planlagt Test af pilotanlæg og afholdelse af kursus i "biologiske processer"</p>			<p>daka amba</p> <p>Landbrugets Rådgivningscenter, Landcentret</p> <p>Leca</p> <p>Ålborg Universitet</p> <p>Deltagerne er fra virksomheder ud over de direkte involverede i projekter</p>
Seminarer / Workshops					
Kunder	Antal= ca. 300				
	Evt. forventninger til virksomhedsdeltagelse i planlagte aktiviteter. Antal= ca. 50				
Målgruppe	Antal virksomheder i målgruppe. Antal= 400 - 500				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Lokal	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	3.700.000 kr.	2.466.667 kr.	2.466.667 kr.	
	Pct. af samlet bevilling	60	40		
	Samlet bevilling	6.166.667 kr.			
Fremtidsperspektiver og målsætninger	<p>Formålet er, at vækstmiljøet fortsætter efter ordningens ophør i form af et vidennetværk eller videncenter. Fortsættelsen afhænger af offentlige midler. En ansøgning om midler fra Undervisningsministeriet til et videncenter er under udarbejdelse. Dette videncenter tænkes bredere og med involvering af flere uddannelses- og videninstitutioner.</p> <p>Den viden, der er udviklet og opsamlet i BioCenter Østjylland er anvendt i forbindelse med ansøgninger om midler til yderligere forskning og udvikling.</p> <p>Ny uddannelse: diplomingeniør i bioprocesteknologi</p>				
Kilde: BioCenter Østjylland, VTU					

ViP Vækstmiljø

ViP Vækstmiljø				
Levetid	November 2001 til oktober 2004			
Formål og fagligt fokus	ViP vækstmiljøet fokuserer på procesforbedringer i fremstillingsvirksomheder. Formålet er at generere øget vækst i virksomhederne og øget værdi i produkter og ydelser. Sker igennem viden- og erfaringsudveksling, fælles udviklingsprojekter og uddannelse. Ny viden forankres i de deltagende institutioner og bidrager til udvikling af nye uddannelsesstilbud.			
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe		
	Merete Nørby, Teknologisk Institut Christina Melander, Dansk Design Center Susan Dalum, Vitus Bering CVU	Susan Dalum, Vitus Bering Rickard Lindquist Vitus Bering Merete Nørby, Teknologisk Institut Christina Melander, Dansk Design Center Jørgen Olesen, Dansk System Elektronik Torben Busk, Horsens Erhvervsråd Hans Werner Jacobsen, Horsens Handelsskole Thomas Seiersen, ID-forum Regionalt Design Center Dorthe Kusk, Vejle Amt Dion Nielsen, Kirk Telecom A/S Morten Kjærgaard Kjærgaard El & Industri Automatik A/S Torben Ørskov, TIC Vejle Amt Ivan Tyrsted, Athena Communications A/S		
Generelle aktiviteter	Sekretariatsledelse, nyhedsbreve, hjemmeside, Vækstmiljødag, præsentationsmateriale, projektmapper,			
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater		Virksomheder
	1. Organisatorisk læring & projektledelse	Igangværende Kursus for projektledere og projektmedarbejdere med fokus på afholdelse af møder, effektiv planlægning og opgavebeskrivelse, indvindings- og konfliktbehandling, fastholdelse af viden. Etablering af undervisningskoncepter for kunder/leverandører		9 virksomheder. 3 virksomheder i pilotprojekt
	2. Nye produktionsteknologier	Igangværende - 1/2 gennem forløbet Projekt om virksomhedsinterne leveringer af ordrer mellem afdelinger. Varestrøms- og infosanalyser er foretaget.		6 virksomheder
	3. IT forretningsanalyse	Igangværende Seminar om 'IT Strategi' er afholdt. Efterfølgende seminarrække planlagt: Internetbutikker, netværskursus, CMR, Kunde/Leverandør, ERP systemer. Afsluttende konference planlagt.		22 virksomheder i dialog om udformningen af seminarrækken.
4. Optimering af produktudviklingsprocessen	Nuværende aktivitet. Projekt om optimering af produktudviklingsprocessen - især mhp designunge virksomheder og forsyningskæden. Sker gennem ERFA-grupper og workshops .		Udgangspunkt i 2 virksomheder Her udover forventes aktiviteten at inddrage yderligere 5 virksomheder	
Kunder	Antal kernekunder. Der er ca. 50 kernekunder som har deltaget i en af vore aktiviteter.			
Målgruppe				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat Lokal/offentlig

VIP Vækstmiljø					
	Bevillinger	6.900.000	5.100.000	Den private medfinansiering er udelukkende virksomhedstimer. 5.100.000	
	Pct. af samlet bevilling	57,5	42,5		
	Samlet bevilling	12.000.000			
Fremtidsperspektiver og målsætninger	Vores projektperiode udløber 1 nov. 2004. Vi forventer at inddrage den viden vi har opnået i andre projekter eller opgaver, samt at fortsætte på kommercielt niveau i den udstrækning der er interesse herfor.				
Kilde: ViP, VTU					

UdviklingsCenter Aarslev

Udviklingscenter Årslev			
Levetid	1. januar 2002 – 31. december 2005		
Formål og fagligt fokus	Formål er at bidrage til 1. koordineret udvikling af viden om planter og planteindholdsstoffer og deres virkninger på organismer omsættes til anvendelsesorienteret viden i undervisning og produktion, 2. at viden om nye teknologier og materialer omsættes til anvendelsesorienteret viden i undervisning og nye løsninger i planteproduktionen, 3. udvikling af varige samarbejdsrelationer mellem forskningsinstitutioner, uddannelsesinstitutioner og virksomheder. Hovedområder er planter til sundhed og gartneriteknologi.		
Deltagere i konsortium, hhv. styregruppe	Konsortium	Styregruppe	
	Syddansk Universitet, Institutleder Kasten Kristiansen. Danmarks Jordbrugsforskning Årslev, Forskningschef Ole Callesen. Odense Tekniske Skole Afdelingschef Preben Stuhr Nielsen. Dalum UddannelsesCenter, Uddannelseschef Lone Naurby. Ingeniørhøjskolen Odense, Centerleder Birgir Norddahl. Odense Erhvervsråd, Konsulent Henrik Poulsen. Krymeda (Krydderi og medicinplanteproducenter i Danmark), Bestyrelsesmedlem Søren Kristoffersen. Fyns ErhvervsCenter, Afdelingsleder Palle Møldrup. Dansk ErhvervsGartnerforening (DEG), Chefkonsulent Jens Rystedt. Fyns amt. Kontorchef Rune Stig Mortensen	Odense Tekniske Skole, Afdelingschef Preben Stuhr Nielsen Fyns ErhvervsCenter, Afdelingsleder Palle Møldrup Dansk ErhvervsGartnerforening (DEG), Chefkonsulent Jens Rystedt Danmarks Jordbrugsforskning Årslev, Forskningschef Ole Callesen Ingeniørhøjskolen Odense, Centerleder Birgir Norddahl	
Generelle aktiviteter	Sekretariatet ved udviklingscentret arbejder på at vedligeholde og udvide netværket omkring centret ved at: Være udadvendt, kontaktskabende og koble interessenter sammen Vurdere projektideer og -muligheder i relation til produktions- og markedsforhold Formulere og udvikle projekter i samarbejde med projektpartnere Opbygge netværk - nationalt og internationalt Koordinere faglig viden inden for de to hovedområder (gartneri og planter til sundhed) Informere og medvirke til koordineret rådgivning gennem uddannelse, foredrag og studiebesøg på baggrund af faglig viden.		
Projektaktiviteter, status, resultater og virksomhedsdeltagelse	Projektaktivitet	Status og resultater	Virksomheder/projektdeltagere
	1. Måling på planteni-veau	Igangværende Udvikling af måleteknikker til måling af planters reaktioner mhp. på forbedring af kommercielt tilgængeligt udstyr.	Ingen
	2. Alternativ retardering af planter.	Gennemført Udvikling af multibom til mekanisk vækstregulering samt forsøg i erhvervgartnerier.	1 virksomhed
	3. Styring af vanding og gødning.	Gennemført Metoder til styring af vand og gødning. Udarbejdelse af funktionsbeskrivelse samt afprøvelse i erhvervgartnerier.	1 virksomhed
	4. Indholdsstoffer i medicinplanter.	Igangværende Udviklingsprojekt + kursus: Indsamling og systematisering af viden om dyrkning af medicinplanter mhp. efteruddannelse. Laboratorieforsøg med udvalgte planter, videnskabelig publicering af resultater samt udarbejdelse af UV-materiale til kursusvirksomhed. Afholdelse af både workshop og kursus med udgangspunkt i resultater. Desuden oprettes kurser på SDU og Gartnerskolen Søhus.	10 virksomheder

Udviklingscenter Årslev					
	5. Vaskerobot til erhvervsvæksthuse.	Gennemført Udvikling af robotteknologi mhp. en prototype vaskerobot til udvendig vask af danske drivhuse.			2 virksomheder
	6. Automatiseret dataopsamling og bearbejdning.	Gennemført Dataindsamling samt bearbejdning af data til overskuelige præsentationer. Afprøvning i et gartneri samt præsentation af resultater.			1 virksomhed
	7. Medicinplanter i væksthuse.	Gennemført Indsamling og systematisering af viden om afsætningsstrukturen for og produktionen af medicinplanter To hovedaktiviteter: 1) kontakt til aftagere af råvarer mhp varige afsætningskanaler. 2) kortlægning af nicher inden for dansk medicinplanteproduktion.			5 virksomheder
	8. Ventilation og CO2 i væksthuse.	Gennemført Udvikling af et system for måling af luftomrøring og et system til effektiv dosering af CO2. Test i ét gartneri, samt formidling af resultater.			Ingen
	9. Fleksibel transport	Igangværende. Reducering af omkostninger i.f.m. intern transport og afstandssætning - fleksibel løsning af afstandssætning.			2 virksomheder
	10. Termovision i planteproduktion	Igangværende. Klimastyring i væksthuse - med udgangspunkt i nye generationer af infrarøde videokameraer og programmer.			Ingen
	11. Visionsscanning i potteplanter	Igangværende. Visionsscanning med henblik på at sortere slutprodukt - sker i forhold til plantens masse, form samt farve, herunder hensyntagen til antallet af ikke-udsprungne knopper.			1 virksomheder
Kerne kunder	Antal kernekunder er mellem 25 og 60. Muligvis 51				
Målgruppe	Målgruppen er dels ca. 310 væksthusegartnerier og ca. 50 potentielle producenter af planter med sundhedsgavnige stoffer. Derudover er der en række forarbejdnings og salgsvirksomheder inden for området planter til sundhed samt fremstillingsvirksomheder inden for området gartneriteknologi. Der er i overvejende grad tale om regionale virksomheder, men der er et landsdækkende potentiale som er en del større.				
Samlede bevillinger		Statslig/afgivne tilsagn	Samlet lokal medfinansiering	Lokal/privat	Lokal/offentlig
	Bevillinger	8.000.000	5.730.000	Virksomhedstimer: 6620 timer a 350 kr. : 2.317.000 Tilskud fra private fonde: kr. 13.000 Tilskud brancheforeninger: kr. 1.200.000	2.200.000
	Pct. af samlet bevilling	52	42		
	Samlet bevilling	Indtil dato: 13.730.000			
Fremtidsprospektiver og målsætninger	Pt. er UdviklingsCenter Aarslev ikke sikret fortsættelse efter ordningens ophør.				
Kilde: Udviklingscenter Årslev, VTU					

